

K a n d i d ā t a   d a r b s .

D e v o n a   s t r a t i g r a f i j a

N O - L a t g a l ē .

H e i m o B I l e n s t e i n s

R i g ā , 1935 . g .

(Bielenstein)

M a t r . N r . 10436 .

1935 : 173 .

S a t u r a r ā d ī t ā j s .

Ievads	1 lp.	
I.	Vispārējais novada pārskats	2
II.	Devona iedalījums	3
	1. Novads pie Liepnas	3
	2. Novads pie Vjadas un Opočnas	3
	Savilkums	9
	3. Novads pie Kuchvas un Lires	9
	Kopsavilkums	28
	4. Ritupes novads	29
	Kopsavilkums	32
	5. Pārskats par slāņu izplatījumu NO-Latgalē	32
	Kopsavilkums	36
III.	Salīdzinājums ar kaiminu novadiem	37
	1. Salīdzinājums ar SO-Igauniju (Izborška)	37
	2. Salīdzinājums ar Daugavas faciju	41
	Kopsavilkums	43
	3. Salīdzinājums ar NW-Krieviju	43
	Kopsavilkums	56
	4. Visu novadu salīdzinājumu kop- savilkums (Paleogeografija)	56
IV.	Tektonika	59
	Kopsavilkums	60
V.	Paleontologiskais pārskats	61
	1. Brachiopoda	61
	2. Lamellibranchiata	63
	3. Gastropoda	64
	4. Crinoidea	65
	5. Vermes	65
	6. Cnidaria	66
	7. Kalkalges	67
	8. Zivju atliekas	68
VI.	Gala vārds	69

VII. Lietota literatura 70 lp.

VIII. Attēli

IX. Profili un kartes

Pielikums: Atsegumu tabulas.

I e v a d s .

Gandrīz visi darbi par Velikajas fāciju krievu-baltiešu devonā līdz šim dibinājās uz pētijumiem, kuri galvenā kārtā izvesti Velikajas ielejā un SO-Igaunijā (pie Izborskas), kamēr Latvijā atrodošā daļa tika aizkarts tikai gāram ejot vai isumā.

Apskatīsim tagad līdz šim iznākušus darbus, kuri attiecas uz Velikajas fāciju. No vecākiem darbiem jāmin vispirms C. Grevinka un F. barona Rosena darbi (pirmais iznācis 1861.g. otrs 1863.g.). Tie jau mēgina attiecināt salīdzinājumu uz Daugavas fāciju, itsevišķi C. Grevinks, no kā cēlās iedalījums: Velikajas un Daugavas fācijā. Rosens salīdzinā vairāk abu novadu ķīmisko sastāvu. No krievu darbiem jāievēro P. Venjukova darbi; ar šiem darbiem mums būs darišana tālāk tekstā. T. Cerniševa darbi tikai aizkar Velikajas novadu. Jaunākā laikā parādījās darbi no O. Burres, H. Bekkera, R. Heckera, H. Skupina un prof. Dr.E.Krausa. O. Burre apskata dažus atsegumus pie Izborskas un Velikajas, kurus viņš izpētīja kārtā laikā. H. Bekkera darbs attiecas uz SO - Igaunijas (Izborskā) devonu, R. Heckera darbi uz NW - Krievijas devonu; abus darbus apskatīsim vēlāk vēl tuvāk. H. Skupina un prof. Dr. E. Krausa darbi sevišķi vērtīgi aiz tā iemesla, ka viņi apstrādāja visus augšā minēto pētījumu rezultātus.

Velikajas fācijas Latvijas daļa atrodas tikai NO-Latgalē. Tāpēc pirma kārtā tur bija jāizmēra rūpigi slāni un bija jāsavāc un jānoteic fosilijas; tālāk uz šo materiālu pamata bija jāsalīdzina NO-Latgali ar pārējiem Velikajas fācijas novadiem (SO-Igauniju, NW-Krieviju) un bija jāmēgina atrast paralēlu ar Daugavas fāciju. Šis darbs tad lai parāda, cik tālu šos uzdevumus varēju atrisināt.-

I . Vispārējais novada pārskats.

Izpētītais novads atrodas N0-Latgalē. Viņš izplatas no Jaunlatgales dienvidos līdz Kačanavai ziemeļos. Austrumos viņš sasniedz krievu robežu. Rietumos viņš tiek aprobežots no Jaunlatgales - Žiguru dzelzceļa un Žiguru - Kačanavas linijs. Tā tad viņš ir apmēram 45 km. garš un 8 km. plats novads.

Pēc zemes formas viss apgabals diezgan līdzens, pie kam nedaudz slīps austrumu virzienā, bet tādā veidā, ka vidū atrodas mazs WO-padzilinājums. Līdzenuma pārtraukts no dažām morēnēm. Šā pilnīgi bez mežu novada plaši apgabali apkārti ar purviem. Mežs atrodas tikai rietumu daļā (att.2). Purvi dod ūdeni veselai upju rindai, kādas upes pa daļai iesākas šīnīs purvos, bet pa daļai ar iesākas purvos, kuri atrodas tālāk rietumos vai dienvidos.

Šādas upes ir: Vjada ar sānu upēm Liepnu, Vorožu, Opočnu un Kiri, Kuchva ar Pelegu un Ritupe. Visas šās trīs upes ietek Velikajā, Krievijā. Viņām jāpiegriež liela vērība pie devona apakata, tā ka gandrīz visi vajadzīgie atsegumi atrodas upju krastos, kuri sevišķi austrumu daļā sasniedz diezgan lielu augstumu (līdz 8 m.). Rietumu daļā krasti galvenā kārtā līdzeni, cik tālu viņi netiek rasti ar morēnēm. Pēdējais sevišķi notiek pie upēm Vorožas un Liepnas. Bet arī bez tā krasti līdzeni, kur upes tek caur apgabaliem ar glūdainiem slāniem.

Izrādījās par lietderīgu visu novadu iedalit četrās daļās, kuras mēs atsevišķi apskatīsim, un proti novads

- 1). pie Liepnas,
- 2). pie Vjadas un Opočnas (Vorožai gandrīz nekādi atsegumi),
- 3). pie Kuchvas un Kires un
- 4). pie Ritupes.

II. Devona iedalījums .

1). Novads pie Liepnas.

Liepna tek augšpus Katliešiem caur mežainu apvidu un gandrīz tikai caur diluvialiem iežiem. Vispirms mēs atrodam pie Katliešiem devona atsegumus. Pirmais atsegums (1.att.) atrodas pie tilta, 2,5 km. augšpus Katliešu mežsarga mājas, otrs atrodas pie dzirnavām un trešais apm. 400 m. augšpus mežsarga mājas. 0,5 km. lejpus mežsarga mājas atrodas vēl kads atsegums, kurš bija tā sastumts, ka nekādus mērus nevarēja uzņemt. Tālāk lējas galā pie ietekas Vjadā Liepna tek pa lielākai daļai caur purvainu apvidu, kas satur nekādus atsegumus.

Slāņi sastāv iz sarkana pelita, pelēka vai zaļa smilša, zalias glūdas un mergeļa dolomīta miju saguluma. Fosilijas šinīs slāņos netika atrastas, izņemot viens Dendrodus' a vai Holoptychius' a zobs kādā sīkgraudīgā pelēkā smilšakmens gabalā pie 1. atseguma. Šis slānis atrodas katrā ziņā tuvu zemes virspusei, jo šis gabals bija tik mīksts , ka transportu nebūtu izcietis. Šie slāņi, kā liekas, pieder pie mūsu devona c - pakāpes.

2). Novads pie Vjadas un Opočnas.

Pie Vjadas augšpus Radovas dzirnavām atrodas tikai maz atsegumu, jo krasti pa lielākai daļai sastāv iz diluviāliem nogulumiem. Veinigais ievērojamais atsegums atrodas pie Mednikavas dzirnavām. Sākot ar Radovu Vjada iegriezusies apm. 4 - 6 m. devonā. Vislabākie atsegumi atrodas pie pašas Radovas, bet arī labi atsegumi atrodas tālāk lejpus līdz Rokotavas muižai. Arī pie Opočnas sastopama labu atsegumu rinda. Sākot ar Lipencavu līdz Radovai viņa iegriežas vienmēr dzīlāk devonā. No Lipencavas līdz mazliet lejpus Bokačiem devona augstums tikai 0,30 - 0,40 m. virs upes līmeņa. Tālāk lejpus tad krasta augstums pamazām ceļas. No Lipencavas līdz 23. atsegumam (sal. I.karti) devons galvenā kārtā sastāv iz glūdas. Viņa šās glūdas atrodas purvs. Skiet, ka vispār visā novadā purvi atrodas taisni uz devona glūdas slānjiem.

Visu slāņu rindu mēs varam dabūt, ciktālu viņa atrodas pie Vjadas un Opočnas, ar 5., 9. un 15. atsegumu novietošanu viens otram blakus. 5. atsegums atrodas Vjadas labā krastā pie Medni-

kavas dzirnavām, tūlit Liepnas ietekas lejas galā. Atsegums apm. 40 - 45 m. garš un 1,5 - 2 m. augsts. Slāņu slīpums 3° W. t.i. mērīts pret upes virzienu. Slāņu slīpums vispār vienmēr mērīts attiecībā uz upes virzienu, tā ka īstais slīpuma virziens aiz vispār ļoti maza slīpuma leņķa ($1 - 2^{\circ}$) tikai ļoti grūti vai nemaz konstatējams. Par slāņu apzīmējumu jāpiemin, ka apzīmējums izdarīts Vjadas un Opočnas novadā ar $V_1 - 12$, Kuchvas un Kires novadā ar $K_2 - 46$ un Rītupes novadā ar $R_1 - 8$.

5. atsegums pie Mednikavas dzirnavām.

V_{12}	balts kalkakmens, uz augšu iesarkans un dolomitizēts	+ 0,70-1,00 m.
V_{11}	plānslāņains, iesarkans kalkakmens	0,76
V_{10}	biezslāņains dolomīts	0,58
V_9	balts, cauraugts kalkakmens	<u>+ 1,80</u>
		4,14 m.

9. atsegums (3.att.) atrodas Vjadas upes labā pusē iepretim Radovas dzirnavām; tā garums ir apm. 40 m. un augstums 2 - 3 m. Slāņu slīpums dažos atseguma punktos ļoti dažāds, svārstas no $2 - 9^{\circ}$ NW (pret upes virzienu). Augšpus atseguma atrodas virs devona drusku diluviāli laukakmeņi (Geschiebe). Starp laukakmeņiem un primāriem iežiem atrodas vienā vietā gaiši sarkans - violets, glūdains dolomīta mergelis, kas, kā liekas, nav primārs, bet diluviāli aizstumts materiāls, laikām iz slāņiem, kuri seko uz V_{12} .

9. atsegums iepretim Radovas dzirnavām.

V_{12}	ciets, iesarkans kalkakmens ar gaiši sarkaniem plankumiem, vāji <u>rūgdams</u> ar HCl	+ 0,06 m
V_{11}	iesarkans, lēcveidīgs, gumains, plānslāņains, ļoti ciets kalkakmens	0,37
	sarkana glūda	0,02
	iesarkans, lēcveidīgs, gumains kalkakmens	0,38
V_{10}	biezslāņains iesarkans dolomīts ar glūdas lēcām dažās vietās	0,59
V_9	balts, cauraugts kalkakmens, augstākie 20 cm.	

	stipri dobumaini, ļoti maz fosiliju, uz apakšu mazliet vairāk, apakšā oļu horizonti	1,80 m.
V ₈	iesarkans, gumains kalkakmens ar <u>Atrypareticu-</u> <u>laris</u> , fosiliju bagāts	0,35
V ₇	ciets, balts, pa daļai iesarkans kalkakmens ar fosilijām: Platyschisma, Murchisonia, Spirifer tentaculum	1,10
V ₆	pelēka - zalgana glūda	0,10
V ₅	slānis ar algu bumbuliem	0,25- 0,30
V ₄	pelēka, zalgana glūda	0,10
V ₃	Stromatopora concentrica - rifs ar Sp.tentacu- lum un citām fosilijām	0,08
	fosilijas saturošs, balts kalkakmens	0,44
	ciets kalkakmens ar čaulu brekciju un calcita dobumiem	0,08
V ₂	dolomīta mergelis	<u>+ 0,50</u>
		6,23 m.

15. atsegums atrodas 2,5 km. lejpus Radovas Vjadas
labā krastā. Slāņi ļoti stipri sastumti; atseguma augstums
apm. 4 m.

15. atsegums 2,5 km. lejpus Radovas.

V ₂	dolomīta mergelis	apm. 1,50 m.
V ₁	zāla, sarkana, violeta glūda, pamatā daudz Lamellibranchiatu akmenkodolu	<u>+ 2,50</u>
		apm. 4,00 m.

Slāņus V₁ un V₂ apskatīsim tikai kopā ar slāņiem pie
Kuchvas, jo viņi tur labak atsegsti.

V₃ sastāv iz gaiši pelēka - baltpelēka, diezgan cieta
biezslāpaina kalkakmens. Biezums svārstas starp 0,53 un 0,73 m.
No dolomīta mergeļa slāņa šis slānis nav skaidri norobežots -
viens slānis pāriet otrā. Arī pēc kalku saturā nevar skaidri
noteikt robežu, ta ka V₃ sākot ar augšējo daļu pamazām uz
apakšu pāriet dolomitā, bet tas dažās vietās ļoti dažāds. Daž-
reiz slānis viscaur sastāv iz kalkakmens, dažreiz iz dolomīta.
Dolomīta un kalkakmens attiecības mainas bieži tai pašā atsegumā.

Fosilijas nav dolomitizētas. Šis slānis satur bieži caurangumus, bet viņi nesastopami parāk lielā skaitā. Viņi bieži dzeltāni un arī vispār parādas dzeltāni dzelzsplankumi. Vietvietām var konstatēt oļu horizontus t.i. parasti vienu oļu horizontu un 1 - 2 čaulu brekciju horizontus. Il. atsegumā tūlit lejpus Radovas tilta šā slāņa iedalījums sekošs:

Stromatopora concentrica - rifs	---
balts kalkakmens	0,15 m.
oļu slānis, maz čaulu atlieku	0,03
ciets, balts kalkakmens	0,01- 0,02
ciets, balts kalkakmens ar dzeltānām dzelz-	
strīpām, apakšējā daļā daudz calcita dobumu	0,28
čaulu brekcija	0,03
ciets kalkakmens ar calcita dobumiem	0,04
čaulu brekcija	0,01
ciets kalkakmens ar calcita dobumiem	<u>0,06</u>
	0,62 m.

Šā slāņa virspusē atrodas Stromatopora concentrica Goldf. - rifs. Atsevišķi eksemplāri paceļas bieži caur glūdas slāni līdz paklāja kalkakmens slānim V₅ (21.att.). Viņi no tumšas, brūnas krāsas un rāda šķērsgriezumā skaidru koncentrisku ie-kartojumu. Pēc izskata viņi cilindriski līdz bumbas veidīgi kārmeni - bieži ar stylolitiskām strīpām. No citām fosilijam jāpie-mīn: Platyschisma kirchholmiensis Keys., Spirifer verneuili Murch., Spirifer archiaci Murch., Spirifer tenticulum Vern., Spirifer muralis Vern. (šaubīgs eksemplārs), Aulopora tubaeformis Goldf., Aulopora repens Knorr., Cyathophyllum caespitosum Goldf., Spirorbis omphalodes Goldf. Stromatopora concentrica - rifa slānis ir ievērojams vodošs horizonts. Viņu jau var pazīt ar paviršu acu uzmetienu no raksturīgiem Stromatopora concentrica gumeim.

Slānis V₄ sastāv iz pelēkas vai salganas glūdas un ir parasti apm. 0,10 m. biezs, bet svārstas starp 0,08 un 0,15 m. Ka jau pieminēts, paceļas viņā Stromatopora concentrica gumi. ?

Slānis V_5 no savas puses svarīgs vadošs horizonts.

Viņš sastāv pa leilākai daļai iz 2 - 4 pelēka masīva kalkakmens slāniem. Biezums ir caurmērā 0,25 - 0,30 m. - visliekākā svārstība 0,18 - 0,32 m. Šis slānis ir raksturīgs ar līdz šim par *Stromatopora concentrica* Goldf. turētiem, bet gan pie algu sugas piederošiem (sal. paleontologisko pārskatu), koncentriski uzbūvētiem gumiem. Viņi apm. 1 - 3 cm. caurmērā un no dažāda izskata, parasti uz akmenājiem koncentriskos rīngos vai elipsēs, bet dažreiz viņi pieņem pilnīgu nekārtīgu figuru. Viņi pilda liela skaitā nekārtīgi visus akmenājus. Šķiet, ka gumi no ūdens transportēti un manliet novelti; šās domas tiek pabalstītas no citu oļu gabalu esamības. Tālāk atrastas fosilijas: *Platyschisma kirchholmiensis* Keys., *Spirifer archiaci* Murch., *Spirifer tentaculum* Vern., *Spirifer verneuili* Murch. (šaubīgs eksemplārs), *Euomphalus serpens* Fhill., dažas citas neskaidras Gastropodu atliekas, *Spirorbis ophalodes* Goldf. un dažas atliekas, kurās varbūt aizrāda uz Lamellibranchiatiem.

V_6 ir pelēks vai zalgans glūdas slānis ar mergeļa gabaliem. Biezums 0,10 - 0,12 m. Neskatoties uz to, ka V_5 ar saviem algu bumbuliem ir labs vadošs horizonts, slāni V_4 - V_6 jau no ārpuses saredzami apvidū. Tā ka abi glūdas slāni V_4 un V_6 stipri atkāpj, viņi dod profilā divus skaidri atšķirošas linijs (4.att.)

Slānis V_7 sastāv iz balta, biezslapaina, cieta kalkakmens, kas bieži augšējās slāņa daļā paliek iesarkans. Tādēļ daudz vietās grūti ūkirt šo slāni no sekoša. Biezums diezgan pastāvīgs 1,08 - 1,10 m. Cauraugumi akmenājos atrodami, bet ne pārmērīgi; tas arī dažas vietās dažāds. Šini slāni atrodas oļu horizonti, bet viņi saredzami tikai dažos atsegumos. Šā slāņa iedalījums 10. atsegumā Vjadas labā krastā tūlit augšpus Radovas tilta ir sekošs:

balts kalkakmens ar iesarkaniem plankumiem	0,31 m.
balts kalkakmens	0,03
oļu horizonts	0,01
balts kalkakmens	0,23
oļu horizonts	0,01

balts kalkakmens	0,26 m.
oļu horizonts	0,01
balts kalkakmens	0,04
oļu horizonts	0,01
gluds, tukšs kalkakmens slānis	0,02
cauraugts, oļu turīgs kalkakmens	<u>0,17</u>
	1,10 m.

12. atsegumā (tūlit lejpus Radovas tilta) ir vēl viens oļu horizonts, augšā 0,15 m. zem slāņa virspuses.

Bez minētiem cauraugumiem sastopamas vēl fosilijas:

Spirifer tenticulum Vern., *Platyschisma kirchholmiensis Keys.*, *Murchisonia* sp. un nenoteicami *Lamellibranchiati*. Fosilijas atrastas nelielā skaitā.

V_8 ir slānis iz plānslānaina, iesarkana, drusku gumai- na kalkakmens, kas patiesi gan dažas vietās var pariet baltā kalkakmenī, bet visur satur lielākus vai mazākus sarkanus plankumus. Pret apakšējo slāni viņš bieži grūti norobežojams, jo pāreja notiek pamazām. Turpretim robeža pret paklāja slāniem pilnigi noteikta. Biezums ir pastāvīgi 0,35 m. Sevišķi raksturīgs šim slānim ir *Atrypa reticularis* L. esamība ($V_8 = Atrypa reticularis - slānis$), kuri vispar tikai vēl sastopami paklāja slāni V_9 dažos eksemplāros. Citas fosilijas ir sekojošas: *Platyschisma kirchholmiensis Keys.*, *Spirifer tenticulum Vern.* un *Spirifer archiaci Murch.* Pēc individu skaita šis slānis fosiliju bagāts, pie kam patiesi gan *Atrypa reticularis* L. mazākā skaitā, kā citas fosilijas.

V_9 slānis sastāv iz biezslānaina, balta cauraugta kalk, akmens. Pie sadruptām ārpusēm šie cauraugumi paliek gaiši brūni; tas sevišķi raksturīgs šim slānim, bet nekāda vienzīmiga pazīme, tā ka citos slānos arī bieži sastopami cauraugumi, lai arī ne tik bieži kā šeit. Cauraugumi augšējā slāpu daļā diezgan blīvāk, kā apakšējā daļā. Turpretim apakšēja daļā vairāk fosiliju un oļu. No fosilijām varam atrast: *Platyschisma kirchholmiensis Keys.*, *Spirifer tenticulum Vern.*, *Spirifer verneuili Murch.* un *Atrypa reticularis* L. dažos eksemplāros.

Caulas pa lielākai daļai slikti uzglabātas vai vēl biežāk

pilnīgi sadragātas, jo tur bija krasta bangu josla. Slāņa biezums ir 1,80 m.

Seko biezslānains slānis pilnīgi bez fosilijām, V_{10} , sastāvošs iz iesarkana vai sarkana dolomīta ar starpā esošām glūdas lēcām. Biezums 0,59.m.

V_{11} ir slānis iz plānslāpaina, iesarkana, lēcveidīga gumainā, loti cieta kalkakmens, pilnīgi bez fosilijām. Biezums ir ap 0,76 - 0,77 m. 9. atsegumā šis slānis dalīts taisni vidū ar 0,02 m. biezu sarkanu glūdas slāni.

Kā pēdējais ciets akmenāju slānis seko V_{12} . Viņš sastāv iz plānslānaina, balta vai iesarkana kalkakmens, kas uz augšu paliek iesarkans un dolomitizēts. Mērīts biezums ir līdz 1,00 m. Pastāv saprotams varbūtība, ka šis slānis ir biezāks, jo pie Liepnas un Opočnas uz viņu seko glūdas slāni, kuri noteiktu norobežošanu nepielaiž.

Pie Opočnas seko zāļa glūda, virs kurās augšpus 22. atseguma atrodas gaiši sarkana glūda.

S a v i l k u m s .

Vjadas un Opočnas novadā tā tad atrodas pašā apakšā glūdas slānis (V_1), vira tā dolomīta mergela slānis (V_1) un galu galā seko kalkakmens slānis (V_3-V_{12}). Pēdējie raksturīgi ar *Stromatopora concentrica* - rifa slāni (V_3), ar algu bumbuļu slāni (V_5) un ar *Atrypa reticularis* slāni (V_8). No kalkakmens slāņu fosilijām jāievēro: *Flatyschisma kirchholmiensis* Keys., *Spirifer tentaculum* Vern., *Spirifer archiaci* Murch., *Spirifer verneuili* Murch., *Cyathophyllum caespitosum* Goldf. Visi šie slāni pieder pie b-pakāpes. Augstākie slāni pie Opočnas pieder gan pie mūsu devona c-pakāpes.

3. Novads pie Kuchvas un Kires.

Pie Kuchvas un Kires atsegsti slāni viens otram tik līdzīgi, ka viņus varam šeit apskatīt kopā. Kire tek meandriskos likumos pa daļai caur purvainu apvidu (upes augšgalā), pa daļai caur senāk platāku gultni. Krasti parasti līdzeni un stipri ap-

auguši. Atsegumi reti. Jāievēro atsegumi starp Veršanavu un Achromejevu (atsegums 33 - 40) un starp Barkavu un Chrapiem (atsegums 45 - 48).

No izšķirošās nozīmes ir tam pretīm Kuchvas atsegumi. No Nosovas (dzelzceļa tilta) līdz Baltajam Pagrabam (Belij Po-greb) Kuchva tek pa lielākai daļai caur purvainu apvidu un tikai dažās vietās parādas cieti devona nogulumi, bet arī parasti tikai dažus centimetrus vira upes limena. Šo atsegumu slāni ļoti līdzīgi slāniem pie Ritupes un tādēļ apskatami tikai sakarā ar viņiem. No Baltā Pagraba līdz Linīnai (7 km.) atrodas viens atsegums blakus otram; bieži vien pāriet viens otrā. Šeit runa iet par atsegumeim 55 - 88. Šini daļā Kuchva nogrimst vienmēr dziļāk devonā, kurā robežas laukums pret kvartēru diezgan horizontāli virzas tālāk, izņemot ļoti mazu slipumu austrumu virzienā. No Baltā Pagraba līdz Linavas dzirnavām upes krasti caurmērā 3 m. augsti, no turienes līdz Linīnai caurmērā 6 - 7 m. No Linīnas līdz Patašiem Kuchva tek starp pilnīgi līdzieniem krastiem. Dažās vietas redzama tikai apakšēja devona glūda, bet parasti krasti apauguši. Pie Patašiem krasti atkal pacelas, un starp Patašiem un Sitiem mēs varam atrast dažus atsegumus (92 - 95), bet devona augstums nepārsniedz 2 m. upes limeni.

Slāņu rindu pie Kuchvas un Kires apskatīsim uz dažu atsegumu (70,72,86,74,83,87,45,48,92.) pamata. Jaunākie slāni atrodami 70. atsegumā Kuchvas kreisā krastā apm. 100-150 m. augšpus Radiškinas. Krasta augstums 2,35 m. Slāņi ienem horizontālu liniju.

70. atsegums pie Radiškinas.

K ₄₆	gaiši sarkana vai sarkana, gaiši violeta un drusku	
K ₄₅	zala glūda	+ 1,00 m.
K ₄₅	zalgana dolomita mergelis	0,20
K ₄₄	zalgana, rauhvakveidīga kalka brekcija (dolomiti-zēta)	apm. 0,40
K ₄₃	balts kalka dolomīts	" 0,60
K ₄₂	caurumains, dolomitizēts kalkakmens	" 0,15
		2,35 m.

72. atsegums atrodas 400 m lejpus 70. atseguma Kuchvas

kreisā krastā. Krasta augstums ir 2,80 m. Slāņu slīpums $2 - 3^{\circ}$ W upes virzienā.

72. atsegums lejpus Raišķinas.

K ₄₄	zalgans dolomita mergelis	+ 0,40 m.
K ₄₃	balts drusku mergelains dolomits viegli brazdams ar HCl	0,60
K ₄₂	porozs, pelēks dolomits ar brūniem caurumiem	0,15-0,20
K ₄₁	gaiši zālš dolomits, vietvietām brāzdamas ar HCl	0,50
K ₄₀	mergelā glūda, zālš un gaiši sarkans, viļņveidīgi nogults	0,10
K ₃₇₋₃₉	pelēks, vietvietām raibs (zalgans vai iesarkans) porozs kalkakmens	0,86
K ₃₆	violeta, zāja mergelā glūda	0,07
K ₃₅	balts sadragats kalkakmens	+ 1,10
		3,83 m

86. atsegums atrodas Kuchvas labā krastā, 600 m. augšpus Linīnas tilta. Krasta augstums 6 m., slāņu slīpums 2° W pret upes virzienu.

86. atsegums.

K ₄₁	gaiši zālš dolomits	+ 0,25 m.
K ₄₀	zalgana-violeta glūda, viļņveidīgi nogults	0,12
K ₃₉	zalgans vai gaiši sarkans dolomits resp. kalkakmens. Apakšā apm. 0,08 m. pāreja uz nākošu slāni bez slāņa robežas	0,20-0,40
K ₃₈	pelēks porozs, viegli mergelains kalkakmens ar brūniem caurumiem	0,28
	glūda (trūkst bieži)	0,02
K ₃₇	zalgans kalkakmens ar viegliem iesarkaniem cauraugumiem, uz augšu spidoši zāli, dzīslveidīgi plankumi	0,54-0,58
K ₃₆	zalgana glūda	0,05
K ₃₅	zalgans vai pelēks arī gaiši sarkans, pa daļai iesarkans, gumains kalkakmens	0,30
	pasarkans, ļoti ciets kalkakmens uz apakšu	
	0,10 m. bieži mazāk iesarkans	0,95

pelēks, ciets, cauraugts kalkakmens, zalgana virspuse, vidū čaulu brekcia	0,11 m.
K ₃₄ balts cauraugts kalkakmens pelēks vai zalgans glūdas mergelis	1,96 0,05
K ₃₃ Atrypa reticularis slānis, iesarkans kalkakmens ar iesarkaniem plankumiem un stripām	0,40
K ₃₂ balts cauraugts kalkakmens	0,56
K ₃₁ glūda (trūkst šeit)	----
K ₃₀ slānis ar algu bumbuliem, pelēks kalkakmens	+ 0,15
	5,98 m.

74^b atsegums ir 74. atseguma apakšējais gals. Pēdējais atrodas apm. 100 m. Kuchvas kreisā krastā sākot ar dzirnavu aizdambējumu pie Linavas lejup. Krasta augstums ir apm. 6,5 m. Slāņu slīpums 3 - 4° W upes virzienā.

74^b. atsegums pie Linavas.

K ₃₂ pelēks, cauraugts kalkakmens, gandrīz bez fosilijām + 0,50 m.	
K ₃₁ trūkst šeit	----
K ₃₀ slānis ar algu bumbuliem, pelēks fosiliju bagāts kalkakmens	0,40
K ₂₉ pelēka, zaļa glūda	0,03
K ₂₈ pelēks kalkakmens uz apakšu pārejošs dolomītā virspusē Stromatopora conc. - rifs	1,50
K ₂₇ dolomīta mergelis	2,70
-- glūda un nogāzes sabērumi	<u>1,40-1,60</u>
	6,73 m.

83. atsegums atrodas Kuchvas labā krastā apmērām vidū starp Linavu un Linipu, apm. 1 3/4 km. tālu no abām vietām. Krasta augstums drusku pāri 6 m. Slāņu slīpums apm. 1° W pret upes virzienu.

83. atsegums.

K ₂₈ viegli brāzdams dolomīts, pārejošs kalkakmeni	+ 0,30-0,40 m.
K ₂₇ dolomīta mergelis	2,70
K ₂₆ violeta un sarkana glūda	0,30-0,40
K ₂₅ cieta Brachiopodu čaulu brekcia	0,02-0,05
K ₂₄ zaļa un violeta glūda	1,40

K_{23}	raibs Brachiopodu čaulu slānis fosiliju loti bagāts	0,20 m.
	sarkana glūda (pelīts)	0,03
	raibs Brachiopodu čaulu slānis	0,20
K_{22}	sarkans pelīts	0,05-0,06
	zāla glūda ar maziem violetiem plankumiem, daudz Lamellibranchiatu akmenkodoli	0,87
K_{21}	tumši violets kalkakmens slānis (čaulu brekcija), fosiliju loti bagāts, Tentaculites tragula	0,04
K_{20}	tīri zāla glūda, loti bagāts ar Lamellibranchiatu akmenkodoliem	0,06-0,07
K_{19}	drusku mergelains fosiliju bagāts kalkakmens slānis <u>0,12-0,14</u>	
		6,56 m.

87. atsegums atrodas Kuchvas kreisā krastā tūlit augšpus Linīgas pie jauna tilta. Slānu slīpums 1° pret upes virzienu. Devona augstums ir apm. 6 m. virs upes līmeņa, atseguma augstums tikai 1,62 m.

87. atsegums pie Linīgas tilta.

K_{19}	drusku mergelains fosiliju bagāts kalkakmens slānis 0,12 m.	
K_{18}	sarkana mergeļa glūda	0,09
	zāla glūda	0,24
	sarkans mergelis ar fosilijas saturošiem kalkak- mens slāniem	0,07
	zāla glūda	0,42
	sarkana mergeļa glūda	0,03
	zāla glūda	0,12
K_{17}	fosilijas saturošs kalkakmens slānis	0,03
K_{16}	zāla glūda ar sarkaniem starpslāniem	<u>+ 0,50</u>
		1,62 m.

K_{16} sekojoši glūdas slāni nav atsegti un tā parādas profilā starpa, kurās lielums gan 2 - 3 m. Visi tālāk sekojošie slāni pie Kires labāk atsegti, kā pie Kuchvas, tādēļ sekojošie atsegumi nemti no Kires.

45. atsegums atrodas Kires labā krastā pie Burkavas apm. 20 - 30 m. lejpus no punkta, kur telefona vads iet par upi.

Atseguma augstums nepārsniedz 0,30 m. Slāņu slīpums 1 - 2° SSW
pret upes virzienu.

45. atsegums pie Burkavas.

K_{12}	zāla glūda ar fosilijas saturošiem starpslāniem	+ 0,80-1,00 m.
	nogāzes sabērumi	apm. 0,20
K_{14}	pelēks kalkakmens ar iesarkaniem plankumiem, ar maziem Gastropodiem. Virspuse pulierēta un ar šķūdoga skrambām, viņa virziens N 65° O	0,22
	pelēks kalkakmens, augšā ar zalganiem plankumiem	1,12
	pelēks kalkakmens ar maziem Gastropodiem	0,09
	pelēks, drusku mergelains kalkakmens	0,08
	varbūt maza starpa	----
K_{15}	pelēks, ciets kalkakmens ar maziem Gastropodiem	0,27
K_{12}	pelēks kalkakmens ar brūniem palankumiem un sarkaniem punktiem, mazi Gastropodi	<u>+ 0,20</u>
		2,18 m.

48. atsegums atrodas Kires labā krastā pie Chrapiem.

Krasta augstums ir 2,6 m. Slāņu slīpums 2° O upes virzienā.

48. atsegums pie Chrapiem.

K_{12}	pelēks kalkakmens ar mazām porām, mazi Gastropodi	+ 0,23 m.
K_{11}	drusku mergelains raibs kalkakmens, mergela strīpas paraleli slānim	0,31
	zāla glūda	0,01-0,02
K_{10}	3. algu slānis, pelēks kalkakmens ar algām un maziem Gastropodiem	0,22
K_9	biezslāpains gaiši pelēks kalkakmens ar sarkaniem punktiem un mazām porām, mazi Gastropodi	0,73
K_8	plānslāpains, balts kalkakmens ar iesarkaniem plankumiem	0,25
K_7	pelēks, ciets kalkakmens ar maziem Gastropodiem, apakš. ar iesarkaniem plankumiem	0,27
K_6	2.algu slānis, balts kalkakmens ar algu bumbuļiem	0,14
K_5	plānslāpains, pelēks kalkakmens ar sarkaniem punktiem un zalganiem plankumiem	0,09
K_4	balts, ciets kalkakmens ar maziem Gastropodiem	0,34
K_3	1.algu slānis, balts kalkakmens ar algām	0,17

K ₂	plānslāpains, drusku mergelains kalkakmens, sa-drupināts, sadragāts, ar iesarkaniem plankumiem, bez fosilijām	0,77 m.
K ₁	tumši pelēks, drusku graudains kalkakmens ar sar-kaniem un dzeltāniem punktiem, mazi Gastropodi	+ 0,36 3,90 m.

Beigās apskatīsim vēl 92. atsegumu pie Patašu dzirnāvām, tā ka viļš apakšējos slāgos drusku citādi uzbūvēts. Šis atsegums atrodas Kuchvas kreisā krastā un ir pēc augstuma apm. 2 m. Slāņa slīpums 1 - 2° S pret upes virzienu.

92. atsegums pie Patašu dzirnavām.

K ₇₋₉	balts plānslāpains kalkakmens bieži ar dzeltāniem punktiem, mazi Gastropodi	+ 1,10 m.
K ₆	balts kalkakmens ar algēm, 2. algu slānis	0,08-0,09
K ₅	drusku iesarkans kalkakmens ar maziem Gastropodiem	0,10
K ₄	pelēks kalkakmens ar maziem Gastropodiem	0,27
K ₃	pelēks kalkakmens ar algēm un citām fosilijām 1.algu slānis	0,04-0,05
K ₂	raibs drusku mergelains kalkakmens	+ 0,65 2,26 m.

Slāņi K₁- K₁₄ ļoti līdzīgi pēc litologiska rakstura, kā arī attiecībā uz fosiliju saturu. Visas slāņu grupas biezums ir apm. 4,90 m. Bet šis skaitlis gan nav pilnīgi noteikts, jo pirmkārt nevar pilnīgi skaidri redzēt 45. atsegumā, vai K₁₅ taisni seko uz K₁₄, jo K₁₄ virspuse pa daļai gludi pulierēta un satur N 65° O ejošas šķūdona skrambas; tā tad iespējams, ka K₁₅ glūda tikai uzstumta. Šķiet gan, ka šeit notikuši ļoti niecīga glūdas aizstumums, tā ka klūda pie K₁₄ biezuma noteikšanas nepārsniedz 0,50 m. Tālāk atrodas varbūt starp K₁₃ un K₁₄ maza starpa, kurās biezums gan nebūs lielāks kā 0,20-0,30 m. Vienīga vieta, kur klūda attiecībā uz biezumu grūti kontrolējama ir slānis K₁₂. Iespējams, ka biezums 0,20 - 0,23 m. pilnīgi pareizs, bet arī iespējams, ka slānis 0,50 m. biezāks. Klūda gan nebūs lielāka par 0,50 m.

Slāņi K₁- K₁₄ sastāv iz balta vai gaiši pelēka, retāk

tumši pelēka kalkakmens, kuram graudains blāvs izskats un kurš bieži satur mazas poras, bet viņš parasti diezgan ciets. Taisni ar šo graudainu blāvu izskatu šie slāņi jau ārīgi atšķiras no citiem šā novada kalkakmens nogulumiem. Otrā līoti raksturiga šo slāņu pazīme ir mazi, sarkani retāk dzeltāni punkti, kuri sastopami vienā šo slāņu akmenāju daļā. Dažreiz arī parādas vēl gaiši sarkani vai sarkani plankumi, kuriem pievienojas vietām vēl zaļgani plankumi, tā ka daži šo slāņu akmenūji atstāj pilnigu raibu iespaidu. Slāņi K_7 - 9 Fatašu un Chrapu atsegumos dažādi izveidoti. Šie slāņi sastāv pie Fatašiem iz balta plānslāpaina kalkakmens, kuram trūkst citiem slāņiem tik raksturiga graudaina izskata; viņš, t. sakot, gludāks; ūt arī nevar šķirt slāņus K_7 , K_8 un K_9 . Turpretim pie Chapiem slāņi sastāv iz graudaina kalkakmens un uz krāsu dažādības pamata - K_7 tumši pelēs, K_8 balts, K_9 gaiši pelēks - mēs ūt varam šķirt trīs slāņus. Kamums abās vietas darišana ar tiem pašiem slāņiem, izriet iz apakšējiem slāņiem, kuri viens ar otro saskap.

No fosilijām visraksturīgāki ir mazie Gastropodi apm. 0,5 cm. lieli, kuri liela skaitā sastopami. Viņi pieder pie Murchisonija un Pleurotomarijas sugas. Starp Murchisonijām visbiežāk sastopami *M. decorata* Facht k. rta, varbūt arī dažas citas Murchisonijas atrodamas. Starp Pleurotomarijām laikam arī atrodas *P. depressa* Facht. Gastropodi uzglabājušies bieži ārejās skuptūras skaidros nospiedumos, bez tam daži eksemplāri satur akmenkodolus. Ielāk šie slāņi raksturīgi ar savām līdz ūsim par Stromatopora concentrica Goldf. turētām kalka algēm. Parasti viņām bumbas veidīgi, dažreiz drusku gareni kērmeni ar apmēram 5 cm. caurmēru. Iekšpusē viņas rāda koncentriski iekārtotas kalka vikalas un vidū parasti gan drusku ekscentriski izkustinātu Gastropodu vai Brachiopodu vaku, kā kodolu, ap kuru nogulti algu pirmie kalka izkritīti. Ūris slāņi sastāv no šiem algu bumbuļiem: K_3 , K_6 , K_{10} . Šie slāņi pa lielākai daļai tik blīvi pildīti ar ūsim bumbām, ka viņi sastāv gandrīz tikai iz tām un starpā atrodoša savienojuma materiāla. K_6 šās bumbas rastas galvenā kārtā no Girvanella amplefurcata pia, K_3 arī no kāda Girvanella sp., varbūt arī

G. amplefurcata Pia. Slāni K₁₀ mums darišana ar *Pycnostroma* (sal. paleont. pārskatu). Tālāk no fosilijām jāpiemin *Lamellibranchiata* atliekas, kuras sevišķi atrodamas slāni K₃, bet arī dažreiz citas slāņos. Brachiopodi reti sastopami un tikai representēti ar dažām nenoteiktām vāku atliekām.

Slāni K₁₅ - K₂₆ sastāv galvenā kārtā iz zaļas un sarkanas glūdas ar atsevišķiem kalķakmens slāņiem starpā. Viss slāņu kompleks ļoti fosiliju bagāts, sevišķi tas attiecas uz kalķakmens slāņiem. Biezums apm. 7 - 9 m. Šos skaitļus varam tikai apmēram noteikt, jo starp K₁₅ un K₁₆ atrodas starpa. K₁₅ ir apm. l. biezs; slāni K₁₆ - 26 5 m., tā tad kopā 6 m. Ar profiliu salīdzināšanu pie Kuchvas (profils IV) un pie Kires (profils III.) mēs varam šo glūdas slāņu maksimālo biezumu noteikt uz apm. 10 m.; no tā varam secinat par starpas biezumu: 4 m., bet domājams, ka šis skaitlis būs mazāks; tāpēc mums šis skaitlis jānoteic uz apm. 1 - 3 m. Zīmējumos biezums pieņemts ar 3 m., bet tas, kā šķiet, maksimāla vērtiba; pareizāka vērtiba gan būs 2 m. un kopā biezums apm. 8 m.

K₁₅ sastāv no zaļas glūdas un satur dažas čaulu brekcijas fragmentus. Skaidrāki K₁₅ nevaram noteikt, jo 45. atsegums pie Burkavas augšējas galas pilnīgi sagruvis. Tas pats sakams par atsegumiem slāņiem, ka viņi gan galvenā kārtā sastāv no zaļas glūdas.

K₁₆ sastāv iz zaļas glūdas ar sarkaniem starp-slāņiem, pāriet K₁₈ un ir pārtraukts no 0,03 m. bieza kalķakmens slāņa. K₁₇ ir fosiliju bagāts slānis. Līdzīga fosiliju bagāts slānis atrodas apmēram K₁₈ vidū (sal. atsegumu 87.). Šis slānis sastāv iz tumši sarkana, dzelzturīga, ļoti cieta mergļa un satur visskaistāki uzglabatas fosilijas visā novadā. Šā slāņa virspuse dod mums skaidru attēlu par tā laika jūras dibena izskatu. Vislabākā stāvokli tur uzglabājušas *Aulopora tubaeformis* garas kēdes, crinoidu kātu gabali, daži oļu gabali, *Lamellibranchiati*, Brachiopodu čaulas, Tentaculiti, tārpī pēdi-dipas u.t.t. - zīme par to, ka mums šeit nav darišana ar pie-skalotu materiālu. Vislabāki šis slānis atsegts tūlit lejpus

Linīgas tilta. Tā ka tur kuchvas krasts ļoti zems, tad klūda pie šo slāņu izmērišanas ļoti iespējams. Tomēr pēc manām domām klūda nebūs pārmērīgi liela un galvenā kārtā nepārsniegs uzdotus mērus.

K_{19} ir 0,12 - 0,14 m. biezs, drusku mergelaina kalkakmens slānis ar dzeltānu vai iesarkanu izskatu. Šis slānis ļoti bagāts ar fosilijām. Starp vīnām atrastas *Dendrodusa* apakšzokļa atliekas.

Slāniem K_{17} - K_{19} fosiliju sastāvs visiem gandrīz tas pats, tādēļ jāpiemin visiem trim kopīgi:

Spirifer verneuili Murch. bagātīgā mērā

Spirifer archiaci Murch nedaudz

Spirifer tenticulum Vern. nedaudz

Spirifer sp. (eventuāli *Sp. muralis* Vern.)

Cyrtina heteroclita Defrance reti

Strophalosia productoides Murch. bagātīgi

Arca oreliana Vern. noteicami eksemplāri reti (at-

tiecas uz visiem Lamellibranchiatiem)

Ptychopteria subtilis venj.

Ptychopteria isborskiana venj.

Aviculopecten ingriae Vern.

Avicula sp. (varbūt *A. alula* Eichw.)

Avicula sp.

Fteria (Actinopteria) sp.

daži nenoteicami Lamellibranchiatī

Euomphalus serpens Phill. bieži

Platyceras (Platyostoma) sp.

Pleurotomaria sp.

Murchisonia sp.

Platyschisma sp. (šaubīgs eksemplārs)

Tentaculites tragula venj. (sevišķi bieži K_{17})

Aulopora tubaeformis Goldf.

Aulopora serpens Goldf.

Spirorbis omphalodes Goldf.

Crinoidu locekļi

tārpu pēdīnas

Dendrodus sp.

K_{20} - 0,06 - 0,07 m. biezs slānis iz tīras zaļas glūdas - sastāv gandrīz tikai iz Lamellibranchiatu akmens kodoliem. Viņi atrodami visdažākās formās, bet tomēr viņus tuvāk nevar noteikt. Visbiežāko formu H. Bekkers nosauca par (Isocardia?) tanais Vern. Uz kāda gliemeža akmens kodola atrasti divi pielipti Atryppa tenuisulcata Venj. eksemplāri. Tālāk atrasta Dendrodusa sp. bruņa plate.

K_{21} ir 0,03 - 0,04 m. biezs pa daļai tumši violets kaļķakmens slānis, kas sastāv iz čaulu brekcijs. Šis slānis sevišķi raksturīgs ar to, ka viņš lielā skaitā satur Tentaculites tragula. Tālāk tur atrodas Spirifer sp. un Lamellibranchiatu neskaidras atliekas.

K_{22} sastāv iz zaļas glūdas ar dažiem maziem violetiem plankumiem un satur arī lielā skaitā Lanellibranchiatu akmens kodolus. Biezums 0,87 m., augšā seko vēl 0,05 - 0,06 sarkana glūda.

K_{23} sastāv iz diviem ik pa 0,20 m. bieziem slāniem, kuri pa lielākai daļai sastāv iz Spirifer tenticulum Vern. čaulām. Abus slāņus šķir 0,03 m. biezs sarkans glūdas - mergeļa slānis, kurš arī var trūkt. Slāni pēc izskata raibi, zalgani vai iesarkani, pašas čaulas brūnganas. Bez Spiriferiem sevšķi krit acis labi uzglabājušie Pteria (Actinopteria) aff. subdecussata Hall. eksemplāri, kuriem pat pa daļai uzglabājušas čaulas. No Gastropodiem uzglabājuši tikai akmenkodoli. Visparīgi nemot, fosilijas uzglabājušas ļoti labi, lai arī ne tik labi, kā slāni K_{18} . Šķiet, ka fosilijas šeit sanestas ar ūdens strāvas vai kustības palīdzību, kamēr viņas slāni K_{18} nogultas pilnīgā mierīgā ūdenī. Jāpiemin vēl zivju atliekas, kurās gan pieder pie Coccosteus sp. Šīni slāni atrodas sekajošas fosilijas:

Spirifer tenticulum Vern. lielā skaitā

Spirifer archiaci Murch reti

Pteria (Actinopteria) aff subdecussata Hall. lielā skaitā

Iteria (Actinopteria) sp.

Avicula bodana Roemer noteikti eksemplāri reti

Avicula sp.

Lucina proavia Goldf.

Arca oreliana Vern.

daži nenoteicami Lamellibranchiati

Euomphalus (Pleurotomaria) voronejensis Vern.

Euomphalus serpens Phill. bieži

Pleurotomaria (Euomphalus) sp.

Bellerophon sp. reti

Favosites polymorpha Goldf. reti

Spirorbis omphalodes Goldf.

Serpula ilmenica Venj.

Coccosteus sp.

K₂₄ ir 1,40 m. biezs slānis bez fosilijām iz zaļas un sarkanas glūdas, uz kuru seko cieta čaulu brekcija - 0,02-0,05 m. bieza. Viņa satur Spirifer verneuili Murch.un Lamellibranchiatus; slikti uzglabātais eksplārs laikam pieder pie Orthis.

K₂₆ ir šā kompleksa pēdējais slānis; viņš ir 0,30 - 0,40m. biezs un sastāv iz violetas un sarkanas glūdas. Fosilijas atrodamas tikai slikti uzglabājušās atliekās.

K₂₇ atbilst V₂ un ir 2,70 m. bieza dolomita mergelā rinda; tās krāsa ir iedzeltēna arī oranža un iesarkana, bieži ar gaiši sarkaniem plankumiem. Visas šās krasas pamazām pariet viena otrā. Akmenāji splīvi un viegli saplīst šķepelēs ar asām šķautnēm. Tas parsti apgrūtina apakšējo slāpu norobežošanu, jo šie ieži vienmār dod ļoti bagātīgus nogāzes sabērumus. Ar savu raksturigu izskatu šie slāni labs vadoša horizonts. Fosiliju trūkst.

Slājiem K₂₈- K₃₅ ir tas kopīgs, ka viņi vispārīgi sastāv iz kalķakmens. Viņi ļoti līdzīgi slājiem pie Vjadas un Šeit apskatīsim pēc iespējas tikai atšķirošus momentus.

K₂₈= V₃ un sastāv iz pelēka, kristaliniska kalķakmens, kas pariet uz apakšu dolomitā (sal. V₃). Akmenāji bieži satur dzeltēnus, dzelzoksida plankumus un cauraugumus. Biezums svārstas starp 1,30 - 1,50 m., parasti pie Kuchvas apm. 1,40 m., pie Kires

1,10 m. un pie Vjadas tikai 0,70 m. Virspusē atrodas tāpat kā pie Vjadas Stromatopora concentrica Goldf. rifs. Tomēr atsevišķi eksemplāri nav sastopami tik bieži un arī nav tik lieli kā pie Radovas. Fosilijas atrodamas tikai šur tur, vietvietām viņas gan parādas biežāk; viņas tās pašas kā V_3 . Kāmēr gandrīz visi K_{28} atsegumi sastāv iz pilnīgi vienāda materiāla, 82. atseguma sastāvs pilnīgi citāds. Viņš sadalas 3 slānos:

K_{28} iedalījums 82. atsegumā.

pelēks, maz cauraugts kaļķakmens, maz fosiliju, atsevišķi dzeltāni dzelzoksida plankumi, virspusē Stromatopora concentrica - rifs	$0,24\text{ m}$
pelēks, mergēla kaļķakmens ar sarkaniem dažreiz violetiem plankumiem, bez fosilijām	$0,50$
pelēks, mergēla kaļķakmens ar dzeltāniem plankumiem, bez fosilijām	$0,60$
	$1,34\text{ m.}$

Augšējie 0,24 m. taisni tāpat kā citos atsegumos.

Apakšējais, 1,10 m. biezais slānis turpretim sastāv iz pilnīgi raiba, drusku mergelaina kaļķakmens t.i. viņš pats tumši pelēks, bet viņš satur daudz iedzeltānu vai iesarkanu arī violetsarkanu plankumu, kuri savienoti ar krāsainām dzīslām; augšējie 0,50 m. vairāk iesarkani, apakšējie 0,60 m. vairāk dzeltāni. Pie Kuchvas nav atrastas vēl tādas vietas ar tādiem iežiem, bet pie Rītupes atrodas slāni, kuri no šiem atšķiras tikai ar to, ka viņi dolomitaini.

$K_{29} = V_4$ un ir 0,02 - 0,06 m. biezs glūdas slānis.

Par $K_{30} = V_5$ gandrīz tas pats sakams kā par V_5 . K_{30} profilā neizceļas, jo abi glūdas slāni, K_{29} un K_{31} , daudz plānāki kā pie Vjadas - K_{31} it-sevišķi parasti trūkst. Fosilijas tas pašas kā pie Vjadas; tām pievienojas gan vēl kāda Natica sp. un Euomphalus voronejensis Vern. Pēdējais ieslēgts algu bumbuli. Diemžēl nav pilnīgi skaidrs, vai šās abas fosilijas cēlās iz K_{30} vai K_{32} . Uz algu bumbula pamata mēs varam secināt, ka viņš pieder pie K_{30} , jo K_{32} nekādi algu bumbuli nav atrasti. Biezums šeit dažās vietas drusku lielāks kā pie Vjadas, viņš svārstas

no 0,24 - 0,40 m.

Glūdas slānis $K_{31} = V_6$ parasti trūkst; jā viņš pastāv, tad viņa biezums 0,02 - 0,06 m.

$K_{32} = V_7$ sastāv iz biezslāpaina, cieta, balta vai pelēka kalķakmens. Vietām viņš ir cauraugts, t.i. daži cauraugumi atrasti gandrīz visur, bet tikai dažas vietās biežāk. Dažos atsegumos redzami oļu horizonti. 73. atsegumā tūlit augšpus Linavas dzirnavām (tagad aiz dzirnavu aizdambējuma vairs neiespējams) atrodas 4 oļu horizonti, kuri biezums caurmērā 0,01 m.

K_{32} iedalījums 73. atsegumā.

balts, cauraugts kalķakmens	0,15 m.
oļu slānis	
balts, cauraugts kalķakmens	0,10
oļu slānis	
balts, caurgugts kalķakmens	0,10
oļu slānis	
balts, cauraugts kalķakmens	0,16
oļu slānis	
balts, cauraugts kalķakmens	<u>0,09</u>
	0,60 m.

Citā atsegumā, kurš tagad aiz akmeņu lauztuvju darbības noraksts, starp atsegumiem 77. un 78. Kuchvas kreisā krastā atrodas 8 oļu horizonti, kuri apmēram 0,01 m. biezi. Viņi sadalas sekojoši:

balts kalķakmens	0,03 m.
oļu slānis	
balts kalķakmens	0,07
oļu slānis	
balts kalķakmens	0,17
oļu slānis	
balts kalķakmens	0,09
oļu slānis	
balts kalķakmens	0,08
oļu slānis	
balts kalķakmens	0,06
oļu slānis	

balts kalkakmens	0,07
olu slānis	
balts kalkakmens	0,03
olu slānis	
balts kalkakmens	<u>0,02</u>
	0,62 m

Fosiliju saturs ļoti niecīgs un tāpat kā pie Vjadas.

Biezuma ziņā atšķiras no citiem slāniem daudz mazāk kā pie Vjadas.

Starpība 0,56 - 0,65 m., pie kam pie Vjadas biezums ap 1,10 m.

$K_{33} = V_8$ sastāv tāpat kā pie Vjadas iz plānslāpaina parasti iesarkana kalkakmens ar sarkaniem plānkumiem. Biezums šeit 0,35 - 0,57 m. - caurmērā 0,45 m. Šis slānis arī raksturīgs ar savu *Atrypa reticularis* L. saturu. Vispār viņš saskap pilnīgi ar V_8 .

Dažos atsegumos gan K_{33} citādi izveidots. Šeit mums ir darišana ar gabalu starp atsegumu 63. un apmērām 77. .63. atsegumā (kreisais krasts starp Volkovu un Simaniem) K_{33} ir 0,54 m. biezs. Apakšējie 0,12 m. sastāv iz kādas Brachiopodu čaulu brekcijas un pārējais slānis neatšķiras no aprakstītās formas. Tāpat arī K_{33} atsegumos 33. un 34. pie Veršanavas pie Kires izveidots. 68. atsegumā (labais krasts pie Simaniem) atrodas virs K_{32} 0,02 m. zilas glūdas, virs tās 0,11 m. Brachiopodu čaulu brekeijas. Virs tās sekodami akmenāji ir balts cauraugts kaļķakmens, kuru nevar šķirt no paklāja slāna K_{34} . Tie paši apstākļi atsegumos 73. un 74. pie Linavas. Atkarībā no šās K_{33} atšķirošas izveidošanas saprotams K_{34} šķiet biezāks kā pārējos atsegumos.

$K_{34} = V_9$ ir gandrīz tāpat izveidots kā pie Vjadas. Viņš sastāv iz balta vai gaiši pelēka, parasti biezslānaina, vietām plānslāpaina kalkakmens. Raksturīgi tie biežie cauraugumi, kuri parādas uz sairušām virspusēm pašrūnā krāsā. Vispār der tas pats kas teikts par V_9 . Biezums 1,94 - 1,98m.; dāvos atsegumos biezums diezgan mazāks, atsegumā 79. tikai 1,75 m. un atsegumā 81. 1,82 m. Abi atsegumi atrodas apmērām puscelā starp Linavu un Liniņu. Šīni slāņos bieži atrodami oļu horizonti, bet parasti vairak apakšējās daļas.

K₃₅ un K₃₄ iedalījums 73. atsegumā.

K ₃₄	balts, cauraugts kalkakmens	0,08 m.
	Brachiopodu čaulu brekcija	0,05
	balts cauraugušais kalkakmens	1,40
	olu slānis (apm. 0,01 m.)	
	balts, cauraugts kalkakmens	0,09
	olu slānis	
	balts, cauraugts kalkakmens	0,08
	olu slānis	
	balts cauraugts kalkakmens	0,11
	olu slānis	
K ₃₃	balts cauraugts kalkakmens	0,07
	olu slānis	
	balts cauraugts kalkakmens	0,08
	olu slānis	
	balts cauraugts kalkakmens	0,12
	olu slānis	
	balts cauraugts kalkakmens	0,25
	Brachiopodu čaulu brekcija	0,14
	zāla mergeļa glūda	<u>0,04</u>
		2,51 m.

Slāni K₃₂ - K₃₄ vēl izsauc interesi ar saviem Karsta parādībām. Apmēram 1 - 1,5 km. augšpus Liniņas Kuchvas labā krastā atrodams daudzums piltuves veidigu iedobojumu (att.16.), kuri arī tālāk uz dienvidiem atrodami. Apmēram 1,5 - 2 m. uz dienviediem. no Kuchvas viri labi izveidotī. Šā vieta atrodas WNW no Karplevas postenja. Tur atrodas līdzīga ielēja (att.17), kas sadalas augšējā galā vairākos sānu nozarēs. Šīs nozarēs atkal atrodami tādi paši piltuves veidigi iedobojumi (att.18). Vienā no šām nozarēm atrodas ovāls caurums (att. 19,116. punkts uz kartes) ar 0,50 m. un 0,80 m. lielu caurmēru, kurš ved caur 0,90 m. lielu kalkakmens slāni (gar K₃₄) apakšzemes ejā. Ejas dibens atrodas 1,75 m. zem augšējas cauruma malas. Eja apm. 0,60 - 0,90 m. augsta un apm. 1,50 m. plata. Sākot ar atvārumu vina virzas uz abām pusēm. Atveruma tuvumā zeme parklāta ar akmens gabaliem, bet tālāk dibens un griesti

pilnigi gludi un sastāv no slāņu pusēm. Austrumu virzienā eja virzoties ļoti tālu. Jaielien kādu gabalu un tad esot dzirdama ūdens čurkstēšana. Šās ejas, kā šķiet, cēlušas no ūdens darbibas. Minētā elēja pielaiž domu, ka viņa ir rasta no tādas līdzīgas ejas veidiga dobuma sabrukšanas; proti, duras acis, ka šai elējā netek strautiņš, lai gan apakšējā galā daži avoti. Šo avotu ūdeni iesūkas atkal pēc kāda laiciņa zemē. Kanta parādības gan atrodamas tikai uz dienvidiem no Kuchvas un rietumos no Liniņas un Karplavas.

K_{35} atbilst slāņiem V_{10} un V_{11} . Biezums pie Kuchvas un Vjadas tas pats - caurmērā 1,35 - 1,56 m., bet slāņu sastāvs diezgan citāds. Jau pie Kuchvas mēs varam šķirt trīs dažādus K_{35} izveidojumus.

Atsegumos 55. un 56. atrodas virs K_{34} kāds pilnigi sadragāts, drusku mergelains, 0,08 - 0,24 m. biezs kalkakmens slānis. Virs tā seko plānslāpains, drusku mergelains dolomits. Tā krāsa ir pelēka vai balta, bet arī pāriet raibumā, vietām ar gaiši sarkaniem un zalganiem plankumiem. Akmenkodoli un nospiedumi atrasti niecīgā skaitā un sliktu stāvoklī. Atsegumos 57., 58., un 81. atrodas arī dolomits, kurš drusku mergelains un pilnigi bez fosilijām. Viņš parasti iesarkans, retāk balts. Šis dolomits biezslānains un pēc izskata pilnīgi līdzīgs dolomitam V_{10} .

Otrais K_{35} veids vislabāk izveidots atsegumos 85. un 86. 86. atsegumā atrodas bazē 0,11 m. pelēks, ciets, drusku caurugts kalkakmens, kas satur vidū čaulu brekciju. Virspuse liekas viegli zalgana. Virs tā seko 0,95 m. iesarkans ļoti ciets plānslāpains kalkakmens; šis kalkakmens viscietāk pie Kuchvas. Sā slāņa augstākie un zemākie 0,10 m. mazāk sarkani un stipri gumaini. Šis slānis ļoti līdzīgs V_{11} . Bez tā vēl seko 0,50 m. zalgans vai pelēks, gaiši sarkans, pa dalai iesarkans, gumains kalkakmens. 79. atsegumā K_{35} representēts ar gaišu, iesarkanu drusku raibu kalkakmeni, kas gan pieder pie nupat aprakstīta, bet tomēr jau stāv vidū starp šo kalkakmeni un augšā aprakstīto dolomitu.

Trešais izveidojums stipri atšķiras no iepriekšēja. Viņš atsegts 63., 69., 72. un 73. atsegumā. 63. atsegumā tikai apakšējie

0,50 m. atsegti; viņi sastāv iz balta, sadragāta kalkakmens ar dzeltaniem dzelzoksida plankumiem. Citos atsegumos ir apakšā 0,52 - 0,55 m. balts kalkakmens ar dzeltaniem dzelzoksida plankumiem un čaulu brekciju. 73. atsegumā slānis ari cauraugts un viņam iesarkana slāpa virspuse. Virs tā seko 1,25 m. balts, sadragāts kalkakmens, kurš drusku mergelains un pilnīgi bez fosilijām. Grūti lemt, vai apakšējie 0,55 m. pieder pie K_{34} vai K_{35} ; vai nu jāpieejem, ka K_{34} šeit biezāks kā pārējos atsegumos, vai ari, ka slānis K_{34} ir normāli biezs un K_{35} biezāks. Šķiet gan, ka šie 0,55 m. pieder pie K_{35} . Pārskata veidā dosim šeit K_{35} raksturigākus atsegumus mazā tabulā.

Pārskata tabula.

(K_{35} resp. V₁₀₋₁₁)

	9.atseg.	55 ^b	57 ^b	73	86	81
V ₁₁	0,37m.plān- slāpains, iesarkans, gumains kalkakmens	1,15m.plān- slāpains, drusku mergelains dolomits		1,25m.balts, sadragāts kalkakmens	0,30m.plānslānains, zoza-zalš,iesarkans, gumains kalkakmens	
	0,02m.sar- kana glūda		1,36m.ie- sarkans, drusku mergelains dolomits		0,95m. iesarkans, gumains ļoti ciets kalkakmens	+0,70 biez- slā- nains dolo- mits
V ₁₀	0,58m.ie- sarkans lēcveidīgs, gumains kalkakmens					
	0,59m.biez- slāpains, iesarkans dolomits	0,24m.mer- gelains, sadragāts kalkakmens		0,55m.balts,0,11m. pelēks,ciets plānslāpainskalkakmens		
	1,56 m.	1,39 m.	1,56 m.	1,80 m.	1,36 m.	+0,70m.

Atsegumos 51.-55. atsegti slāni pieder, kā šķiet,

ari pie K_{35} .

Tālāk sekojošie slāni tikai dažos atsegumos atsegti.

Viņi sastāv iz stipri mainīgiem glūdas, mergeļa, dolomitizētiem un kalkainiem slāniem, kuri pilnīgi bez fosilijām. K_{36} slāni uz augšu atrodami tikai atsegumos 55., 57., 58., 70.-73. un 86.

K_{36} ir 0,05 - 0,09 m. biezs glūdas slānis; atsegumos augšpus Simāniem viņš trūkst. 72. atsegumā K_{36} apakšā salš un augšā gaiši sarkans, līdz ar to viņam violeta mirdzums. Viņš

Vīnš diezgan mergelains un sajūtams grumbulains.

K_{37} sastāv 55. atsegumā, tūlit lejpus Baltā Pagraba, iz plānslāpaina drusku mergelaina dolomīta, kas satur daudz caurumu. Šeit nevaram šķirt K_{37} no K_{38} , jo vīni pilnigi līdzīgi izveidotī. Atsegumos 57. un 58. pie Volkovas K_{37} sastāv iz balta uz apakšu stipri iesarkana, plankaina kalkakmens. 86. atsegumā K_{37} ir 0,34 - 0,38 m. plānslāpains kalkakmens slānis no iesarkanas krāsas un ar gaiši sarkaniem cauraugumiem. Uz augšu slānis satur spidošus zalganus plankumus, kuņi savienoti ar zalgām dzīslām.

Atsegumos 72. un 73. pie Linavas dzirnavām slāpus K_{37} , K_{38} un K_{39} nevar šķirt. Visi kopā 0,86 - 0,88 m. biezi. Vīni sastāv iz pelēka, zalgana, vietām gaiši sarkana, poroza, biezslāpaina kalkakmens.

86. atsegumā K_{38} sastāv iz pelēka poroza, tikai drusku mergelaina, cieta kalkakmens, kas visur satur brūnus iedobumus. Biezums 0,30 m. Sekojošie 0,08 m. ir pāreja uz K_{39} . Pāreja iz pamazītēja un pat ne raksturota ar slāņa pakāpi. K_{39} sastāv iz zalgana, vietām gaiši sarkana dolomīta resp. kalkakmens. Abas akmenāju kārtas mainas stipri pat tai pašā atsegumā. Biezums, ieskaitot pārejas slāni, 0,20 - 0,40 m. liels.

Slāņi K_{36} - K_{39} atbilst slānim V_{12} pie Vjadas.

K_{40} ir 0,10 - 0,12 m. biezs glūdas slānis ar zalganu vai gaiši sarkanu vai violetu krasu. Glūda mergelaina un sajūtama drusku graudaini. Viņu varētu nosaukt par šiferim līdzīgu vai lapveidīgu, ja viņa tikai nebūtu tik daudz sadrupta. Jau K_{39} visaugstāka daļano līdzīga sastāva. K_{40} viļņveidīgi nogults, t.i. tikai, šķietams, jo apakšējais slānis (K_{39}) parāda virspusē tikai lēzenus, apalus, blōdbeidigus iedobumus ar apm. 0,50 cm. caurmēru un ar apm. 0,06 - 0,10 m. dzīlumu (att.8.); tādēļ slāņi dabū griezumā viļņveidīgu izskatu.

K_{41} ir ciets, gaiši zalš, biezslāpains dolomits no 0,50m. biezuma.

K_{42} - K_{46} atrodas tikai atsegumos 70 - 72. K_{42} sastāv

iz pelēka, poroza dolomita ar būniem iedobumiem. Starpā mazi calcita kristalli akmenajos. 71. atsegumā akmenāji vairāk zaļgani un mergeļaini. Biezums 0,15 - 0,20 m.

K₄₃ sastāv iz balta, drusku mergeļaina dolomita, kas ar sālskābi tikai viegli rūdz; viņa biezums 0,60 m.

K₄₄ ir zaļgana, drusku dolomitizēta kalka brekcija, pēc izskata rauhvakveidīga, vietām ar gaiši sarkaniem plankumiem. Biezums 0,40 - 0,42 m.

K₄₅ sastāv iz 0,20 m. bieza, zaļgana, dolomitizēta mergeļa.

Kā visaugstākais slānis pie Kuchvas seko K₄₆ glūdas slānis, biezāks par 1 m. un pa lielākai daļai no gaiši sarkanas, bet pa daļai arī no sarkanas violetas un zaļas krāsas.

K o p s a v i l k u m s.

Pie Kuchvas atrodas slāni K₂ - K₄₆, pie Kires slāni K₁ - K₃₄. Visu šo slāņu rindu var iedalit vairākos slāņu kompleksos. Vispār var šķirt 6 tādus kompleksus. Šo slāņu kompleksu apzīmējumi nav domāti kā vispārderīgi nosaukumi, bet tikai kā derīgi īsai un skaidrai apzīmēšanai.

Visjaunākie slāni sastāv iz K₄₆ gaiši sarkanas, sarkanas glūdas. Viņi pieder jau pie devona c - pakāpes, kamēr visi šeit uz apakšu sekojošie slāni pieder pie b - pakāpes.

Mergela - dolomīta - slāni, K₃₆ - K₄₅ sastāv ne tikai vertikāli iz stipri mainīgiem glūdas, mergela un dolomitizētiem sedimentiem, bet arī horizontālā virzienā viņu litologisks raksturs stipri mainas. Fosiliju trūkst pilnīgi.

Augšējie kalkakmens - slāni, K₂₈ - K₃₅, satur galvenā kārtā kalkakmeni un dažus plānus glūdas slāņus, neskatoties uz pārejām dolomītā slāņos K₂₈ un K₃₅. Raksturīgs ir, ka šie slāni satur: Stromatopora concentrica - rifa slāni (K₂₈), slāni ar algu bumbuļiem (K₃₀) un Atrypa reticularis - slāni (K₃₃). Fosilijas tās pašas kā attiecigos slāņos pie Vjadas, V₃ - V₁₁.

Mergela - slāni, K₂₇, raksturīgi ar savu iedzeltānu,

oranžu dolomitizēto mergeli, kas splīvs un viegli saplist
šķēpelēs ar asām šķautnēm. Fosiliju trūkst pavisam.

Glūdas - slāni. K₁₅ - K₂₆, sastāv galvenā kārtā iz zalias,
bet arī sarkanas un violetas glūdas ar dažiem kaļķakmens slāniem
un čaulu brekcijs. Viņi satur ļoti daudz un labi uzglabājušas
fosilijas. Starp slāniem K₁₅ un K₁₆ atrodas neatsegta slāgu star-
pa, kurās biezums gan būs 1 - 3 m.

Apakšējie kaļķakmens - slāni. K₁ - K₁₄, atšķiras no
Augšējiem kaļķakmens slāniem ar savu ļoti gaišu, graudainu
kaļķakmeni, kas bieži satur mazus sarkanus puntus. Tālāk šie
slāni raksturigi ar saviem maziem Gastropodiem un algu bumbuļu
slāniem.

Pārskats par slāgu iedalījumu

Kuchvas-Kires-novadā.

K ₄₆	c-pakāpes gaiši sarkana vai sarkana glūda	----
K ₃₆₋₄₅	Mergela-dolomita-slāni	3,00 m.
K ₂₈₋₃₅	Augšējie kaļķakmens - slāni	6,10- 6,85
K ₂₇	Mergela - slāni	2,70
K ₁₅₋₂₆	Glūdas - slāni	8,00- 9,00
K ₁₋₁₄	Apakšējie kaļķakmens slāni	+ 4,90- 5,90
		24,70-27,45 m.

4 . Rītupes novads .

A�strādātais Rītupes novads iesākas pie Jaunlatgales
un izplatas līdz Rītupes stacijai. Rītupe tek daudzkārtējos
likumos galvenā kārtā starp diluviāliem nogulumiem. Lielāks
devona atsegumu skaits iesākas pie Stanskijas mājām un izplatas
apm. 4 km. lejup līdz lielām dzirnavām. Bet arī, kur krasti
sastāv iz diluvijas, parasti upes gultnes dibens un bieži arī
daži krasta centimetri sastāv iz devona; parasti tad lieta grozas
ap zaļu glūdu. Dažās vietās gan upes gultne izveidots no diluvijas,
piem. starp Stašiem un Melnicu. Daži atsegumi vēl Rītupes stacijas
tuvinā pie Zerkaliem. Arī pie Gubariem atrodas devons, bet tas tā
nogruts un saberts, ka noteiktākus konstatējumus nebija iespējams

izdarīt.

Mēs devona slāņus varam iedalīt divās grupās. Pirmā grupa sastāv iz tiem pašiem slāņiem, kuri atrasti pie Kuchvas. Šie slāni izplatas sākot ar 108. atsegumu lejup. Otra grupa satur pilnigi citādus slāņus, kuri parādas atsegumos 99. - 108. Tikai pēdējo grupu apskatīsim šeit tuvāk.

Atsevišķi atsegumi parasti tikai zemi un caurmērā 1 m. augsti. Tikai divi atsegumi pāri par 2 m. Atsegumi 106^b, 103 un 111 parāda mums visu slāņu rindu.

Atsegums 106^b atrodas Rītupes labā krastā, apm. 100 m. augšpus lielām dzirnavām, kuras atrodas 4 - 5 km. augšpus Jaunlatgales. Slāņu slīpums 3 - 4° SO upes virzienā.

Atsegums 106^b.

R₈ pelēks, ciets dolomits ar maziem, iesarkaniem plankumiem + 0,52 m.
un Spiriferu nospiedumiem

R₇ pelēks dolomits ar poroziem, viegli kalkainiem cauraugumiem, bez fosilijām, calcitu kristali

1,63

R₆ pelēks ciets dolomits (apm. 0,33)

R₅ plānslānains mergelā dolomits

0,20

R₄ ciets, pelēks dolomits ar iesarkaniem plankumiem

+ 0,24

2,59 m.

103. atsegums atrodas apm. 3/4 lejpus Stanskijas Rītupes labā krastā. Slāni horizontāli.

103. atsegums augšpus Stanskijas.

R₇ pelēks dolomits ar kalkainiem, poroziem cauraugumiem, bez fosilijām + 0,55 m.

R₆ pelēks, ciets dolomits ar tikai dažiem, kalkainiem

0,35

poroziem cauraugumiem glūda - mergelis 0,03

R₅ plānslānains, raibs, mergelains dolomits, - zalgans

0,15

ar iesarkaniem plankumiem mergelā slānis 0,01

R₄ ciets, pelēks dolomits ar iesarkaniem resp. dzeltāniem

0,33

plankumiem R₃ tumši pelēks mergelā dolomits ar dzeltāniem dzīslveidīgiem plankumiem

+ 0,22
1,66 m.

105. atsegums atrodas apm. 400 m. augšpus lielām dzirnavām Rītupes kreisā krastā šķībi iepretim 106. atsegumam. Slāni horizontāli, t.i. viņi izveido šeit ieplaku, kurās vidū atrodas atsegums.

105. atsegums .

R_3	tumši pelēks, mergela dolomits ar sarkaniem dzislveidigiem plankumiem, bez fosilijām	+ 0,57 m.
R_2	tumši pelēks, mergela dolomits ar dzeltāniem dzislveidigiem plankumiem, bez fosilijām	1,09
R_1	dolomitizētais mergelis, augšējie 0,10-0,20 m. ar calcita kristaliem, vairāk dolomits kā mergelis, apakš tā raibs mergelis	+ 0,60
		2,26 m.

R_1 sastāv iz dolomitizēta mergela, kas līdzīgi izskatas kā K_{27} . Augšējie 0,10 - 0,20 m. gandrīz nevar nosaukt par mergeli, viņi sastāv iz pelēka dolomita, kas satur calcita kristalus. Zem tā atrodošais mergelis ir no pelēkas vai dzeltānas, vietām drusku iesarkanas krāsas. Biezumu nevaram noteikt, jo slānis tikai pādalai atsegts. Fosiliju trūkst pilnīgi.

R_2 un R_3 viens otram ļoti līdzīgs. Abi slāni sastāv iz biezslāpaina, tumši pelēka, drusku mergeļaina dolomita ar dzeltāniem resp. sarkaniem, pādalai arī violetiem plankumiem. Šiem plankumiem ir nekārtīgas formas un viņi ar dzislām savienoti. Tādēļ parādas uz visiem akmenājiem liels tikls. R_2 ir galvenā kārtā no dzeltānas krāsas, R_3 sarkana, bet arī abos slānos dažās vietās var arī parādīties tikai dzeltāni vai tikai sarkani plankumi. Fosiliju trūkst. R_2 biezums ir 1,09 m., R_3 biezumu nevaram skaidri noteikt, jo R_3 neviensāt segumā sastopams pilnā augstumā. Vislielākais mērits skaitlis sasniedz 0,57 m. Šķiet, ka R_3 biezums gan nepārsniegs 0,60 m. R_2 un R_3 biezums kopā būtu apm. 1,70 m.

R_4 sastāv iz plānslāpaina, cista, pelēka, kristalizēta dolomita. Uz augšu maz iesarkanu vietu, kurās uz apakšu pāriet biežāk sastopamos sarkanos plankumos. Iesarkanas krāsas vietā var arī parādīties dzeltāna krāsa. Atsevišķu slānu virspuse aug-

šējā daļā iesarkana, apakšējā daļā zaļgana. Akmenāji satur calcita kristalus, bez tā arī tārpu ejas viedigus caurumus. No fosilijām atrodami tikai neskaidri Spiriferu nospiedumi resp. akmenkodoli, - parasti Spirifer tenticulum Vern. Slāņu biezums - 0,30 - 0,33 m.

R₅ sastāv iz plānslāņaina, raiba, mergeļaina dolomita. Viņš pa lielākai daļai zaļgans un satur iesarkanus plankumus. Dažos apakšējos centimetros viņš arī var būt no pilnigi iesarkanas krāsas. Akmenāji satur arī tārpu ejas veidigus caurumus. Biezums 0,15 - 0,25 m. Fosiliju trūkst.

R₆ sastāv iz cieta pelēka dolomita ar nedaudz poroziem, kalkainiem caurumiem, kurus var viegli pazīt pēc drusku gaišākas krāsas. Biezums - 0,35 - 0,44 m. Fosiliju trūkst.

R₇, izņemot R₃, visizplatītākais slānis šini novadā. Viņš sastāv iz biezslāņaina pelēka dolomita. Viņš satur porozus, kalkainus caurumus, kuri sajūtami grumbulaini. Šiem caurumiem drusku gaišāka krāsa kā akmenājiem un viņi sajūtami smiltaini. Viņi izskatas pilnigi citādi kā caurumi slānos pie Kuchvas. Formas daudz neakaidrākas un neizceļas tik noteikti. Akmenāji satur calcita kristalus un pilnigi bez fosilijām. Biezums - 1,20-1,30m. Slāni R₄-R₇ šķirti ar glūdas slāni.

R₈ tikai 106 atsegumā atsegta. Viņš sastāv iz plānslāņaina, cieta pelēka dolomita ar maziem iesarkaniem plankumiem. Fosilijas atrodamas tikai slikti uzglabājušos Spirifer tenticulum Vern. nospiedumos un akmenkodolos. Biezums - vairāk kā 0,52 m.

K o p s a v i l k u m s .

Atšķiribā no slāniem pie Vjadas un Kuchvas slāni pie Ritupes sastāv pilnigi no dolomita resp. mergelaina dolomita un mergeļa. Fosiliju trūkst vai uzglabājušas sliktos nospiedumos vai akmenkodolos. Visas grupas (R₁-R₈) biezums 4,90 - 5,10 m.

5. Pārskats par slāņu izplatījumu NO-Latgalē.

Kā izejas punku izplatišanai, kā arī ar to savienotai līdz šim atsevišķi apskatīto novadu salīdzināšanai pemsim slāņu kompleksu pie Kuchvas, jo tur atrodas viesskaidrākais slāņu izveidojums.

dojums.

Apakšējie kalķakmens slāņi (K_{1-14}) sastopami tikai pie Kuchvas un Kires un proti apvidū starp Patašiem, Burkavu, Chrapiem un Anukinu (sal. šim un turpmākam karti II.).

Glūdas-slāņi (K_{15-26} ; V_1) diezgan tālu izplatīti. Viņi izplatas sākot ar lll. atsegumu pie Rītupes lejpus apm. līdz Zerkaliem; tur parādas augšējie slāņi. Tad Glūdas-slāņi atkal parādas pie Pelegas un izplatas šaurā strēmelē, krustot Linigu, gāj Kuchvas līdz Patašiem un no turienes uz Kires pusē starp Achromejevu un Burkavu. Bez tam viņi parādas dažās vietās pie Kuchvas starp Linavu un Linigu citos slāņos, zāpat arī pie Kires lejpus Veršanavas. Tālāk Glūdas slāņi izplatas lejpus Chrapiem līdz Vjadai un pie Vjadas uz augšu līdz Rokotavai un parādas vēl dažās vietās apakš augšējiem slāņiem starp Rokotavu un Opočnas ieteku.

Mergļa-slāņi (K_{27} ; V_2) pie Rītupes sastopami atsegumos 110 un 109, pie Kuchvas gandrīz visos atsegumos lejpus Linavas dzirnavām, pie Kires pie Veršanavas un pie Vjadas pie Radovas un dažos atsegumos starp Radovu un Rokotavu. Kartē Mergļa-slāņi nav sevišķi ievesti, jo viņi visur parklāti no augšējiem kalķakmens slāņiem.

Augšējie kalķakmens - slāņi (K_{28-55} ; V_{3-11}) visizplatītākie slāņi visā novadā. Viņi sastopami daudz atsegumos pie Kuchvas no Skordiem līdz Linīnai, pie Kires no atseguma 52. līdz Achromejevai, pie Vjadas un Opočnas no Mednikavas resp. 23. atseguma pāri par Radovu līdz Rokotavai. Arī pie Rītupes sastopami Augšējie kalķakmens - slāņi (par atsegumiem 99.-107 vēl tālāk apakšā būs runa), bet bieži gan tikai gabalos, no kuriem tomēr varam secināt par tuvumā atrodošiem iežiem. Novads, kas iepemta no Augšējiem kalķakmens-slāņiem, ir aprobežots austrumos pa daļai no valsts robežas, t.i. viņi izplatas tālāk par robežu uz Krieviju (sal. IV.pārsk.karti), pa daļai no glūdas slāņu novada (sal. II. karti). Dienvidos robeža nenoteicama. Šis novads noteikti saasniedz Stanskijas-Bokavas līniju, bet iespējams arī ka viņš sniedzas tālāk. Rietumos robežu skaidri nevaram noteikt, jo tur

maz atsegumu un vēl nav pilnigi zinams cik tālu c-pakāpes slāni izplatas uz austrumiem; kā šķiet rietumu novada Augšējo kalkakmens-slāņu robeža ir līnija sākot ar 23. atsegumu pāri par Mednikavu uz Bokavu.

Mergeļa-dolomīta-slāni (K_{36-45} ; V_{12}) tikai atsegti dažas vietās pie Kuchvas un pie Vjadas tikai pie Mednikavas. Kā šķiet, viņi rietumos pievienojas Augšējo kalkakmens - slāņa novadam. Zāļa glūda, kura sastopama augšpus 23. atseguma pie Opočnas, pieder, kā domājams, arī pie Mergeļa-dolomīta-slāņiem. Mergeļa-dolomīta-slāni kartē ievesti ar to pašu krāsu kā Augšējie-kalkakmens-slāni.

Devona c-pakāpei piederošie slāni galvenā kārtā atsegti pie Liepnas. Tālāk arī gaiši sarkana vai sarkana glūda pie Lipencavas pieder pie tiem. Šādi slāni izplatas no Liepnas gan tālāk uz dienvidiem. Gaiši sarkanais vai sarkanais glūdas slānis, K_{46} , pie Rādiškinas lejpus Simāniem pie Kuchvas gan pieder arī pie šiem slāņiem.

Lidz šim vēl nerunājām par atsegtu slānu R_1-R_8 piederību atsegumos 99.-107. Slānu pāreja starp atsegumiem 107 no vienas puses un 108 resp. 109 (K_{27}) no otras puses nav atrodama, jai gan attālums no 107 līdz 109 tikai 1 km. un līdz 108 tikai i/2 km. Gan 108. ļoti slikti atsegti un nav vienzīmīgs skaidrs atsegums. Slānu R_1-R_8 stāvoklim pret Kuchvas slāņiem ir trīs dažādas iespējāmibas.

1). Slāni R_1-8 atrodas augstāk kā Kuchvas slāni. Šini gadījumā viņi piederētu pie c- vai d-pakāpes. Par šo uzskatu runātu akmenāju sastāvs, kas gan vairāk aizrāda uz c. Bet tam runā pretīm atsegumu 107 un 109 iss attālums. 109. parādās slāni K_{27} un K_{26} , un visā novadā uz tādu īsu attālumu; tik liela augstuma diferenča nav atrasta. Iēdot, jādomā, ka mums arī šeit nav darīšanas ar kādu izņēmumu.

2). Slāni R_1-8 var atbilst Mergeļa-dolomīta-slāņiem (K_{36-45}), bet pret šo uzskatu varam celt to pašu iebildumu, kā augšējā gadījumā. Neskatoties uz to, mēs pie Rītupes nevaram atrast Mergeļa-dolomīta slāniem tik raksturīgo slānu mainu; viņi šeit

pastāvīgāki izveidoti. Arī attiecībā uz akmenāju raksturu un biezumu abi kompleksi atšķiras viens no otra. Tā tad arī šī varbūtība neticama, itsevišķi aiz pirmā vietā pievesta pamata.

3). Iēdeēja varbūtība ir tā, ka slāni R₁₋₈ atbilst Mergeļa- un Augšējiem kalkakmens slāniem. No tektoniskā viedokļa šā paralelizēšana vienigi attaisnojama. Pēc litologiska rakstura abas grupas stipri atšķiras viena no otras; tādēļ apskatīsim abas grupas mazā tabulā, stādot vienu otrai pretim. Paralelizēšanai pievedam 82.atsegumu tādēļ, ka tas ir vienīgais atsegums, kur K₂₈ līdzīgi izveidots kā R₂ un R₃ t.i. abi slāni atšķiras viens no otra tikai ar kalķa-resp.dolomita saturu, bet vispārīgi tomēr līdzīgi.

Slānu pie Rītupes un Kuchvas salīdzināšanas tabula.

Rītupe	Kuchva (82.atsegums)
+ 0,52 pelēks, ciets dolomits ar iesarkaniem plankumiem	- ciets iesarkans kalkakmens K ₃₅
1,20-1,30 biezslāpains, pelēks dolomits ar kalkainiem cauraugumiem.	1,80 balts, cauraugts kalķakmens K ₃₄
0,35-0,44 ciets, pelēks dolomits ar maz kalkainiem cauraugumiem	0,36 iesarkans kalkakmens K ₃₃ (Atrypa reticularis slānis)
0,15-0,25 plānslāpains mergelains raibs dolomits	0,66 pelēks kalkakmens K ₃₂
0,30-0,33 plānslāpains, ciets, pelēks dolomits, uz apakšu ar iesarkaniem plankumiem	0,02 glūda K ₃₁ 0,26 slānis ar algu bumbuliem K ₃₀ 0,06 glūda K ₂₉
+ 0,60 biezslāpains tumsi pelēks mergelains dolomits ar sarkanem plankumiem	0,24 pelēks kalkakmens 0,50 biezslāpains tumsi pelēks mergelains kalkakmens ar sarkanem plankumiem K ₂₈
1,09 biezslāpains tumsi pelēks mergelains dolomits ar dzeltāniem plankumiem	0,60 biezslāpains, tumsi pelēks mergelains kalkakmens ar dzeltāniem plankumiem
+ 0,60 dolomita mergelis	+ 0,60 dolomita mergelis K ₂₇
4,80 - 5,10 m.	5,10 m.

Priekšnoteikums par šās tabulas pareizību ir, ka slānu biezums abos novados apmēram līdzīgs, kas vispārīgi pieņemams. Litologiskus novirzienus mēs tad varam saprast kā faciju atšķirības. Šie paši slāni sastopami kā pie Rītupes tā arī pie Kuchvas lejpus dzelzceļa tilta pie Nosovas (50.atsegums.)

Kopsavilkums.

Apakšējie kalkakmens-slāņi (K_{1-14}) parādas tikai novadā starp Patašiem, Burkavu, Chraņiem un Anukinu. Glūdas-slāņi (K_{15-26}) sastopami visā rietumu novada daļā gar upēm: Rītupe, Pelega, Kuchva, Kire, Vjada. Vislielāko novada daļu iegūst Augšējie kalkakmens-slāņi (K_{28-35}). Pie tiem arī pieder slāņi R_{1-8} pie Rītupes. Mergela-dolomīta slāņi (K_{36-45}) ļoti maz atsegti un laikam seko Augšējiem kalkakmens slāņiem. C-pakāpei piederoša glūda izplatas no Lipencavas uz Liepnu un no turienes gan tālāk uz dienvidiem.

Salīdzināšanas pārskata tabula Vjadas, Kuchvas
un Rītupes novadam.

Mergela - dolomīta - slāņi	trūkst	K_{40-45}
	V_{12}	= K_{37-39}
glūda (trūkst bieži)	trūkst	K_{36}
iesarkans, gumains kalkakmens resp. iesarkans dolomīts	V_{10-11}	= K_{35} ; R_8
balts, cauraugts kalkakmens	V_9	= K_{34} ; R_7
Atrypa reticularis-slānis	V_8	= K_{33} ; R_6
balts, cauraugts kalkakmens	V_7	= K_{32} ; R_5
glūda	V_6	= K_{31} ; trūksts
slānis ar algu bumbuliem	V_5	= K_{30} ; R_4
glūda	V_4	= K_{29} ; trūkst
pelēks kalkakmens ar Stromatopora concentrica-rifa slāni	V_3	= K_{28} ; R_{2-3}
dolomīta mergelis (Mergela slānis)	V_2	= K_{27} ; R_1
Glūdas slāņi	V_1	= K_{15-26}
Apakšējie kalkakmens-slāņi		K_{1-14}

Iedalījumam un salīdzinājumam ir likta par pamatu
Kuchvas slāņu rinda.

III. Salidzinājums ar kaiminu novadiem .

1). Salidzinājums ar SO-Igauniju (Izborskā).

Līdz šim apakatito devona slāņu laika stāvokļi mēs tikai varam izzināt, salīdzinot tos ar slānjiem kaimina novadošiem, jo vadošie fosiliju, kurus dotu vienāmīgu, skaidru laika noteikšanu, trūkst. Pie jautājuma atrisināšanas no svara: Daugavas novads (Daugavas facija), SO-Igaunija un NW-Krievija. Vistuvākais, pieejamais un labi atsegtais novads ir Izborskās ieleja. Tapat kā NO-Latgalē mēs tur atrodam devonu Velikajas facijas izveidojumā; tādēļ mēs salīdzināsim viņu kā pirmo. Visi dati par Izborskās devonu galvenā kārtā pēmti no H.Bekkera darba; bez tam āzlietotas dažas prof.Dr.E.Krausa un manas piezīmes.

Izborskās ielējas virziens ir S-N, bet slāņu slīpums N-S. Tā tad mums tur parādas mazā apvidus gabalā visa slāņu rinda sākot ar Veco sarkano smilšakmeni līdz c- resp. d-pakāpei. Ilejas nogāzes ļoti stāvas un augstas. Izmērēj atsevišķu slāņu kompleksu atsegumi sastopami ļoti tuvu viens otram un mēs tur atrodam vienā vietā visu kopā, kas pie mums izplatas par vairākiem kilometriem.

Jā mēs salīdzinām H. Bekkera iedalījumu ar augšā pievesto NO-Latgales iedalījumu, tad ļoti grūti noteikt attiecīgus slāņus. Tas noticis ta, ka H. Bekkers nomira iekām viņš varēja pabeigt savu darbu un viņa slāņu iedalījums palika paviršs. Slāni nav šķirti pēdējās daļās. Tādēļ būtu no svara šos atsegumus no jauna izmērit. Šis darbs būtu patēriņjis lielāku laiku. Sacerēt jam izdevās identificēt divus horizontus NO-Latgalē ar diviem Izborskā. Šie abi horizonti ir pīmmārt Stromatopora concentrica-rifa slānis un otrkārt slāņu kompleks ar algu slānjiem (K_{3-14}); pēdējais atbilst H.Bekkera "Stromatopora concentrica"-zonai. Turpmāk "Stromatopora concentrica" apzīmējums stāvēs ar svītrīnām, ja lieta grozas ap šiem nepareizi Stromatopora concentrica apzīmētām algām. H.Bekkers nemaz nemaz Stromatopora concentrica - rifa slāni, Sacerētājs viņas atrada lielās akmeņu lauztuvēs iepretim Izborskās pilij. Glūdas slānis nešķir Strom.concentrica rifa slāni no pa-

klāja slāņa un tādēļ viņu viegli var neievērot, arī atsevišķi bumbuli daudz retāk, kā NO-Latgalē. Slāņu rinda šeit sekojošā.

Atsegums iepretim Izborskas pilij.

pelēks, plānslāņains kalkakmens	+ 2,20 m.
(q ₁) pelēka glūda (Irboskites-konglomerāts)	0,03
plānslāpains kalkakmens ar oliem un fosilijām	0,37
gaiši pelēks, biezslāpains kalkakmens	1,97
pelēks kalkakmens ar Strom. concentrica	
slāni	<u>+ 0,14</u>
	4,71 m.

Uz šo abu datu pamata varam labi salīdzināt Izborskas slāņus ar NO-Latgales slāngiem. Abus novadus nostādisim viens otram pretim divos idealos profilos. Slāņu profils pie Izborskas, neskototies uz dažiem maziem pārgrozījumiem, īemts no H.Bekkera darba.

(Sk. 39. l.p.)

Vecais sarkanais smilšakmens, Gorodišče pakāpe un pa lielākai daļai apakšēja Spirifer-Rhynchonella-zona NO-Latgalē neatsegti. Viszemāka NO-Latgales atsegta slāņa K₁ atstatums no Vecā sarkanā smilšakmens tā tad apm. 18.m. Slāni K₁ un K₂ tad atbilst Apakšējai Spirifer-Rhynchonella - zonai.

Tā saucama H.Bekkera "Stromatopora concentrica"-zona atbilst slāniem K₃₋₄. Akmeniju materiāls abos novados gandrīz līdzīgs - balts vai pelēks graudains kalkakmens, raksturots ar apalām bumbveidīgām kalka algēm. Kāpēc H.Bekkers apakšējo slāni pieskaita citai zonai nevaram labi saprast, jo akmeniju materiāls taisni tas pašs un tikai atšķiras no viņa ar mazām krāsu niansēm; atkal arī par daudz apakšējā slāni (slānis i) "Stromatopora concentrica" bumbuli. Slāniem K₁₁₋₁₄ pilnīgi trūkst kalkalgu bumbuļu, bet tomēr viņiem atbilst arī "Stromatopora concentrica" zonai, jo augšējie slāni sastāv iz pavisam cita materiāla.

Meyendorfi-zona abos novados pilnīgi citādi izveidota. Izborskā šī zona apm. 5.m. bieza, turpretim NO-Latgalē 10-11 m. Bet arī pēc litologiska rakstura abas dažādas. Izborskā mēs at-

Salīdzinošs Izborakas un NO-Latgales slāņu
pārskats.

I z b o r s k a		N O - L a t g a l e	
Dubnikai pakupe	<p>pelēks dolomits ar glūdas starpslānjiem w glūdas-un gipsa slānis v zils glūds</p>	K 46	. gaiši sarkana, sarkana-violeta glūda
Izborakas - pakape	<p>t kompакts, pelēks zils Brachiopodu kalkakmens 0,27</p> <p>s zalgans-pelēks Brachiopodu u.Pelecypodu mēgelis 0,90</p> <p>r zalgans-pelēks Mergela-kalkakmens ar fosilijām 0,19</p> <p>q₂ plānslānains pelēks-balts kalkakmensl. 41</p> <p>q₁ Irboskites-konglomerats 1,47 0,06</p> <p>p biezslānains, pelēks-balts kalkakmens ar Atrypa reticularis 1,57</p> <p>o pelēks kalkakmens ar čaulu veidigu lūzumu 0,97</p> <p>o pelēks kalkakmens ar Strom.conc.rifa slāni 0,83</p>	l, 56 K 36- 45	Mergela-dolomita slāni 3,00
Augšēja Spirifer Rhynchonelle - zone		K 35	ciets, iesarkans, gu-mains kalkakmens
Izborakas - pakape		K 34 K 33	balts cauraugts kalkakmens 1,96
			iesarkans kalkakmens Atrypa reticularis
		K 29- 32	pelēks kalkakmens (K ₃₀ slānis ar algu bumbuliem)
Meyendorfi - zone		K 28	kalkakmens ar Strom.conc.rifa slāni
Strom. conc. zone	n ₂ pelēks-brūns kalka mēgelis ar fosilijām 1,03	l, 53 K 27	Dolomita-Mergela-slāni 2,70
	n ₁ pelēks-brūns dolomits ar fosilijām 0,50		
	m ciets dolomits ar kalka slāniem 0,40	K 15- K 26	Glūdas - slāni 3,00 apm.
	l balts pelēks kalkakmens ar "Strom.conc." +2,00	K 34	pelēks-balts sik graudains kalkakmens ar 3 algu sl. 3,75
Spirifer Rhynchonella - zone	K sikgraudains kalkakmens ar čaulu veidigu lūzumu 2,25	K 1- 2	pelēks, graudains kalkakmens +1,15
	i pelēks kalkakmens ar mas "Strom.conc." 0,60		
	h plānslānains kalkakmens ar čaulu veidigu lūzumu 1,40	5,25	nav atsegts.
	g zile-pelēks kalkakmens 1,02		
Paka-pe	a-f pelēks-zils glūds u.pelēks balts dolomits	15,60	
	Vecais sarkanais smilšakmens		
		51,78-	24 -
		apm. 52 m.	25 m.

rodam tumšu kalka mergeli ar fosilijām, apakš tā cietu, pelēku dolomitu, kas tālāk uz apakšu pāriet mainigos kalkakmens un vairāk vai mazāk dolomita slēpu nogulumos. H.Bekkers tomēr nepieved vispār dolomitu, bet tikai kalkakmeni. Šiem slāniem atbilst NO-Latgalē Mergelā-slāni, K₂₇, un Glūdas slāni, K₁₅₋₂₆. Glūdas noguhumi vispār pie Izborskas daudz mazākā mērā kā Latgalē un gan aiz tā iemesla, ka novads bija tuvu jūras krastam. K₂₇ atbilst kalka mergelim (n₂), pie kam pēdējais tikai bez fosilijām. Glūdas slāniem atbilst tad dolomits un kalkakmens (n₁ un m). Līdz šim tomēr glūdas slāņos nav atrasti Rhynchonella meyendorfi Vern., lai gan šie slāni vispār fosiliju bagāti.

Augšēja Spirifer-Rhynchonella-zona atbilst Augšējiem kalkakmens-slāniem un Mergelā-dolomita-slāniem. Salīdzināšanas punkts vispārigi Stromatopora concentrica-rifa slānis un Atrypa reticularis slānis; treškārt saskaņ K₃₅ un q₂ (pēc H.Bekkera iedāļijuma) attiecībā uz biezumu un izskatu labi kopā, par ko sacerētajs pats Izborskā varēja pārliecināties. Augšējiem kalkakmens-slāniem atbilstoša Augšējas Spirifer-Rhynchonella-zonas daļa neatšķiras biezuma ziņā gandrīz nemaz no viņiem. Tam pretim Mergelā-dolomita slāniem atbilstošas daļas atšķiriba diezgan liega. Izborskā visi slāni mazāk glūdaini un ar to mazāk biezi. Ari attiecībā uz iežiem un fosiliju saturu šie augšējie slāni stipri atšķiras viens no otra, par ko pie šiem stipri variabliem slāniem nevar brīnīties. No šā sastādījuma izriet, ka slāni abos novados labi saskaņ. Atšķiribas jāuzskata par facijas starpību no krasta tuviem un krasta tāliem novadiem.

Kopsavilkums.

Izejot iz tā, ka Stromatopora concentrica-rifa slānis abos novados saskaņ un ka slāni ar kalkalgu bumbuļiem atbilst H.Bekkera "Stromatopora concentrica"-zonai, mēs varam labi paralelizēt slāņus NO-Latgalē ar tiem pie Izborskas (sal.šematisko profilu).

Uz Veco sarkano smilšakmeni sekojos Gorodišče pakāpe un lielāka Apakšējēs Spirifer-Rhynchonella zonas daļa nav atsegta NO-Latgalē. K₁ un K₂ atbilst Apakšējas Spirifer-Rhynchonella zonas augšējai daļai. K₃₋₄₅ atbilst H.Bekkera Stromatopora

"concentrica"-, Meyendorfī - un Augšājai Spirifer-Rhynchonella-zonai. Dubniki-pakāpe nevar paralelizēt ar slāniem NO-Latgales, jo viņa dod vēl nepietiekošu salīdzināšanas materiālu. Viņa pieder pie c-resp. pa daļai pie d-pakāpes.

Nogulumi pie Izborskas pa daļai daudz mazāk bieži kā NO-Latgale un proti viņi atšķiras ar savu glūdas slāņu trūkumu, kas aizrāda uz krasta tuvumu. Sevišķi Meyendorfī-zona abos novados atšķirīgi izveidotī; arī Rhynchonella meyendorfī līdz šim nav atrasta šīs Glūdas slānos, kuri vispār tik bagatigi ar fosilijām.

2). Salīdzinājums ar Daugavas faciju.

NO-Latgales nogulumu salīdzināšana ar Daugavas faciju ļoti grūta un tikai iespējams ļoti rupjos vilcienos, jo novads starp NO-Latgali un Daugavu satur ļoti maz devona atsegumu un tā tad pāreja no Velikajas facijas uz Daugavas faciju vēl trūkst. Tādēļ arī varam tikai savas domas izteikt par to, kādi slāni abos novados atbilst viens otram.

Atrypa reticularis-slānis sniedz mums tādu retu salīdzināšanas punktu. Gan ar vislielāko drošību varam secin t, ka lieta grozas abos novados ap to pašu slāni, jo abos novados Atrypa reticularis aprobežojas ar diezgan šauru horizontu un tālāk arī gan atbilst Orthis-meyendorfi slānis Orthis slānim b₃ (sal. "Studien zur ostbaltischen Geologie" 1950.g. pag.150 un 1934.g. pag.220.). Tā ka Daugavas facijas Atrypa reticularis slānis pieder pie b-pakāpes augšējās daļas, pie b₄, jādomā, ka viņš arī NO-Latgale pieder pie tās. Salīdzināšanai izlietots prof. Dr.E.Krausa profils "Stockmannshof Ost" iz "Studien zur Ostbaltischen Geologie" IX.daļa. Profilā "Stockmannshof Ost" Atrypa reticularis-slānis attālums no c-pakāpes 9 m. Mēs tā tad varam domāt, ka NO-Latgale apm. 6-6,5 m. virs Atrypa reticularis-slāna iesākušie roza-sarkanie glūdas slāni atbilst c-pakāpei. Ievērojot to, mēs varam secināt, ka visi pie Liepnas un Katliešiem atsegiti slāni pieder pie c-pakāpes.

Atgriezisimies atkal uz b-pakāpi. Daugavas facijā viņa iedalīta 4 apakšpakāpēs resp. zonās, kuras gan bieži skaidri neatšķiras viena no otras. Tāpēc mēs apakšā pievestus skaitļus par

biezumu varam tikai uzskaitit par apmāram pareizām vērtībām, kuras var grozities katrai apakšpakāpei par labu.

b-pakāpes iedalījums profilā

"Stockmannhof Ost".

b_4	galvenā k rtā dolomits un drusku mergelains dolomits <i>Atrypa reticularis</i> - slānis, mergelis ar īelēkām diffuzām saitēm (Bänderung)	15,5 m.
b_3	dolomits un galvenā k rtā mergelains dolomits, slānis ar <i>Orthis striatula</i>	6,0
b_2	dolomits ar <i>Orthis striatula</i> , <i>Rhynchonella livonica</i> , <i>Euomphalus</i> , "Stromatopora"	10,0
b_1	galvenā kārtā mergelis, <i>Estheria</i> , <i>Fucoidi</i> , <i>Dipterus</i>	4,5
visa b - pakāpe		34,0 m.

Ja, kā jau minēts, visa b-pakāpes *Atrypa reticularis* slānis N0-Latgalē saskaņ ar Daugavas faciju, tad ir skaidrs, ka Mergela dolomita - slāni (K_{36-45}), kā arī visi Augšējie kalkakmens - slāni (K_{28-35}) atbilst b_4 . Abi nupat minētie slānu kompleksi 9 - 10 m. biezi. Tālāk mēs varam ar vislielāko drošību pieņemt, ka Gorodišče-pakāpe atbilst b_1 , lai gan būtu diezgan liela biezuma starpība. Kopīgi katrā ziņā abiem kompleksiem tas, ka viņi seko uz Vecā sarkana smilšakmens un galvenā kārtā sastāv iz mergela un smilteina dolomita. No tā, ka augšējā un apakšējā b-pakāpes daļa abos novados saskaņ mums saprotam jāsecinā, ka starpā atrodošie slāni viens otram atbilst; mums tomēr pagaidam jāpietiek ar šo vispārigo nonstatējumu, jo noteiktāka paraleli- zēšana vēl pilnīgi neiespējama. Iz augšējiem pieņēmumiem izdevās sastādīt sekjojošo Daugavas un Velikajas facijas salīdzinājuma tabulu.:

Daugavas- un Velikajas facijas salīdzinājuma tabula.

Daugavas facija profils "Stockmannshof Ost."		Velikajas facija NO-latgalē (resp. Izborskā)		
c	-	roza-sarkana glūda	K ₄₆	-
b	b ₄	15,5	Mergela-dolomīta-slāni	K ₃₆₋₄₅ 5,0
			Augšējie kalkakmens-slāni	K ₂₈₋₃₅ 6,1-6,9
			Mergela-slāni	K ₂₇ 2,7
	b ₃	6,0	Glūdas-slāni	K ₁₅₋₂₆ 8,0-9,0
b	b ₂	10,0	Apakšējie kalkakmens-slāni K ₃₋₁₄ 4-5 m. Apakšēja Spirifer-Rhynchonella-zona	K ₃₋₁₄ Apakš. Sp.Rh. zona
			5 m.	
	b ₁	4,5	Gorodiščes-pakape	15,6
Vecais sarkanais smilšakmens			Vecais sarkanais smišakmens	---
		34,0 m.		42,6-45,9m.

Kopsavilkums.

Daugavas un Velikajas facijas paralēlizēšana pamatojas uz *Atrypa reticularis* slāņa saskaņu abos novados; gan varētu arī izlietot *Orthis* slāpus, bet pādējtie paradas NO-Latgalē nekur skaidrāk. Bez tā gan būtu droši pieņemams, ka Gorodiščes-pakape atbilst B₁. Tā tad K₄₆ un pie Katliešiem pie Liepnas atsegti slāni pieder pie c-pakāpes. K₁₋₄₅, Apakšēja Spirifer-Rhynchonella-zona un Gorodiščes-zona pieder pie b-pakāpes. Tuvāko paralēlizēšanu pagaidam nav iespējams izvest (sal. augšējo salīdzinājuma tabulu).

3). Salīdzinājums ar NW - Krieviju.

NO-Latgales devona nogulumu salīdzināšana ar NW-Krievijas devonu diezgan grūta, jo par šo lietu ļoti maz literatūru. Bez

Venjukova darba, kas satur ļoti maz izmērīto profilu, mums tikai daži Dr.R.Heckera darbi, kuri pagaidam apskata galvenā kurta nogulumu litologisko raksturu un mazākā mērā atliecas uz fosilijām, bet vini dod lielāko uzmērīto atsegumu rindu, kuri izlietojami salīdzināšanai ar tuvāk atrodošām Krievijas daļām. Salīdzināšana ar tālāk atrodošām daļām, kur iežu raksturs un facija jau stiprāk atšķiras, saprotams ļoti grūta vai arī pa daļai neiespējama, kamēr fosilijas nav apstrādātas.

Firms salīdzinājuma sākuma dosim īsu pārskatu par Heckera NW-Krievijas devona iedalījumu. R.Heckers iedala slagus kuri seko Vecajam sarkanam smišakmenim 7 kompleksos.

1). Snetnajas-slāni, kuri seko uz Veco sarkano smilšakmeni un sastāv rietumos pie Velikajas iz dolomītizētiem, mergelainiem un glūdainiem slāniem, tālāk NO pie fessovajas iz dolomita un smilšakmens un vēl tālāk uz NO pie Sjasa upes iz smiltainiem un glūdainiem slāniem.

2). Pskova-slāni, kuri sastāv rietumos iz kalkakmens, dolomītīta kalķakmens un dolomīta ar dažiem glūdas starpslāniem, uz NO pāriet vairāk glūdainos veidos.

3). Čudovo-slāni, kuri sastāv pa daļai iz kalkakmens, pa daļai iz glūdas vai iz mainīgiem mergeļa, glūdas un kalķakmens slāniem, parasti glūdai stiprs pārvars.

Seko slāni: 4). Selona-, 5). Svinorda-, 6). Ilmena- un 7). Buregi - slāni.

Pie salīdzināšanas ar slāniem NO-Latgalē konstatēts, ka visi šie nōsaukumi vienmēr nav pareizi izlietoti, lietojot tiem pašiem slāniem dažas vietās dažus nōsaukumus. Viegli var rasties parpratumi, ja domā par to, ka atsegumi izplatas ļoti lielā novadā un nodaudz personām apstrādāti, kurās varbūt sava darba novadu nepietiekoši salīdzinājuši ar kaimiņu novadiem. Līdz ar to gan arī tektonika nepietiekoši ievērota un aiz tā iemesļa radušas kļūdas.

Lai tagad nesaceltu tālākus parpratumus, nosauksim uz Čudovo-slāniem sekošus slānus par Selona slāniem. Man šķiet, ka Svinorda-, Ilmena- un Buregi slāni NW-Krievijas rietumu daļa

nenaz neatrodas, t.i. visi slāņi, kuriem šie nosaukumi, pieder, kā noskaidrots, novadā līdz Ilmena ezeram pie kāda no pirmiem četriem slāņu kompleksiem. Kas attiecās uz Svinčrā, Ilmena- un Buregi slānijem tālāk austrumos, par to es, saprotams, nevaru spriest. Tā ka arī pirmie 4. nosaukumi vienmēr nav lietoti attiecīgiem slānijem tad tur, kur viņi, kā man šķiet, neapzīmē attiecīgus slāņus, lietošu ar svītrinām (Jāsalīdzina jau tagad tālāk sekojošu pārskata tabulu).

Vispirms salīdzināsim NO-Latgales devonu ar nogulumiem tuvākā Velikajas novada apvidū. Tā ka Venjukovs nedod tādu skaidru profilu, kā R.Heckers, es pievedišu abus profilus vietām drusku saisinātā veidā. Zemēkais profils atrodas pie Pskova, augstākais pie Ostrova.

R.Heckera Velikajas profils, sākot augšpus
Pskova līdz Snetnajas kalnam.

Čudovo - slāņi

43	pelēksvai brūns kalkakmens ar tārpu ejām	0,05 m.
42	zalgans vai brūns kalkakmens ar Brachiopodiem u.c.	0,04
41	kalkaina glūda ar Brachiopodiem u.Crinoidiem	0,02
40	pelēks vai dzeltāns, dolomitizēts, blīvs, drusku glūdains kalkakmens ar glūdainiem ejām un fosili- jām augšājos 1,5 m. Brachiopodi, Cephalopodi, Cri- noidi, koralli, "Stromatopora", alges	<u>6,0-7,0</u> + 6,1-7,1 m.

Pskova - slāņi

zalgana glūda	0,01-0,07 m.
39 kalkakmens līdzīgs 37	0,03-0,10
37 zalgans čaulu slānis ar vilņveidīgu virspusi, Brachiopodi, gliemeži, Crinoidi u.c.	0,14
36 dolomitizēts, blīvs kalkakmens	0,11-0,30
35 glūdains, blīvs, dolomitizēts kalkakmens, apakšā ar daudz Brachiopodiem	0, 50-0,40
34 kalkakmens kā 32	2,25
33 sarkana kalkaina glūda	0,02

32	dzeltāns vai pelēks, plankumains, glūdains dolomitizēts kalkakmens ar Brachiopodiem	1,60-2,25 m.
31	blijs, masīvs, glūdains vai kalkains, pelēks dolomits ar sarkaniem punktiem	0,25-0,50
30	zalgana, kalkaina glūda ar čaulām	0,1?
29	pelēks vai brūns dolom.kalkakmens ar glu-	
	gaiņām ejām	0,18-0,30
28	zalgana vai pelēka kalkaina glūda ar čaulu slāniem, Brachiopodi, Crinoidi, tārpī, gliemeži	0,45-0,50
27	dolomitizēts kalkakmens ar ejām un glusu virspusi, augšā ar Brachiopodiem	0,18-0,26
26	pelēks vai brūns dolom.kalkakmens, starp-slāni ar iesarkaniem oļiem un pieaugušām čaulām	1,00-1,17
25	plankains, dolom.kalkakmens ar algu bumbuļiem un "stromatopora" un citām fosilijām	0,30-0,44
24	pelēks vai dzeltāns, plankumains dolom. kalkakmens ar oļu slāniem un Brachiopodiem	1,40-1,50
23	balts, uz augšu oolitisks kalkakmens, augšā konglomerats ar "Stromatopora" bumbuļiem	0,11-0,52
22	pelēks vai brūns, plankumains, blijs, dolomitizēts kalkakmens ar "Stromatopora" un gliemežiem	0,08-0,12
21	dzeltāns vai iesarkans un zalgans rupjgraudains, kristallains, kalkains dolomits, Brachiopodi	1,90
20	glūdains dolomits ar violetiem un iesarkaniem oļiem (Brachiopodi)	<u>0,16-0,27</u>
		11 - 13,4 m.
		apm. 12,75 m.

Snetnajas - slāni

11 - 19 dolomita, glūdas un mergela mainigi slāni 7,25-7,50 m.

Apakš tā seko balts gaiži zāļš smilšakmens.

Venjukovs dod diezgan līdzīgu profilu, kas gan nav tik pilnigs, bet satur tuvākus aizrādījumus uz fosilijām.

Snetnajas- slāni atbilst H.Bekkera Gorodiščes pakāpei, lai arī biezums pilnīgi nesakrit; tomēr gan robeža pret Veco sarkanu smilšakmeni abos novados attiecīgās vietās trūkst. Eventuāli arī iespējams, ka slāni 20 un 21 vēl pieder pie Snetnajas slāniem; vispār pēc manām domām slānu kompleksa robežas NW-Krievijā vēl nav noteikti fiksētas. Pēc litologiska rakstura Snetnajas-slāni labi saskauj ar Gorodiščes slāniem.

Pskova-slāniem tad jāatbilst Apakšējiem kalkamens slāniem NO-Latgalē resp. Apakšējai Spirifer-Rhynchonella-zonai un H.Bekkera "Stromatopora concentrica"-zonai. Šo slānu biezums pie Velikajās drusku lielāks ka NO-Latgalē un SO-Igaunijā.

Raksturīgs ir Apakšējiem kalkamens slāniem, ka viņi satur slāpus ar algu bumbuļiem un maziem sarkaniem punktiem, un drusku graudainu kalkakmeni; abas šās pazīmes atrodamas arī pie Velikajās Pskova-slāņos. Venjukovs sarkanus punktus pieved vairāk slāņos kā H.Heckers. Bet galvenais tas, ka Venjukovs aizrāda uz dažādām fosilijām, kurās ir sekojošas:

Spirifer muralis Vern.

Spirifer granosus

Orthis striatula Schlotheim.

Rhynchonella meyendorfi Vern.

Rhynchonella livonica Buch.

Atrypa reticularis L.

Euomphalus voronejensis Vern.

Caulerpites pennatus Eichw.

Šo fosiliju daļa parādas Izborskā un Latgalē vispirms augšējos slāņos, sācot ar glūdas-slāniem. Pēc Venjukova Pskova-slāni atšķiras no augšējiem ar *Spirifer disjunctus* Sow. trūkumu un *Spirifer muralis*, *Rhynchonella meyendorfi* un *Pecten igriae* atrašanu. NO-Latgalē, kā līdz šim zinams, *Spirifer disjunctus* parādas pirmkārt tikai Glūdas-slāņos; visas parējas minētās fosilijas NO-Latgalē resp. Izborskā pirmkārt tikai atrodamas Glūdas-slāņos, t. i. tad parādas vēlak kā pie Velikajās. Dažas no augšā pievestām fosilijām piem. *Atrypa reticularis* un *Orthis striatula* parādas tikai augšējos slāņos. Priekšnoteikums par šo

pienemumu ir saprotams, ka Venjukova fosilijas horizontālī pariezi salasītas un arī pareizi noteiktas.

Čudovo-slāni atbilst Glūdas-slāniem. Pie Velikajās viņi gan galvenā kārtā sastāv iz kalkakmens; tātad viņi, īsti nemot tuvāk H.Bekkera Meyendorfi-zonai. Tālāk uz dienvidiem viņi pāriet vairāk glūdā un paliek līdzīgāki Glūdas-slāniem. Iespējams ka 40. slāna daļa pieder pie Īskova slāniem; katra ziņa seko uz 43. droši vien vēl slāni, kuri pieder pie Čudovo-slāniem.

Augstāk atrodošie slāni Ostrovas apkārtnē atsegti.

Venjukovs dod tikai vispārigu profilu, kurū uzņemis Stuckenbergs. Viņš pieved virs Īskova-slāniem sekojošos slāņus.

Stuckenberga profils pie Ostrova.

K₃₅ iesarkans dolomīts bez fosilijām

K₂₈₋₃₄ kalķakmens, bagāts ar fosilijām: Spirifer disjunctus Sow.
Atrypa reticularis, Gastropodi u.c.

K₂₇ Mergelis bez pārakmenojušiem.

H₁₅₋₂₆ Glūda ar kalķakmens starpslāniem ar Spirifer disjunctus Sow. (Spirifer archiaci Vern.), apakšējie slāni: Īskova-slāni)

Salīdzināšanas dēļ mēs tūlit lietojām attiecīgus NO-Latgales slāņu nosaukumus. Ja arī šis profils ļoti pavirš, tomēr viņš dod dažus salīdzināšanas punktus; bet vispirms pievedīsim daudz skaidrāku R.Heckera profilu. Šis profils attiecas uz Šelona-slāniem, kurus R.Heckers nosauc par "Ilmen" un "Buregi" slāniem. Skaidribas dēļ jau tūlit attiecīgu NO-Latgales slāņu nosaukumi pievienoti.

R. Heckera Velikajās profils pie Ostrova.

"Buregi" - slāni.

K₄₁₋₄₅ 11 biezslānains, gaiši pelēks, balts, blīvs dolomitizēts kalķakmens ar calcit-kristaliem un caurumiem līdz 1,43 m.

K₃₉₋₄₀ 10 balts vai violeti, kalķains vai glādains vairāk vai mazāk blīvs dolomīts ar sarkanīniem un zāliem glūdas slāniem 0,42

K ₃₅₋₄₀	9. biezslāpains, kalkains, loti blīvs kristalizēts, roz-sarkanais vai gaiši talais, arī plankumains dolomīts, augšā ar caurumiem	2,20 m.
K ₃₄	8. biezslāpains, pelēks-balts, blīvs kalkakmens	2,08
K ₃₃	7. blīvāka, pelēka vai balta kalkakmens ar sarkaniem un dzeltāniem plankumiem un vairāk glūdaina, irdena, raiba kalkakmens maina, Brachiopodi	0,42-0,97
K ₃₂	6. biezslāpains, pelēks vai balts kalkakmens ar čaulām	0,50-0,73
K ₃₁	5. violetas-brūnas glūdas un kalkakmens maina	~,08
K ₃₀	4. biezslāpains, pelēks-balts kalkakmens ar Stromatoporu un algu bumbuliem un gliemežiem	0,19-0,30
-	3. pelēks-balts kalkakmens ar plāniem glūdas slāniem ar iesarkaniem un dzeltāniem plankumiem	0,40
K ₂₈	2. biezslāpains pelēks-balts blīvs, kalkakmens ar Brachiopodium, virspusē Stromatoporu bumbuliem	<u>0,75-1,03</u>
		8,5-9,5 m.
	"Ilmen" - slāni.	
K ₂₇	1. pelēks vai violetis un pelēks vai zils dolomitizēts, glūdains, vidusbiezslāpains, irdens, vilņveidīgs	2,85 m.
O.	glūda	----
	Jau pie paviršas salīdzināšanas krit acis, ka šie slāni 1 - II atbilst K ₂₇ -K ₄₅ , t.i. atbilst Mergela-, Augšējiem kalkakmens un Mergela-dolomita slāniem NO-Latgalē. Ne tikai biezums, bet arī iezu raksturs gandrīz pilnagi saskaņ. Maza atšķirība būtu, ka starp K ₂₈ un K ₃₀ atrodas 0,40 m. biezs slānis, sastāvotss iz kalkakmens un glūdas slāniem, glūdas	

slāņa K₂₉ vietā. Slānis, O., R.Heckera profilā pieder pie Čudovo-slāniem, kuri lējpus Ostrova izveidoti kā glūdas slāni.

Laged jājautā, kāpēc R.Heckers šos slāņus nosauc par "Ilmen"- un "Burgi"- slāniem Šelona-slāņu vietā. Ja mēs aplskatam viņa darba geologisko karti, tad jautājums noskaidrojas. R. Heckers pienēma, ka slāņu slīpums vispārīgi S-virziena, pie kam viņam arī, īsti nemot, taisnība. Tomēr viņš vai pareizāki viņa darba biedri, kuri profilu uzņēma, neievēroja tektoniku nuzunā un pienēma, ka slāni, kuri parādas tālāk dienvidos, katrā ziņā jaunāki kā ziemeļos atrodošie slāni. Tālāk viņi gan pa daudz aprobežojas ar savu apgabalu un nesalīdzināja pietiekošā mēra ar kaimiņa apgabalām. Tādā veidā viņi apzīmēja Čudovo-slāņus kalkakmens izveidojumā par Čudovo-slāniem, bet glūdas izveidojumā par "Šelona" resp. "Svinord" slāniem. Aiz šām abām kļūdām kopā izdevās stipra augšēja profilā minēto slāņu paaugstinašana. Šo maldināšanas vaicināja tas apstāklis, ka, ka man šķiet, Čudovo-slāni slikti atsegti un ka viņi abes vietās facielli atšķiras viens no otra, t.i. ka viņi pie īskova vairāk kalkaini un pie Ostrovas vairāk glūdaini izveidoti. NO-Latgales apstāklus mēs drīkstam jau aiz tā iemesla vien pārnest uz Velikajās novadu, ka viņš tik tuvs. Velikajās attālums no Latvijas robežas apm. 10-20 km.

Mēs tā tad varam teikt, ka NO-Latgales nogulumi pilnīgi atbilst Velikajās novada nogulumiem.

Iz augšējām domām izriet sekojošais apgrutinošais moments pie tālākas salīdzināšanas ar pārējām NW-krievijas daļām. Mums bija pie Velikajās darīšana ar Snetnajas-, īskova, Čudovo- un Šelona - slāniem, bet pēdējie pie R.Heckera šeit nosaukti par "Ilmen" un "Buregi" - slāniem, t.i. tā tad nosaukumi - Želon-, Svinord-, Ilmen - un Buregi - slāni - nedod nekādu drošību par to, ap kādiem slāniem īsti lieta grozas. Ar to tālāka salīdzināšana ļoti apgrutināta, t.i. salīdzinājums tikai tur iespējams, kur atsevišķus slāņus var pielidzinat vienu otram. Tādēļ no R.Heckera lietoti slāņu kompleksu nosaukumi mums neder.

Tālako profili R.Heckers dod pie Kūdunes (Kudek). Velikajās

sānu upes Kudupe (Kudeb) iesākas Latvijā, tek caur Igaunijas novadu un sastāda Latvijas-Krievijas robežas ziemēļu daļu; tad viņa tek uz austrumiem Velikajā. Drusku saisinātā veidā pie-minēšu šeit šo profili.

R.Keckera profils pie Kūdunes (Kudeb).

"Svinord"- slāni

16-18 Glūda un mergelis, vidū kalkakmens slānis + 1,15 m.

1 -15 parasti gaiši pelēks kalkakmens ar sarkaniem punktiem, bieži pelēks kalkakmens arčaulu atliekām (Brachiopodu, Molluski), 2. slāni ar algu bumbuļiem, daži mergela slāni + 4,60

"Selon" - slāni

3 - 6 balts, graudains, pa daļai ar koraļiem

"Stromatopora", Brachiopodi u.c. 8,50-9,00 m.

2 kalkakmens maina ar glūdainiem slāniem 1,00

1 pelēka vai violeta un pelēka vai zelta
glūda apm. 5,00 m.

Apmēram 12 km. dienvidos no šās vietas pie Opočnas pie Opočnas pie Lipencavas atrodas glūda, piederoša pie c-pakāpes. Atsegumi pie Kūdunes (Kudeb) atrodas apm. tai pašā augstumā virs jūras līmeņa kā Lipencava vai varbūt arī tikai drusku zemāk. Šeit manām domām lieta tikai var grozīties ap zemāk atrodošiem vai vispārīgi līdzīgi augstiem slāniem, it sevišķi aiz tā iemesla, ka tālāk uz ziemēļiem mēs drīzāk varam sagaidīt zemākus slāņus un otrkārt Kūdupei (Kudeb) jābūt stiprāka nogāze kā Opočnai, jo viņai ir daudz isāks ceļš uz Velikaju un to sasniedz daudz zemākā punktā. Bez tam pie Latvijas robežas jau īskova slāni atsegti. Tādēļ augšējā profilā minētie slāni var tikai atbilst Augšējiem vai Apakšējiem kalkakmens - slāniem. Lemjot p.c litologiska rakstura, slāni tikai var atbilst Apakšējiem kalkakmens - slāniem, t.i. 1. slānis pieder pie Snetnajas slāniem 2. slānis arī pie viņiem vai pie īskova-slāniem, slāni 3-6 un 1-15 pieder pie īskova (=apakšējiem kalkakmens) slāniem un 16 - 18 pie Čudovo-slāniem.

Otrais lielais novads, kas der tu salīdzināšanai, ir

Želona upes novads ar sānu upēm Kološku un Mšagu (citām sānu upēm profilu trūkst). Pavisam pastāv 5 profili: pie Želona pie Porchova un pie Suchlovas, tālāk pie Kološkas un Želonas satekšanas vietas pie Svinorda, un tālāk augšpus Kološkas un pie Mšagas.

Visvienzīmīgāko salidzinājumu varam izvēst ar slāniem pie Porchovas un Suchlovas; tādēļ apskatīsim vispirms arī šos. Skaidrības dēļ pieliksim NO-Latgales attiecīgu slāņu nosaukumus.

a. Heckera Želona profils pie Porchova

Želona - slāni.

K ₃₅	9 vidusslānains, blīvs, gaiši pelēks un gaiši sarkans kalķakmens ("krassucha")	+ 0,92 m.
	: 8 glūdains, lapveidīgs kalķakmens	0,57
	: 7 vidusslānains, blīvs, sīkgraudains, gaiši pelēks kalķakmens ar dažiem glūdas slāniem	0,53
K ₃₂₋₃₄	: 6 vidusslānains vairāk glūdains nevienlīdzīgs kalķakmens ar pakalnainu virspusi	0,52
	: 5 biezslānains, gaiši pelēks, blīvs kalķakmens	0,84
K ₃₀	: 4 glūdains, pelēks kalķakmens ar čaulām	0,11
	: 3 netīri zaļš mergelis ar planām kalķa čaulām	0,11
	: 2 vidusslānains, blīvs, nevienlīdzīgs, gaiši pelēks kalķakmens, virspuse ar Stromatoporiem	0,43
K ₂₈	: 1 glūdains, lapveidīgs, pelēks kalķakmens,	
	: glūdas slāni, gipsa lēcas	<u>0,82</u>
		+ 5,55 m.

b. Heckera Želona profils pie Suchlovas

(apm. 30 km. lejpus Porchova)

"Cudovo" - slāni

K ₃₇	8 glūdains, blīvs, vidusslānains, gaiši pelēks kalķakmens ar čaulu slāniem	0,42 m.
	: 7 glūdains, plānslānains, pelēks vai zils kalķakmens ar citiem gliemežu slāniem	0,68
K ₃₅	: 6 pelēks vai zaļš mergelis	0,76
	: 5 kalķakmens kā 3	0,20
K ₃₀₋₃₄	: 4 pelēks vai dzeltans, blīvs, biezslānains kalk-	

	akmens- un glūdas-starpslāniem ar Lamelli- branchiatiem	3,50 m.
K ₂₈	3 pelēks vai dzeltāns, blīvs, biezslāpains kalkakmens ar algu un Stromatoporu bumbuļiem konglomerāti, Brachiopodi, Crinoidi u.c.	0,25
K ₂₇	2 irdiens, plānslāpains, tērauda pēlēks mergelis 2,75 "Fekova" - slāni .	---
	1 pelēks vai zaļš kalkakmens ar Brachiopodium - mergelis	1,50
		10,05 m.

Abi profili pieder galvenā kārtā pie Šelona slāniem un tadēļ viņiem jāatbilst augšājiem kalkakmens slāniem NO-Latgalē. Ja mēs salīdzināsim abu novadu nogulumus, tad mēs atradīsim ievērojamulīdzīgumu starp viņiem. Iprofilā pie Porchova 2 slānis atbilst Stromatopora concentrica rifa slānim (K₂₈) un 9 slānis K₃₅. Tā ka šis slānis (9) raksturīgs ar savu sevišķu cietumu un no iesarkanas krāsas, viņa pēc R.Heckera un Venjukova starp ie-dzivotājiem dabūja nosaukumu "krassucha", Slāniem, kas atrodas starp 2. un 9. slāni, tad jaatbilst K₃₀ - K₃₄. Pēc biezuma viņi arī labi saskan. Diference ir apm. 0,40 m., kas pie tāda liela attāluma (apm. 120 km. no Latvijas robežas nekādu lomu nespēlē.

Iprofila pie Suchlovas ir divi slāni - 2, un 3. - kuri atbilst NO-Latgalei. Pie 2. slāņa krīt acīs, ka slāņu biezums pilnīgi saskan un ka viņa sastāv iz t. paša materiaļa kā K₂₇. 3. slānis atbilst Stromatopora concentrica - rifa slānim, bet ērīgīs tas, ka šis slānis šeit tikai 0,25 m. biezs, kamēr viņš pie Porchova ir 0,93 m. biezs un apakš viņa vēl seko 0,82 m. biezīs slānis. Katrā ziņā šis slānis pie Porchova daudz biezāks. Pārējie Suchlovas profila slāni biezuma ziņā saskan ar minētiem NO-Latgales slāniem. Iežu raksturam dažas atšķirības, ko pie tāda liela attāluma varēt sagaidīt. 1. slānis pieder pie Čudovo - (=Glūdas) slāniem, pārējie pieder pie Šelona-slāniem.

Apmērām 45 km. lejpus Suchlovas pie Kološkas ietekas pie Svinorda (30 km. augšpus Ilmena ezera) R.Heckers piemin sekošu profilu, kurū šeit īsumā apskatīsim.

R.Heckera Šelona un Kološkas profils pie Svinorda.

"Svinorda" - slāni.

15 - 29	glūdas resp. mergeļa un kaļķakmens (ar sarkaniem punktiem) mainas slāni, viss no zīlas vai pelēkas un zaļas vai pelēkās krāsas ar koraliem, Brachiopodiem, Molluskiem	8,10 m.
3 - 12	pelēks kaļķakmens ar sarkaniem punktiem, ja daļai ar "Stromatopora" bumbuļiem un čaulām (Brachiopodi, Molluski), starpā daži glūdas, mergeļa vai dolomita slāni	6,50
0 - 2	augšā zīla vai pelēka glūda, tad dolomita slānis (0,45 m.) apakš tā zaļš-pelēks mergelis ar kaļķainiem slānien ar fosilijām	<u>4,10</u>
		18,70 m.

Skaidram salīdzinājumam šis profils vairs neder .

Apakšjie 4 m., kā skiet, pieder pie Snetnajas- slāniem. Slāni 3 - 29 pieder diezgan droši pie īskova - slāniem; iežu kaļķakmens raksturs runa par to. Ievērojams tas, ka slānu 15 - 29 3/4 sastāv iz glūdas slāniem; pie Čudovo - slāniem viņi nevar piederēt, jo viņa viņām atrodas vēl kaļķakmens slānu daļa. Kā skiet, viņi šeit darišana ar kādu vairāk glūdainu īskova - slāni izvēidojuši. Slānu 3 - 29 biezums ap 14,6 m., tā tad tikai nepilnus 2 m. vairāk kā pie Velikajās.

10 km. uz dienvidiem no Svinorda R.Heckers piemin vēl profilu pie Kološkas. Lieta grozas katru ziņā ap Šelona - slāniem, kuri gan no R. Heckera nosaukti par "Buregi" slāniem. Profilam apm. 8,5 m. biezums. Pilnīga saskaņošana ar NO-Latgales slāniem neiespējams, tā ka norādījumi ļoti neizsmeloši un slāni pa maz iedalīti. Slāni sastāv iz pelēka vai krāsaina kaļķakmens un atbilst gan slāniem K₂₈-K₄₅; pilnīgu drošu izejas punktu salīdzināšanai trūkst.

Mēsagās profils, 20 km. uz ziemeļiem no Svinorda, salīdzināšanai pilnīgi nederīgs. Viņš satur galvenā kārtā glūdas un mergeļa slāņus un dažus kaļķakmens slāņus. Viņš apm. 18 m. biezš, no kuriem 3 m. piederot pie īskova-, 9 m. pie Čudovo- un 6 m. pie

Šelona - slāniem, kā šķiet, šie slāni nesasniedz augstākus slānus, kā Čudovo - slānus. Pie kādiem slānu kompleksiem viņi išti pieder nevaram noskaidrot.

Ar pārēju NW-krievijas daļu salīdzināšana neiespējama. R. Heckers piemin vēl kādu lielu profilu pie Lugas, bet tas nedod nekādus izejas punktus salīdzināšanai. Ka lieta pa daļai grozas ap Snetnajas, ūskova- un Čudovo-slāniem, ir skaidrs, bet salīdzināšanu nevaram izdarit, it sevišķi jau tamēļ, ka, kā šķiet, kļūdišanas notika pie izmērišanas. Atstāj iespaidu, ka daži slāni dubulti izmēriti un ka ar to izskaidrojams ūskova-slānu biezums.

Tālakais profils pie Tessovajas (Lugas sānu upes) pie Savlovajas gan pielaiž salīdzināšanu. Šis profils satur 3,5 m. kalkakmens, smilšakmens, dolomīta un glūdas mainas slānus, kuri visi pieder pie Snetnajas slāniem; virs tiem seko 10 m. ūskova-slāni, sastāvoši iz kalkakmens (ar sarkaniem punktiem) un mergela mainas slāniem.

Jo tālak uz NO, jo vairāk slānu raksturs atšķiras no izveidojuma pie Velikajasun pareizi salīdzinājumi vairs neiespējami. Lai tiktu pie salīdzināšanas ar šiem NO-novadiem, jāgaida vēl uz jaunākiem darbiem Krievijā. Pagaidam nevaram upes Lugu, Kerestu, Volchovu, Sjassu, Pašu un Ojatu izlietot salīdzināšanai.

Līdz ar to išumi apskatīsim pārskata karti. Piezīmes par SO-Igauniju nemtas no H. Bekkera kartes, par NO-Latgali izlietoju savas piezīmes un par NW-Krieviju R. Heckera geologisku karti lap.7. Šī karte ievesti visi atsegumi un kartes paskaidrojumos piezīmes par slāniem. Karti pati varēju maz izlietot, jo viņa saturēja bieži nevareizi lietotus slānu kompleksu nosaukumus. Tāpēc klāt pielikta pārskata karte dibinājas uz kartes paskaidrojumu piezīmēm. Pie atsegumiem, kur varējam atrast aizrādījumus uz attiecīgo Heckera darbā dotu profilu slāni, slānu noteikšana bija pilnīgi vienkārša. Lieža palika grūtāka, ja satapām tikai slānu kompleksu nosaukumus. Tomēr noskaidrojās, ka Snetnajas un ūskova - slānu nosaukumi vienmēr izlietoti attiecīgiem slāniem. Tāpat arī Ilmen- un Buregi-slānu nosaukumi vienmēr attiecinoti uz noteiktiem slāniem (Mergela un Augšējiem kalkakmens - slāniem).

Selona - slāņu

salīdzināšanas tabula

	NO - Latgale	Velikaja pie Ostrova.	Selona pie Porchova	Selona pie Suchlova	Kološka ⁺
K ₄₅	0,20 zalgans,dolom.mergelis	+ 1,45 biezslāpains,gaiši pelēks,balts,blīvs dolom.kalkakmens ar calcita kristaliem un dobumiem			
K ₄₄	0,42 zalgana dolom.mergelis ar gaiši sark.plank.	11.			
K ₄₃	0,60 balts,mergeļ.dolomīzs				
K ₄₂	0,15-20 porozs pelēks dolomīts ar brūn.dobumiem				0,15 kalkakmens ar gaišiem sarkan.un brūnniem punktiem 8.
K ₄₁	0,50 gaiši zalgās,ciets dolom.				0,40-90 daž.kr.kalkakm. 7.
K ₄₀	0,10 violeta, zalgā glūda				1,00 balt.kalkakmens 6.
K ₃₉	0,20-40 zalgā u.gaiši sark.dolomits	0,42 balts-violets,kalkaina glūdains dolomits ar glūdas slāniem 10			
K ₃₈	0,30 pelēks mergel.porozs kalkakmens				
K ₃₇	0,30-38 zalgana kalkakmens	2,20 biezslāpains,gaiši sarkans,sarkans,zalgās dolomits		0,42 glūdains,gaiši pelēks kalkakmens 8.	
K ₃₆	0,05 glūda			—	
K ₃₅	zalgans,pelēks,gaiši sark.kalkakmens 0,30 iesarkans,loti ciets kalkakmens vai dolomits 1,36 0,95 pelēks,zalgans kalkakmens 0,11	9.	+ 0,92 gaiši pelēks u.gaiši sarkans,loti ciets kalkakmens (Krassuda)	1,45 glūdains,pelēks-zilš kalkakmens 0,68 pelēks mergelis 0,75	1,65 daž.krās. kalkakmens 5.
K ₃₄	1,96 balts cauraugts kalkakmens	2,08 biezslāpains,pelēks kalkakmens 8.	glūd.lapv.kalkakm. (0,57) 8.		0,15 brekc.kalkakmens 4.
K ₃₃	0,40 iesarkans kalkakmens Atrypa reticularis	0,42-97 pelēks kalkakmens ar iesark.plankumiem 7.	blīvs pel.kalkakm. (0,55) 7.	kalkakmens ka 3. 5. (0,20)	0,80 brekc.kalkakmens ar sark.u.dzelt. punktiem 3.
K ₃₂	0,60 balts,cauraugts kalkakmens	0,50-73 biezslāpains,peleks-balts kalkakmens 6.	glūd.kalkakmens (0,52) 6.	3,70 pel.zilš mergelis 4. ar kalkakmens slāniem	1,70-2,00 pel.lila-gaiši sark.kalkakmens 2.
K ₃₁	0,02 glūda	0,08 glūda 5.	pel.blīvs kalkakm. (0,84) 5.		
K ₃₀	0,25-40 pelēks kalkakmens + "Stromatopora"	0,19-30 pelēks kalkakmens + Stromatopora un algu bumbuliem 4.	0,22 glūdains pel.kalkakm. (0,11) 4.		
K ₂₉	0,06 glūda	0,40 pelēks Kalkakmens + iesark.u.dzelt.plank. 3.	netir.zalgā merg. (0,11) 3.		1-2 m. dzelzturīgs,blīvs brūn.sark.kalkakm.l.
K ₂₈	pelēks kalkakmens + Stromat.conc.rifu 0,24 1,34 mergel.kalkakmens ar dzelt.u.sark.plank. 0,10	0,75-1,03 pelēks kalkakmens,virspusē Stromatopora bumbuli 2.	1,75 blīvs pel.kalkakm. +Strom.conc.rifs (0,93) 2. lapv.pel.kalkakm. (0,82) 1.	0,25 pel.dzelt.kalkakm. ar Strom.bumbul. un fosilijam 3,	
K ₂₇	2,70 dolom. mergelis	2,85 pelēks lila-zilš dolom.glūd.kalkakmens 1.		2,75 tēraud.pelēks mergelis 2.	
	- glūda	- glūda 0.		1,50 kalkakmens 1.	
				--- mergelis	

+ Pie šā profila noteiktā saskanošana neiespējama, bet pēc stavokla viņš pieder pie šiem slāniem.

Atsevišķu novadu salīdzināšanas pārskata tabula									
Daugavas facija pie Stockmannshof (līviņas) pēc ref. r. L. Krausa	NO-Latgale	Izborka pēc H. Bekkera	Velikaja no Os- strova līdz Snet- najas kalnam	Kūdape (Kudeb) Velikajas sānu upe	Šelons pie Porchova	Selons pie Suchlovas	Kološka 10km. aukšpus Svinorda	Selona un Kološka pie Svinorda	Tessavajas-upe Lugas pieteka rie Savlovajās
c-pakāpe	c-pakāpe	Dubniki-pakāpe	? +				?		
^{b4} 13,5 m.	Mergeļa-dolomita slāni 3 m.	Izborka - pēc H. Bekkera	Augšējie Spirifer- Rhynchonella - zona 6 m.	("Buregi"-) slāni 9,5-10m.			+0,42m.	("Buregi"- slāni 8,7 m.	
	Augšējie-kalkak- mens slāni 6- 6,9m.				Šelona slāni + 5,35m.		5,4m.		
^{b5} 6 m.	Mergeļa-slāni 2,7m.	Izborka - pēc H. Bekkera	Meyendorfi - zona 5 m.	("Ilmen"-) slāni 2,85m.			2,75m.		
	Glūdas - slāni 8 - 9 m.			Čudovo-slāni 8,25m.	Čudovo-sāļi ("Svinord"-) +1,15m.		Čudovo-slāni ("Pskov"-) +1,5m.		
^{b2} 10 m.	Apakšējie kalkak- mens-slāni 9 -10 m.	Izborka - pēc H. Bekkera	"Stromatopora conc." - zona 2 m. Apakš.Spirifer-Rhyn- chonella-zona 5,25m.	Pskova-slāni 11-13,4m.	Pskova-slāni ("Svinord"- un "Selon"-) 13-13,6m.			Pskova-slāni ("Svinord"- un "Selon"-) 14,6 m.	Pskova-slāni + 10 m.
^{b1} 4,5 m.	nav atsegti	Gorodišče- pakape	Snetnajas-slāni 7,5m.	Snetnajas-slāni ("Selon"-) +6 m.				Snetnajas-slāni ("Selon"-) + 4,1 m.	Snetnajas-slāni + 5,5 m.
apakšējais vecais smilšakmens	nav atsegti	Vecais apakšējais sar- kaneis smilšakmens	Apakšējais smilšakmens						

+ Par selona-slānu augšējo daļu ("Buregi"-slāni)
Heckera darbi nedod atbildi.

++ Nosaukumi iekavās un starp sv. trijām ir no Heckera attiecīgiem slāpu kom-
pleksiem lietotie nosaukumi, kuri pēc augšā noskaidrota nepareizi lietoti.
Atzīmes tikai tur, kur pastāv atšķirība starp slāpu kompleksu nosaukumu
uzskatiem.

Tikai Čudovo-, Šelona- un Svinorda - slāņu nosaukumi izlietoti pēc patikas visiem slāņiem. Ar to parādas uz kartes dažas nedrošas vietas. Novadā starp Velikaju un Igaunijas robežu tikai minēti Čudovo-slāņi; bet pie Izborskas mēs atrodam Augšējo Spirifer-Lynchonella-zonu, kura atbilst Šelona-slāņiem un izplatīs līdz robežai. Spriežot pēc lietas apstākļiem sastopami arī Krievijas jūsē Šelona slāņi. Tādēļ arī vējie ievesti parskata kartē. Tikai tai gadījumā, ja lieta varētu grozīties ap Čudovo slāņiem, tas iezīmēts strīpām. Novadi bez atsegumiem palika balti.

K o p s a v i l k u m s.

No NW-Krievijas devona tikai Velikajas un Šelona novada nogulumi labi salīdzināmi ar NO-Latgales devonu. Ja lāk uz ziemeļiem un ziemeļaustrumiem atrodosie novadi pagaidam nevar derēt salīdzināšanai. Abos augšā minētos novados mums darišana ar gandrīz tiem pašiem slāņiem kā NO-Latgals (sal. Šelona-slāņu parskata tabulu.) Visi slāņi piedero pie c - devona pakāpes. Pēc R. Heckera iedalīguma tie būtu Snetnajas-, Rskova-, Čudovo- un Šelona slāņu kompleksi, kamēr Svinorda-, Ilmēna-, un Buregi-slāņi nemaz neeksistē, t.i. noskaidrots, ka slāņi no viena no šiem trim pādējiem slāņu kompleksiem apskatītā novada vienmēr piedero pie viena no pirmiem četriem slāņu kompleksiem (sal. parskata tabulu).

4). Visu novadu salīdzinājumu kopsavilkums.

(Paleogeografija)

No trim novadiem, kuri salīdzināti ar NO-Latgali, vismazāk izdevās salīdzinājums ar Daugavas-faciju, kamēr SU-Igaunija un NW-Krievija labi saskaņā ar NO-Latgali. Sie pādējie trīs novadi piedero pie austrumu, normali izveidotas jūras novada, kas ar jūras līci NO-Latgalē iespiežas Latvija, kamēr dolomitizētas fosiliju nabadzīgas Daugavas-facijas izveidojums aizrāda uz līdzenu, stipri sālu saturosu, kratom tuvu jūras daļu, kas stāvēja vājā sakarā ar atklātu jūru. Īsi, ka tikai spakšējos b-slānos, b_1 , facijas izveidojums diezgan līdzīgs Daugavas un Velikajas novadiem. Lieta grozas visur ap dolomītu, mergeli un dolomitizētu glūdu. Ap šo laiku jūra vienmērīgi iespiežas visā novadā.

Sekojošos I skova - (b_2) slāņos facija mainas abos novados. Daugavas novadā priekšroka dolomitam, Velikajās novādā kalkakmenim, kas taisnību sakot, tālāk uz austrumiem uz līmena-ezeras pusē pariet vairāk glūdainces slāņos; t. tādāk uz austrumiem mums tad darīšana ar krastam tālako faciju. Ziemeļu jūras krasta virziens bija NO. Daugavas un Velikajās facijai šīnis slāņos kopīgi tā saucami "Stromatopora" vai gan paraizāki algu bumbuli. Vispārīgi Velikajās facijas fauna lielā mērā bagatīga.

Šķiet, ka Čudovo-slāņos (glūdas slāņos) transgresija sasniedz savu kulminācijas punktu. Daugavas facija nesatur svarīgu pārgrozījumu. No-Latgalē un NW-krievijā šie slāni gandrīz visur glūdaini. Atšķirība atrodas pie Izborškas, kur slāni daudz mazāk biezi un parādas kā dolomits resp. kalkakmens. Šie novadi gan jau tuvu krastam. Glūdas slāni ar saviem dažiem kalkakmens slāņiem visbagatīgākie fosiliju slāni visā b-pakāpē.

Ar Mergelā slānjiem gan iesākas jūras regresija. Šķiet, ka slāni bez fosilijam konstanti izplatas NW-krievijā. Atkal pie Izborškas viņi drusku citādi izveidotī. Viņi tur satur fosilijas un viņi vairāk kalkaini kā dolomītaini. Āri Daugavas facijā mēs atrodam tālāk galvenā kārtā dolomītu.

Velikajās novadā pārējie b-pakāpes slāni (Selona-slāni) sastāv galvenā kārtā iz kalkakmens. Bet jūra palika daudz seklākā kā agr.k, uz ko aizrāda sevišķi oļu brekciju horizonti. Daži šā kompleksa slāni bieži dolomitizēti. Raksturīgs lielām novada daļām ir Stromatopora concentrica - rifa - slāni, kuri aizrāda uz seklākiem udeņiem. Tālāk uz augšu kalkakmens pāriet stipri mainīgos un āri lokāli stipri atšķirīgos dolomīta slāņos un āri mergelā, glūdas, bieži rauhvakveidīgos izveidojumos. Šķiet, ka šeit lieta grozas ap krastam tuvu seklu, stipri sālīgu faciju bez fosilijam, kas aizrāda uz vienmēr lielāku jūras regresiju. Augstākos slāņos (c-pakāpe) seko NO-Latgalē glūda bez fosilijam un peliti, kuri tizai var celties no krastam tuvu gлотu zonas. NW-krievijā seko Augšājie raibie smilšakmeni.

Isumā varam teikt: Ar b-pakāpi iesākas jūras transgresija no O resp. 30, kas Gūdas-slāņos (Āudovo-slāņos) sasniedz savu ~~kulmī-~~ nacijas punktu. Pēc tā jūra regredē Augšējos kalkakmens slāņos, patiesi gan ar daudz līmeņa svārstīšanos, uz ko aizrāda daudz oļu un brekciju horizonti. Beidzot ~~mums~~ Mergelā-dolomīta-slāņos b₄ darīšana ar seklu, sālīgu, gļotu zonu, kurā arī c-pakāpei piederošiem slāņiem dod gipsa nogulumus.

IV. Tektonika.

Devonam NO-Latgalē ir mazs virspuses slīpums austrumu virzienā. Upes slīpums lielāks un iegriežas devonā tā, ka austrumu virzienā krasti paaugstinājas. III. kartes augstumlinijas attiecas uz Apakšējo kaļķakmens slāņu apļšpusi, resp. uz Gorodiščes pakāpes virspusi. No tā varam skaidri redzēt, ka kvartera tektonika stāv ciešā sakarā ar devona tektoniku, t.i. ka devons arī vēl jaunākā laikā bija zem tektonikas iespāida. Vispārīgu N-S slīpumu šeit nevaram konstatēt, bet tas tomēr tikai vietēja atšķirība, jo augstuma difference attiecibā uz Izborsku apm. 35 m.

Daudz komplikētāka ir tektonika mazumā. Pie profilu I-IV apakatišanas, krit tūlit awis, ka slāni stipri vilņveidīgi un protams, jo vairāk atsegumu profilā, jo vilņveidīgāki slāni. Vilņveidīgi viņi uzreiz pacelas un krit. Starpā slāni atrodas diezgan horizontalā stavoklī. Tikai dažos atsegumos pieviļ garie līdzeni vilņi profilā. Tā ka šie vilņi saredzami nevien NS, bet arī WO profilos, jāpienem, ka devona virspuse sastāv iz daudz līdzeniem paaugstinājumiem (buckelförmig). Slīpuma lenķis nepārsniedz parasti 4° , visbiežāki lenķi no $1 - 2^{\circ}$, bet sastopami arī lenķi no 9° , p.p. pie Radovas dzirnavām. Bet arī neskatoties uz šo mazo slīpumu lenķi tomēr apvidū šis slāņu slīpums krit acis, it-sevišķi pie upes krastiem. Tā ka viņi profilā 25 reiz pārspīlēti un viņi izrādas drusku pārmērīgi augsti, bet mazāks pārspīlījums attēlotu parādību neskaidri. IV. profilā pieminētā uzliekumā (Verwerfung) slāni neparaða skaidru pakāpi, tā ka iešpājams, ka viņiem tomēr sakars. (sal. 6. un 7. att.) Vispirms slāni pacelas $2 - 3^{\circ}$ SW, tad iesākas stiprāka ($5-6^{\circ}$) liekšana, 6 m. tālāk slāni ieņem pilnīgi horizontalu stavokli. Šini vietā ieži stipri sadragāti un tādēļ nevaram skaidri noteikt vai slāni netiek pārtraukti, vai arī lieta isti grozas ap uzliekumu (Verwerfung). Slīpuma lenķim jābūt vismaz 10° , jo slāni šini vietā ceļas uz 6 m. ap 1,1 m. Varbūt lenķis vēl lielāks, jo pirms $2 - 3$ m. viņš vēl $5 - 6^{\circ}$. Šeit gan kārtīgais uzliekums (Verwerfung).

Vienīgais lielākais devona iecilums atrodas starp Latšiem

un Chrapiem. Šis izcilums skaidri parādas III. kartē, arī II. un III. profilā. Viņa virziens ir WNW, bet uz abām pusēm izciluma ass driz atkal pazeinājas. Lielākajie uzkalniņi un izcilumi attiecībā uz lielāku apvidu tik niecigi, ka tiem nekādas nozimes nav, bet no tektoniska viedokļa viņi gan no lielekas intereses. Kāchvas profils (prof.IV.) parāda visskaidrāki tektoniskas attiecības, jo tur mēs sastopam visvairāk atsegumu. Lai taisītu slēdzienu attiecībā uz šo tektonisko parādību cēloniem, tad vispirms būtu jāsalīdzina un jāapstrāda lielāki novadi.

Visā novadā mēs varam konstatēt četras plāisu sistēmas. Tomēr parasti vienā vietā ne vairāk kā trīs. Ik pa diviem no šām sistēmām stāv taisni viene pret otru. Viņu virziens sekojošs:

I N - S

II N 45° O

III C - E

IV N 35° W

Šās, sajrotams, tikai caurmērs virtības. Virzieni svārstas ar aptu. $10 - 20^{\circ}$ uz katru pusē. Plāisu lielums dažās sistēmās un dažās vietās ļoti dažāds. Vismazāk sastopami III un II sistēmā, I un IV gandrīz nekad netrūkst.

N o p s a v i l k u m s .

Devona nogulumi paradas NU-Latgalē maz uz austrumiem nogastā pakalnainā virspusē (sal. karti III), kurai skaidra attiecība uz kvartēru virspusi. No izcilumiem jāpiemin WNW virziena izcilumi starp Ratašiem un Chrapiem (sal.III karti un II un III profili) Citi izcilumi mazi un tikai no vietējas dabas. Kāchvas labā krastā pie Simaniem atrodas uzliekums (Verwerfung) ar augstuma diferenci 1,1 m. uz 6 m. attālumu. Visa novadā atrodas četras plāisu sistēmas.

V. Paleontologiskais

p a r s k a t s .

Fosilijas šini novadā uzglabajušas daudz labāk kā pārējos Latvijas devona nogulumos. Šis apstāklis atvieglo liela mīra noteikšanu. Tomēr fosiliju materiāls līdz šim nav pilnīgi izvērtēts. Tie noteiktas šo slāņu apstrādāšanas un rupīgas izmekslēšanas droši vien atradisim vēl daudz fosiliju. Žeit tagad uzskaitīsim līdz šim atrastas fosilijas un pēc vajadzības apskatīsim vīnas tuvāk.

1). Brachiopoda

Spirifer disjunctus Sow.

Ko Brachiopodiem visbiežāk sastopama Spirifer - suga un protam galvenā kārtā trīs veidos: Spirifer verneuili Murch., Sp. archiaci Murch un Sp. tenticulum Vern., kurus Venjukovs uzskata par Sp. disjunctus Sow variacijām.

Spirifer Verneuili Murch (30-32.att.) atšķiras no Sp. archiaci Murch. galvenā kārtā ar saviem gariem dzeloniem, kuri sānu no čaulām izstiepjās. Tomēr sastopam eksemplārus, kuriem jau īsāki dzeloni un aiz tā iemesla paliek līdzīgāki Sp. archiaci Murch. Platums caurmērā ap. 5 cm. Visvisakais izmēriņs platums ir 4,2 cm., vislielākais 6,2 cm. Garums caurmērā ap 2,4 cm. un svārstas starp ekstrēmām vērtibām 1,6 - 2,8 cm. Attiecības starp garumu un platumu caurmērā 1 : 2,4; ekstrēmos gadījumos garums 1/3 no platuma. Tie formām ar īsāku dzeloni attiecības pazeminājas uz 1:1,8. Iēdējam formām arī parasti lielāks ventralas čaulas dobums. Area bieži drusku izliekta. Vīnas augstums svārstas diezgan stipri; augstums 0,5 - 1,1 cm. Atkarīgi no tā svārstas arī areas augstuma un platuma attiecības starp 1:4,6 līdz 1:8,8, parasti starp 1:6 un 1:8. Sp. verneuili varam sevišķi atrast augšējā Glūdas-slāņu daļā ($K_{18,19,21,25}$) un augšējos kalkakmens - slānos, bet pēdējos atrodas mazāk eksemplāru, kā Glūdas-slānos.

Spirifer archiaci Murch. (33.att.) atšķiras galvenā kārtā no Sp. verneuili ar to, ka vīnam trūkst delonu. Viņš atrodamas mazākā skaitā, tās. Mīz tā iemesla bija iespējams izlietot un izmērit tikai mazāku

skaitu. Vislabāk uzglabītam eksenplāram platums 3,4 cm., garums 2,4 cm. un attiecība starp garumu un platumu 1:1,4 (kādai citam eksemplāram 1:1,6). Tāpat ka pastav pārejas formas starp Sp. verneuili un Sp. archiaci, tāpat arī pastav pārejas formas starp Sp. archiaci un Sp. tenticulum. Šaisinājas dzeloni pilnīgi un paliek area augstāka, tad vēlāk formas, kuras neatšķiras vairs skaidri no Sp. tenticulum. Sp. archiaci ļoti dažāds areas augstums; parasti viņa bez tam vēl izliekts, ar ko viņi atšķiras no tipiski Sp. tenticulum parstāvju areas. Bet tas tāmēr nav vienzīmīga atšķiroša pazīme. Sp. archiaci arī atrodams Glūdas-slāņos (K_{18} , K_{23}) un augšķjos kalkakmens-slāņos ($K_{28} = V_3$, $K_{30} = V_5$).

Spirifer tenticulus Vern. ir visu triju veidu visbiežāka sastopama forma. Eksenplāru lielums svārstas stipri, platums starp 0,9 un 2,4 cm. Attiecības starp garumu un platumu caurmērā 1:1,6, līdzīgi kā pie Sp. archiaci. Raksturīgs ir tas, ka parasti taisni attiecība starp areas augstumu un platumu konstanti 1:2. Atšķirība starp Sp. tenticulum un Sp. archiaci tikai attiecību uz ventrālu čaulu. Abu formu dorsālās čaulas nevaram šķirt. Sp. tenticulum sastopams Glūdas-slāņos un gandrīz visos augšķjos kalkakmens - slāņos. Slīnis K_{23} īstāv gandrīz tikai iz Sp. tenticulum čaulām.

Spirifer sp.

No citiem Spirifer sugas veidiem atrasts arī Sp. muralis Vern. nesaids eksenplārs slāni K_{28} . Pālāk atrastas dažas dorsālās čaulas, kuras nepieder pie augšā minētiem veidiem, bet kuras nevaram skaidrāk noteikt.

Cyrtina heteroclita Defrance.

Šis pēc formas tuvinājas drusku Sp. tenticulum, sevišķi ar savu augstu taisnu areu. Triju atrastu eksenplāru platums 0,45 cm., 0,9 cm. un 1,3 cm. Iedēj. garums 0,9 cm. Abu pārējo garums drusku isāks kā platus. Raksturīgs ir viņu virspuse. Sinus resp. jugum brīvs no ribām un katrai pusē atrodas 7 - 8 ribas. C. heteroclita sastopams slāņos V_{18} un K_{19} (Glūdas slāņos).

Atrypa reticularis L.

atrodas galvenā kārtā slāni $K_{33} = V_8$, bet gan arī sastop-

pams slāni K_{34} = V₉. Citos slānos līdz šim *Atrypa reticularis* L. nav atrasts. Tādēļ K_{35} ļoti labs vadošs horizonts. Eksemplāri nav visbiežākais šā slāņa fosils, bet tomēr diezgan lailā skaitā sastopams. Viņi diezgan labā stāvoklī uzglabāti. Šās sugas tuvāks apraksts atrodas pie Venjukova.

Atrypa tenuisulcata Venj.

atšķiras pirmkārt no pēdējas sugas ar savām sīkām radiālām stripām un koncentrisku stripu trūkumu (2 eksemplāri slāni K_{20}). *Strophalosia productoides* Murch. (34.att.)

ir stipri izliekta ventrāla čaula ar smalkiem dzeloniem. Dorsāla čaula tikai redzams no iekšpuses, tā ka viņa uz iekšu izliekta un ar izdoto ārējo pusī atrodas uz zemes. Atslegas malā redzam divus smalkus zobus. Platums sv. ristas starp 0,9 cm. un 1,6 cm., garums starp 1,1 cm. un 1,7 cm. Attiecība starp garumu un platumu caurmērā 1: 0,9. Slāni K_{18} viņi sastopami ļoti lielā skaitā.

No citiem Brachiopodiem atrasts slāni K_{25} slikti uzglabāts *Orthis* eksemplārs.

2). Lamellibranchiata (26-28 att.)

Lamellibranchiatus varam atrast diezgan lieli skaitā. Viņi sastopami gandrīz visos fosiliju saturošos slāņos. Bet tomēr galvenā kārtā mums darišana ar akmenkodoļiem, kurus varam noteikt neskaidri vai nemaz. Vislabākie uzglabātie eksemplāri atrasti slāņos K_{17} - K_{19} un K_{23} ; tur parasti vēl atrodas ārēja skulptura, lai arī čaulas parasti trūkst. Pareizi gan pie dažiem eksemplāriem pat čaulas uzglabājušas. Sevišķi bagāts ar akmenkodoļiem ir slāni K_{20} un K_{22} , sastāvoši iz zaļas glūdas; viņi satur dažadas formas, kurus H. Bekkers nosauc par (*Isocardia?*) tanais Vern. Jāpiemin vēl mazie apm. 0,5 cm. lielie Lamellibranchiati apakšējos kalķakmensslāņos. Varbūt lieta arī grozas ap *Arca oreliana* Vern. Noteikti Lamellibranchiati ir sekojoši.

Iteria (Actinopteria) aff. *subdecussata* Hall.

Aviculopecten ingriae Vern.

Itychopteria isborskiana Venj.

Arca oreliana Vern.

Avicula bodana Roemer

Avicula (*alula* Eichw.?)

avicula sp.

Lucina proavia Goldf.

Visas šeit uzskaitītās formas sastopamas glūdas slānos.

3). G a s t r o p o d a (24, 25 un 29 att.)

Arī pie Gastropodiem lieta grozas pa lielākai daļai ap akēnnkodoliem un tādēļ varam bieži tikai noteikt sugu. Arī Gastro-podi parādas gandrīz visos fosilijas saturošos slānos. Šeit sa-stopamas formas ir sekojošas:

Flatyschisma kirchholmiensis Keys.

Natica sp.

Euomphalus (*Fleurotomaria*) *voronejensis* Vern.

Euomphalus serpens Phil.

Flatyceras (*Flatyostoma*) sp.

Bellerophon sp.

Murchisonia decorata Facht.

Murchisonia sp.

Fleurotomaria sp.

Tentaculites tragula Venj.

Flatyschisma kirchholmiensis Keys.

parādas galvenā kārtā Augšājos-kalkakmens slānos, gandrīz vienmēr kopā ar *Spirifer tenticulum*. Eksemplāru virpuse parasti slikti uzglabāta un tādēļ mums, isti pēmēt, nav iespējams iz-skirt, vai lieta grozas ap *Fl.kirchholmiensis* vai *Fl.uchtensis*. Bet Venjukova atsaucas uz Stuckenberga pātijumiem, pēc kuriem pie Kuchvas, Vjadas un Ritupes sastopami tikai *Fl.kirchholmiensis*; *Fl. uchtensis* sastopams vispārē Viduskrievijā un neizplatītas tik tālu uz rietumiem.

Natica sp.

atrasts tikai viena slikti uzglabatā eksemplāra slāni K₃₀.

Euomphalus (*Fleurotomaria*) *voronejensis* Vern.

atrasts slāni K₂₃. Neskaidrākais eksemplārs atrasts no kalķalges apaugts slāni K₅₀.

Euomphalus serpens Phil.

sastopams diezgan bieži Glūdas-slāpos un Augšājo-kalkakmens slānu apakšējā daļā, bet gan tikai kā akēnnkodols.

Platyceras (Platyostoma) sp.

sastopams kā akmenkodols slāņos K₁₈ un K₂₃.

Bellerophon sp.

sastopams lielā skaitā, dažādā lielumā, neskaidros akmenkodolos slāni K₂₃,

Murchisonia decorata Facht.

sastopams diezgan liela skaitā Apakšējos kalkakmens slānos. Gandrīz bez izņēmuma lieta grozas ap nospiedumiem, kuri gan dod diezgan skaidru arījas skulpturas attēlu. Viņiem trīs garuma listītes, no kurām visaugstākai bija graudini, jo līnija izskatas vienmēr punktāta. Garums 0,5 vai 0,6 cm., pāc lachta gan 1 cm. (7¹¹¹), apakšājas apejas platums saskaņ ar Fachten ziņām un iztaisa 0,3 cm.

Murchisonia sp.

Slāņos K₃₂ un K₁₇ sastopami arī mazas līdz 0,5 cm. garas Murchisonijas. Viņas sastāv iz 6 - 9 tinumiem. Varbūt viņas pieder arī pie M. decorata Facht. Bet tā ka arīja skulptura trūkst - lieta grozas tikai ap akmenkodoliem - tad skaidrāka noteikšana neiespējama.

Pleurotomaria sp.

Apakšējos kalkakmens slānos mēs sastopam daudz akmenkodolus un arī Pleurotomaria sp. nospiedumus. Varbūt lieta grozas ap Pl. depressa Facht, bet gabali ja lielākai daļai tik neplnigi, ka viņus nevar noteikt. Pēdējas apejas caurmērs iztaissa apm. 0,4 - 0,6 cm. Arī slāni K₁₇ atrodamas mazas Pleurotomarijas.

Pentaculites tragula Venj. (24,25 att.)

rada slāņos K₁₇₋₁₉ veselus slāņus. Iarasti viņi sastāv iz 0,9 cm. gariem eksemplāriem.

4). Crinoidea

No Crinoidiem sastojami tikai daži kātu locekļi mazā skaitā, galvenā kārtā dažoe Glūdas - slāņos. Iarasti viņiem ļoti niecīgs caurmērs, parasti 0,2 - 0,4 cm. vislielākais caurmērs 0,7 cm.

5). Vermes.

Spirorbis omphalodes Goldf.

sastopams gandrīz visos slāņos ar fosilijām.

Serpula imenita Venj.
Serpula emphaitodes Goldf.

sastāv iz līdz 1 cm. garāz un 0,1 cm. plātām, cilindris-kām caurulēm, kuras parasti atrodas *Ieteria (Actinopteria)* sp. iekšpusē slāni K_{23} .

bez minētāk formām atrodamas vēl daudz slāņos serpu lēdas un cjas.

6). C n i d a r i a .

Cyathophyllum caespitosum Goldf.

Šeit atrodošais eksemplārs cālies no slāņa K_{28} . Viņš vēl raksturīgs ar to, ka viņš pilnīgi apaugts ar *Stromatopora concentrica*. Visa figura 14-15 cm. augsta un 10,5 - 11,5 cm. caurmērā. NW-Krievijas koraļu faunas formas pēc N. Lebedeva atrodamas atkal Centrālkrievijā un šo centrālkrievijas koraļu faunu viņš šķir no uralo-altaiskas un rietum-eiropieiska. Šī parādība pēc viņa domām dibinājas uz to, ka Centrālkrievijas dzīves apstākļi bijuši citādi pārējos novados.

Favosites polymorpha Goldf.

Viens eksemplārs atrasts slāni K_{23} .

Aulopora tubaeformis Goldf. (23.att.)

rada garas ķēdes uz kaļķakmens slāņa virspuses slāni K_{18} .

Aulopora serpens Goldf. (30 un 31. att.)

atrodas dažas slānu rindās uz Brachiopodu čaulām vai uz citiem priekšmetiem.

Aulopora reijers Knorr.

atrasts uz Stromatoporiem slāni $K_{28} = V_3$.

Stromatopora concentrica Goldf. (21 att.)

Vecā literatūrā, pat vēl R. Bekkera darbos, nosaukti visi ieapali ovāli vai cilindriski veidojumai, kuri ūķeršgriezumā rāda koncentrisku iekārtojumu par *Str. concentrica* Goldf. J. ņia tagad noskaidroja ka Šī tā saukta "Str. concentrica" daļa gan kalķalges. Tār viņam mēs vēl tālāk apakšā runāsim.

Isti *Str. concentrica* Goldf. atšķiras diezgan skaidri no nepareizi par tādiem sāuktām formām jau jāc izskata. Viņi diezgan lieli bumbuli, kuru lielums gan lielā mērā var mainīties. Attālots eksemplārs (21.att.) ir 15,5 cm. augsts un 4-4,7 cm.

caurmēru. Blakus atrodošais eksemplārs ir 18 cm. garš un 9 cm. plats. Ari forma var būt ļoti dažāda. Dažiem ir bumbas citiem cilindra un pusbumbas izskats. Liedzījie aplāj kā kapuce dažādus priekšmetus un arī spēj priekšmetus pilnīgi ietvert, piem. *Cyathophyllum caespitosum*. Visi tie bumbuli rada diezgan blīvu rīga slāni uz K_{28} virspuses un ar to dod vislabako vadošo horizontu visā novadā. Bumbuli ir no tumši brūnas krāsas. Šķērs-griezumā mēs jau bez grūtību varam redzēt skaidri koncentriskas stripas. Dažas strijas baltas. Ja šīs baltas vietas parādas ārpus, viņas arī tur rada baltas vietas, linijas, kurās gandrīz pie visiem eksemplāriem skaidri redzami. Galvena atšķirības pazīme pret *Kalkalgīiem* ir šķērsiši, kuri savieno koncentriskas lamelles. Viņi jau labi saskatami uz noslipēta laukuma ar lūpi. Daudz eksemplāri satur garus apm. 0,1 cm. biezus kanālus, kuri izskatas kā pores un tagad pildīti ar calcitu. Viņi gan cēlušies no citiem organismiem.

7). *K alk a l g e s* (2.att.)

Kalkalgīns ir bumbas vai arī izstieptas formas, kurās uzbūvētas iz koncentriskām lamellām. Viņas atšķiras no *Stromatopora concentrica* galvenā kārtā ar to, ka viņām trūkst šķērsišu. Gandrīz vienmēr bumbula rodols sastāv iz Brachiopodu vai Gastropodu čaulas.

Girvanella amplefurcata Pia.

Viņas bumbas vai drusku garāk izstiepti izveidojumi ar 3 - 4 cm. caurmēru un gandrīz vienmēr viņi atrodas uz čaulas. Bieži bumbas savienoti ar kopīgiem kalka pārvelkiem. Viņas izpilda gandrīz visu slāni K_6 .

Girvanella sp.

Viņam bumbas formas ar 5 - 4,5 cm. caurmēru. Dažas gan diezgan izstieptas un sashiedza apm. 6,5 - 7 cm. augstumu pie tā paša 4,5 cm. caurmēra. Ari šīs atrodas vienmēr uz čaulām vai satur tās ka rodolus. Viņas sastopamas slāni K_5 . Ir iespējams, ka šīt lieta grozas ap *G. amplefurcata*. Arī viņa atbilst pilnīgi liasa attēlam. Ilani noslīpēts abus formas, kā šķiet, līdzīgas,

ka viņas gan varētu nozīmēt par *G. amplefurecata* Pia.

Pycnostroma.

Daudz krievu devona bumbuļos mēs vevarām pazīt organisku strukturu, lai gan viņām droši vien organisks cēlonis. Tēc J.Pia lieta grozas gan ap Spongostromiem. Brīvi akmenājus guļošus, apalus, bez zariem *Spongostromus* Pia nosauc par *Lycostroma*. Slāni K_{10} atrodošie bumbas bumbuļi ar 4,5 - 5,5 cm. caurmēru. Šķietams pieder pie tām. Viņas ārkartīgi cietas. Slāni gan paraleli, bet nav koncentriski. Starpā parādas bedres un plaisas, kurās pilditas ar sedimentiem. Pie palielinašanas šis slāns ir iekartojušs nav skaidri redzams. Ārējais sās formas izskats atbilst pilnīgi lasa darba attēliem.

Iālākā kalkalgu grupa atrodama slāni K_{30} , diemžēl līdz šim neizdevas viņu noteikt. Lieta grozas ap diezgan maziem bumbuļiem ar caurmēru starp 0,9 un 2,2 cm. Viņi visā slāni nekārtīgi sadaliti un izsauc domas, ka viņi jau no ūdens transportēti, pie kam līdz šim apskatītas formas, kā Šķiet, uz vietas augušas.

Ieksīgi viņi satur parasti pelēku homogenu akmenāju masu, ļoti reti fosilijas, izņemot vienu atrastu eksemplāru, kam 2,7 cm. caurmērs un satur kā kodolu *Euomphalus voronejensis* Vern. Pie šā eksemplara mēs skaidri nevarām konstatēt vai viņš cēlies iz K_{30} vai iz augšēja slāņa K_{32} . Slāni K_{32} gan citas kaļķalges nav atrastas.

8. Zivju atliekas.

Zivju atliekas diezgan maz atrastas. Slāni K_{23} daži *Coccosteus* sp. gabali. Slāni K_{19} *Dendrodus* sp. apakšzoklis. Iālāk atrasts pie Katliešiem nogāzes sabērumos, pelēkā sīkgraudaina smilšakmens gabalā *Dendrodusa* vai *Holoptychius* sp. zobs, kas gan pieder pie c - pakāpes.

VI . G a l a v a r d s .

Jā mēs tagad jautāsim , kādas ir darba rezultāts? tad mēs varam atbildēt sekojoši:

Vispirms NO-Latgales devona atsegumi noteikti uzmērati un savā starpā salīdzināti. Tačak liela fosiliju daļa savukām noteikta.

Otrkārt ir panākts sōs slāpus saskanot ar SO-Igaunijas devonu. Tapat izdevās salīdzināsana ar NW-Krievijas Velikajās un Šelona novada devonu. Pie tam izradījās, ka h. Heckera sās NW-Krievijas daļas iedalījums nav piln-gi pareizs.

Beigās mēgināts NO-Latgales slāpus paralelizēt ar Daugavas faciju. Tomēr tas izdevās tikai rupjos vilcienos. Skaidrāka paralelizēšana palika pagaidam atklāta.

Ar šo darbu, saprotams, novads vēl nav izsmeloti apskaitīts.

Ceresim, ka sis darbs derēs pamatam cītiem turpmākiem darbiem par mūsu dzimtenes geologiju.

VII. L i e t o t à L i t e r a t u r a

- Andree, K. Geologie in Tabellen. 1922.g.
- Bekker, Hendrik The Devonian Rocks of the Irbeska district (S.E.Estonia), 1924.g.
- Bubnoff, S.v. Geologie von Europa. B.säl. Osteuropa, 1926.g.
- Burre, Otto. Ueber einige Aufschlüsse im Devon des Gouvernement Pleskau, Zeitschr.d.Deutschen Geolog.Ges. 72 säl. 1920.g.
- Frech, Fritz Ueber das Devon der Ostalpen nebst Bemerkungen über das Silur und einem palaeontologischen Anhang 1888.g.
- " " Die devonischen Aviculiden Deutschlands. Text u. Atlas 1891.g.
- Goldfuss, A. Petrefacta Germaniae.
- Gosselet, J. Etude sur les variations du Spirifer Verneuili 1894.g.
- Gremingk, C. Geologie von Liv-und Kurland mit Inbegriff einiger angrenzender Gebiete 1861.g.
- Hecker, R. Philippov, M., Barchatov, A. Deposits of the Main Devonian Field 1952.g.
- Hecker, R.F. Karbonatniye porodi devonskikh otloženij Leningradskoj oblasti, severnova kraja i Kareljskoj ASSR. Vypusk 2,5,6, 1935.g.
- " " K paleogeografii devona Russkoj platformy 1935.g.
- Holzapfel, E. Das Obere Mittelde von im Rheinischen Schiefergebirge, Text u. Atlas 1895.g.
- Jakowlew, N. Die Fauna einiger Oberpalaeozoischer Ablagerungen Russlands.
I. sъj. Die Cephalopoden u. Gastropoden 1899.g.
- Javorskij, V.J. Nekotorye devonskie Stromatoporoidea iz okrain Kusneckova basseina, Urala i drugich mest 1931g.
- Keyserling, Alex. Graf Reise in das Petschovaland Text u. Atlas. 1843.g.

- Kraus, E. Studien zur Ostbaltischen Geologie.
Teil IX. Die Geschichte des Devons in Lettland
1930.g.
- Teil XIII. Faziesstudien im Alt- und Neurot-
sandstein 1931.g.
- Teil XIV. Die Gliederung des baltisch-russi-
schen Altrotsandsteins. 1934.g.
- " " Zur Palaeographie des baltischen Devons.
Geol.Rundschau Bd.XXII. 1931.g. l.burtnica.
- ebedew, N. Die Bedeutung der Korallen in den devonischen
Ablagerungen Russlands. 1902.g.
- Murchison, Verneuil, Keyserling. Geologie de la Russie d'Europe
et des montagnes de l'Ural. Vol.II. 1845.g.
- Obrúčev, Dm. Značenie ichtiofauny dlja stratigrafii se-
vero-zapadnovo devona 1930.g.
- Facht, Raimund Der devonische Kalk in Livland 1849.g.
- Lia, Julius Algenknollen aus dem russischen Devon 1932.g.
- Rauff. Tabelle zur Bestimmung von 44 Stromatoporen-
iden nach Nicholsons Monographie dieser Fos-
silen. Neues Jahrb.f.Mineralogie. I.säj.
1895.g.
- Roemer, Ferdinand. Letharia erratica oder Aufzählung und Beschrei-
bung der in der norddeutschen Ebene vorkommen-
den Diluvial-Geschiebe nordischer Sedimentär-
Gesteine. 1885.
- Rosen, Fr. Baron Die chemisch-geognostischen Verhältnisse der
devonischen Formation des Dünathals in Liv-
und Kurland und des Welikajathals bei Ples-
kau 1865.g.
- Rothpletz, Aug. Über die Kalkalgen, Spongiostromen und einige
andere Fossilien aus dem Obersilur Gotlands
1915.g.
- Rüger, Ludwig Die Baltischen Länder. Handbuch der Regionalen
Geologie. Bd.II. 4...bteilung 1934.g.

- Scupin, Hans   Ostbaltikum I. 1927.g.
"   Die Spiriferen Deutschlands 1900.g.
Fschernyschew, Th.   Die Fauna des Mittleren und Oberen Devon am
Westabhang des Urals 1887.g.
"   Materialien zur Kenntnis der devonischen Ab-
lagerungen in Russland 1884.g.
Medekind, R.   Die Zoantharia Rugosa von Gotland (bes. Nord-
gotland) nebst Biostratigraphie des Gotlandiums
1927.g.
Venjukov, F.   Otloženija devonskoj sistemy Ievropeiskoj
Rossii. 1884.g.
"   Fauna devonskoj sistemy Severo-Zapadnoj i
Centraljnoj Rossii 1886.g.
Zittel, Karl A.v.   Grundsüge der Palaeontologie Bd.I. Invertebrata.
1924.g.
- . -----

VIII. Attēli.

---

1). 1. atsegums Liepnas
labajā krastā 2 km. augš-
pus Katliešiem.

2). Liepna 2 km. augšpus
Katliešiem.

3). 9. atsegums Vjadas laba-
jā krastā pie Radovas dzir-
navām. Redzami slāņi V₉ -
V₁₁.

3^a). 10. atsegums Vjadas labajā krastā augšpus Radovas tilta. Skaidri redzams raksturīgais slānis ar algu bumbuļiem (K_{30}), jo abi glūdas horizonti (K_{29} un K_{31}) aprobežo viņu kā divas melnas linijas (sk. arī 4.att.).

4). 12. atsegums Vjadas kreisajā krastā lejpus Radovas tilta. Skaidri redzams vadīšais horizonts K_{30} (V_5).

5). 57. atsegums Kuchvas labajā krastā augšpus Volkovas. Tipisks Kuchvas krasta izskats augšpus Linavas.

6).u.7). 66.atsegums
Kuchvas labajā krastā
pie Simaniem.
Slāpu uzliekums (Ver-
werfung).

8). Podveidīgi iedo-
bumi ar 0,50 m. caur-
mēru un ar 0,06-0,10 m.
dziļumu slaga K₃₉ virs-
pusē, uzņemti pie Kuch-
vas 72.atseguma tuvumā.

9). Tipisks Kuchvas
krasta izskats.
56.atsegums.

10). 74.atsegums Kuchvas
kreisajā krastā lej-
pus Linavas dzirna-
vām.

11). Kuchvas izskats pie
Linavas. Atsegumi 74.
un 75.

11^a). 75. atsegums Kuchvas
labajā krastā pie
Linavas.

11^b). Mergela slāni (K_{27})
un Glūdas slāni; pē-
dējos skaidri redza-
ma čaulu brekcija K_{23} ,
atsegumā 75.

12). Kuchvas krasts pie
vecas Linavas skolas.

13). 77. atsegums Kuchvas labajā krastā. Mergaļa slāni (K_{27}).

14). Atsegumi 80 - 81
Kuchvas kreisajā
krastā. Skaidri re-
dzams vadošais hori-
zonts K_{30} . Slāņu
slipums 4° W.

15). Atsegumi 80 - 82.

16). Iebrukuma piltuves,
Karsta parādības Kuch-
vas labajā krastā apm.
1 km. augšpus Linipas.

17). Iebrukuma ieleja,
Karsta parādība Karp-
ļevas tuvumā.

18). Iebrukuma piltuves
alas tuvumā pie Karp-
ļevas.

19). Alas ieeja Karp-
levas tuvumā. Caur-
mēri 0,50 un 0,80 m.

20). Tipisks Ritupes krasta
izskats. 103. atsegums.

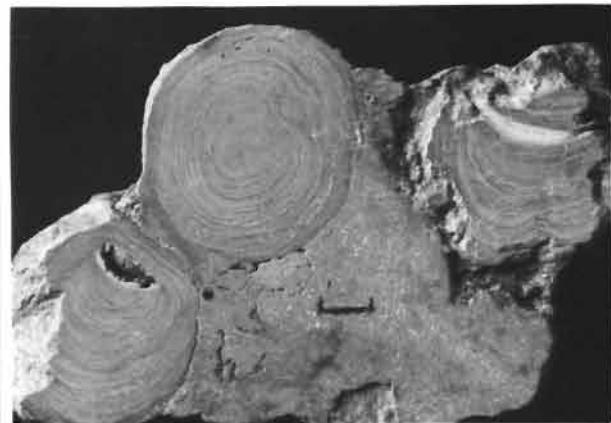

21). Stromatopora con-
centrica Goldf. Uz-
ņemts Opočnas krastā
pie Radovas. Kalta
garums 12 cm.

22). *Girvanella* sp.

Kalķalges šķērs-
griezumā (drusku
pamazināti).

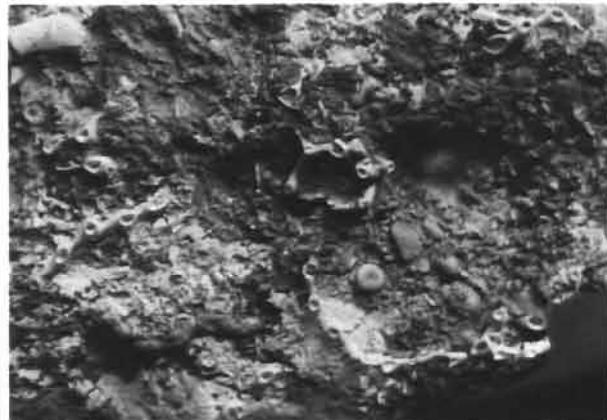
Slāni K₃.

23). *Aulopora tubae*

formis Goldf.
(dab.liel.)

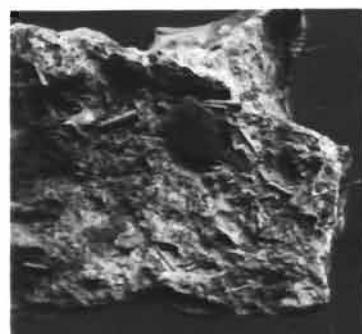
Slāni K₁₈.

24). *Tentaculites tragula*

Venj. (dab.liel.)

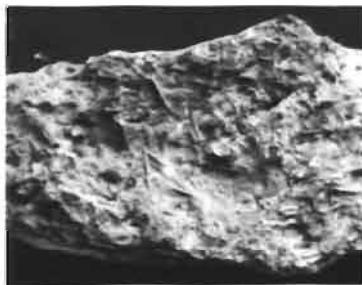
Slāni K₁₈.

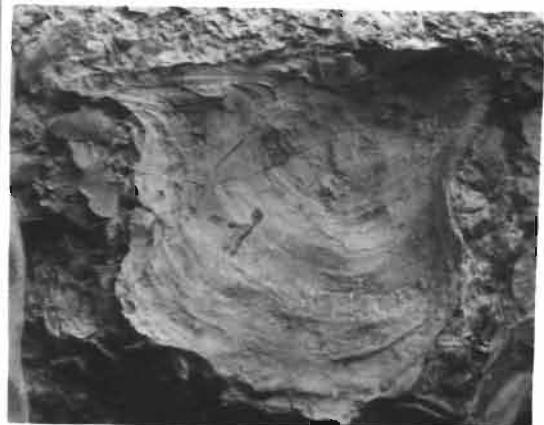
25. *Tentaculites tragula*

Venj. (dab.liel.)

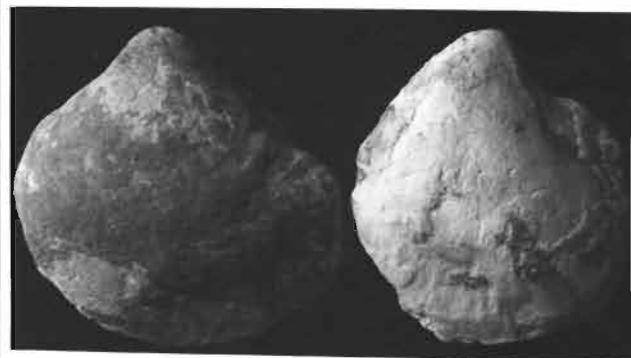
Slāni K₁₇.

26). Pteria (Actinopteria)
aff. subdecussata Hall.
(dab.liel.)
Slāni K₂₃.

27). Lamellibranchiata,
akmenkodoli.
(dab.liel.)
Slāni K₂₀.

28). (Isocardia ?) tanais Vern.
akmenkodols (dab.liel.)
Slāni K₂₂.

29). Euomphalus sp.
akmenkodols
(dab.liel.)
Slāni K₂₅.

30). *Spirifer verneuili*

Murch. ar gājiem dzeloniem, viens eksemplārs ar *Aulopora serpens* Goldf. (dab.liel.)

Slāni K₁₈.

31). *Spirifer verneuili*

Murch. ar vidējiem dzeloniem, viens eksemplārs ar *Aulopora serpens* Goldf. (dab.liel.)

Slāni K₁₈.

32). *Spirifer verneuili*

Murch. ar īsiem dzeloniem (dab.liel.)

Slāni K₁₈.

33). *Spirifer archiaci* Murch.

(dab.liel.)

Slāni K₂₈.

Slāni

34). *Strophalosia productoides* Murch.

2 ventrāli väki un dorzāls väks,
pēdējais redzams no iekšpuses.

(dab.liel.)

Slāni K₁₈.

F i e l i k u m s .

A t s e g u m u t a b u l a s

I. Liepnas krastu atsegumi pie Katliešiem.

Nr.1. 2 km. augšpus Katliešiem + Liepnas l.k.	Nr.2 100 m. lejpus Nr.1 + Liepnas k.k. Slāgu slīpums 1-2 W	Nr.3 Katliešu dzirnavas Liepnas l.k.	Nr.4 300m.augšpus mežsarga mājām Katliešos Liepnas k.k.
diluviāla morena sarkana glūda --- ---		sarkana un zāļa glūda ar kalkakmens un dolomita starpslānjiem 4,50	diluviāla morena sarkana un zāļa glūda --- 4,20
balts, zalgans dolomits + 0,10	dolomita mergelis + 0,30	balts dolomits ar zalganu mergeli 1,10	gaišs rauvakveidigs dolomits ar kalcita kristāliem 1,29
iesarkans pelita mergelis + 1,20	0,30	nogāzes sabērumi ----	violeta glūda 0,08
bults, sarkans kalkakmens 0,60		5,60	zalgans, pelēks smiltis ar brūniem starpslānjiem 0,28
zāļa glūda ---			zalš smiltis apm.0,10
1,90			sarkana glūda apm.0,20
			sarkans pelits apm.0,12
			zāļa, smiltaina glūda 0,25
			sarkans pelits 0,54
			pelēks smilšakmens + 0,30
			nogāzes sabērumi 1,35
			sarkans pelits ! + 0,50
			zalais smiltis 0,55
			sarkans pelits 0,08
			zalgana, gludaina smiltis 0,20
			sarkans pelits 0,26
			smiltaina, zalgana glūda 0,15
			zalgans smilšakmens apm. 0,40

6,85

+) l.k. = labajā krastā

k.k. = kreisajā krastā

rr) visi skaitli metros

III. Kires kroonat asteagud

	Nr.32. 9.km. 100 m. ed. Art- joni lises l.t. Slägu alipuu horis	Nr.33 Vertikuaas Kires l.k. Slägu alipuu 1-2° 0	Nr.34 ^a 1-2 m. läopus Nr.33 Asteagud Nr.34 üh- rum 4-7 m. Kires E.K. Slägu alipuu 1-2° 0	Nr.34 ^b	Nr.35 ^a läid 34 ^a 4° m. läopus Nr. 34 Kires l.k.	Nr.35 ^b	Nr.36 ^a läid 35 ^a - 28 m.	Nr.36 ^b läid 35 ^a - 28 m.	Kires l.k.	Nr.37 Kires l.k.	Nr.38. l.k. Slägu alipuu 1-2° S	Nr.39 Kires l.k.	Nr.40 Kires l.k.	Nr.41. Achroenjeva Kires l.k.	Nr.42. Pedanika Kires l.k.	Nr.43 150 m. läopus Pe- derkavas	Nr.44 Kires l.k.	
14	balte kalkkuusne ar caurkuusne + 1,7%	balte kalkkuusne ar caurkuusne + 1,10	balte kalkkuusne ar caurkuusne + 1,55	balte kalkkuusne ar caurkuusne + 1,55	balte kalkkuusne ar le- narkandne piinaku- usne + 0,12	balte kalkkuusne ar le- narkandne piinaku- usne + 0,42	balte kalkkuusne ar le- narkandne piinaku- usne + 0,32	balte kalkkuusne ar le- narkandne piinaku- usne + 0,20										
15	caurkuusne, drukku- tumärkne kaig- kand, daudn foni- ja, Atrypa reticu- la, Rhynchia reticulata, Ceras- pites, fossilian piinakand, kalk- kuusne, piinakand, Luso- liivrakandite + 1,2-C, 14 glüda/mergelis 0,04				balte kalkkuusne ar le- narkandne piinaku- usne + 0,12	balte kalkkuusne ar le- narkandne piinaku- usne + 0,42	balte kalkkuusne ar le- narkandne piinaku- usne + 0,32	balte kalkkuusne ar le- narkandne piinaku- usne + 0,20			balte kalkkuusne ar le- narkandne svilts + 0,30	drukku tserkans kaigkandne 0,43	nogakas substruk 1,00					
16											glüdaas mergelis 0,05	glüdaas mergelis 0,05						
17																		
18																		
19																		
20																		
21																		
22																		
23																		
24																		
25																		
26																		
27																		
28																		
29																		
30																		
31																		
32																		
33																		
34																		
35																		
36																		
37																		
38																		
39																		
40																		
41																		
42																		
43																		
44																		
	1,27	1,19	1,10	1,67	1,49	1,82	2,03	1,90	1,35	1,95	1,50	1,24	1,69	2,30	0,30	---	0,62	0,60

	Nr.45 Burkava Kires l.k. Slāņu slīpums 1-2 SSW	Nr.46 ^a 50-100 m. lejpus Burkavas,Kires l.k.,slāņu slīpums 1-2 S	Nr.46 ^b 50 m. lejpus Nr.46 ^a Kires l.k.	Nr.47 Kires k.k.	Nr.48 Chrapi, Kires l.k. Atseguma garums 49 m. Slāņu slīpums 2°	Nr.49. Augšpus liela tilta Kires l.k.	
K ₁₃	zala glūda ar fosilijs saturošiem starpslāniem +0,80 -1,00 nogāzes sabērumi apm. 0,20					zala glūda upes limeni ---	
K ₁₄	pelēks kalkakmens ar iesarkaniem plankumiem un ar maziem gliemežiem, virspusē ar šķudoga skrambam viņu virziens N65° 0,22 pelēks kalkakmens augšā ar zalganiem plankumiem 0,12 pelēks kalkakmens ar maziem gliemežiem 0,09 pelēks kalkakmens drusku mergelains 0,08						
	maza starpa (0,30)						
K ₁₅	ciets, pelēks kalkakmens, mazi gliemeži 0,27						
K ₁₂	pelēks kalkakmens ar brūniem plankumiem un sarkanien punktiem mazi gliemeži 0,20		pelēks, drusku zalgans kalkakmens ar maziem gliemežiem + 0,21		pelēks kalkakmens ar porām mazi gliemeži + 0,23		
K ₁₁			raibs, drusku mergelains kalkakmens 0,24		drusku mergelains, raibs kalkakmens 0,31 zala glūda 0,01-0,02		
K ₁₀		balts kalkakmens ar algu bumbuliem 0,30	pelēks kalkakmens ar algēm un gliemežiem 0,19		pelēks kalkakmens ar algēm un gliemežiem 3.algu slānis 0,22		
K ₉		balts, drusku zalgans kalkakmens + 0,07 nogāzes sabērumi 0,50	pelēks kalkakmens + 0,24 nogāzes sabērumi 1,05	biezslāpaina, gaišpelēks kalkakmens ar sarkanien punktiem + 0,50	biezslāpains, gaišpelēks kalkakmens ar sarkanien punktiem un porām; mazi gliemeži 0,75		
K ₈				plānslāpains, balts kalkakmens 0,25	plānslāpains, balts kalkakmens ar iesarkanien plankumiem 0,25		
K ₇				nogāzes sabērumi 1,95	ciets, pelēks kalkakmens ar maziem gliemežiem 0,27		
K ₆			kalkakmens ar algu bumbuliem 0,10		2.algu slānis 0,14		
K ₅			nogāzes sabērumi 0,75		plānslāpains, pelēks kalkakmens ar sarkanien punktiem un zalganiem plankumiem 0,09		
K ₄				/	ciets, balts kalkakmens ar maziem gliemežiem 0,34		
K ₃				/	1.algu slānis 0,17		
K ₂				/	plānslāpains kalkakmens ar iesarkanien plankumiem bez fosil. 0,77		
K ₁					tumšpelēks, graudains kalkakmens ar sarkanien un dzeltāniem punktiem; mazi gliemeži + 0,36		
	2,48	0.87	2 78	2,70	3,90	----	

	Nr.66 ^b 25m.lejpus Nr.66 ^a Kuchvas l.k. Slā- ņu slip.5-6 NO	Nr.67 Simani Kuchvas l.k. Slā- ņu slipums 1-2 ⁸⁰	Nr.68 Simani 40-50m.lej- pus Nr.67.Kuchvas l.k. Slān.sliņ.horizontalis	Nr.69 100m.augšpus Nr.70 Kuchvas k.k.	Nr.70 Augšpus Rudišķinas Kuchvas k.k.	Nr.71 Rudišķinei pretim Kuchvas l.k.	Nr.72 Augšpus Linavas dzirnavām Kuchvas k.k. Krast.augst.3,50m. Slān.sliņ.2-3 ⁸⁰	Nr.73 Augšpus Linavas dzirnavām Kuchvas l.k. Krast.aug.3,5m.Sl.s.1 ⁸⁰	Nr.74 ^a Lejpus Linavas dzirn. Kuchvas k.k.Ats.aug.100m. Slān.sliņ.3-4 ⁸⁰	Nr.74 ^b 100m. lejpus Nr.74 ^a Kuchvas k.k. Slān.sliņums 3-4 ⁸⁰ .
K ₄₆					g.sark.,sark.,vici. zala glūda +1,00					
K ₄₅					zalg.dolom.mergelis 0,20	zalgans dolomita mergelis + 0,10				
K ₄₄					zalg.,drusku dolo- mitiz.rauhvakv.kalk- ka brekcija 0,40	dolomitiz.zalg.mer- gelis ar g.sark.pl. (kalka brekc.)0,42	zalgans,dolomita mergelis + 0,40			
K ₄₅					balts,kalkains dolomits 0,60	balts,drusku kalk. mergelis 0,60	balts,drusku mergel. u.kalkainus dolom.0,60			
K ₄₂					caurumains,dolomit. kalkakmens 0,15	zalgans mergelis + 0,20	porozs,pel.dolomits ar br.iedob.0,15-0,20			
K ₄₁							gaišzaļ dolomitiz. kalkakmens +0,30			
K ₄₀							zala glūda 0,10			
K ₃₉							pelēks,ari raibs(g. sark.-zalg.)porozs / kalkakmens + 0,86	salē,mergelains po- rozs/kalkakmens/ 0,88		
K ₃₈										
K ₃₇										
K ₃₆							violet.zal.merg.glūda 0,09			
K ₃₅				balts,sadragats kalkakmens +0,85		balts, sadragats kalkakmens + 1,10	balts plānslāpains kalkakmens ar caur- angumiem 0,55			
K ₃₄			balts kalkakmens ar cauraugumiem + 0,60	balts kalkakmens ar cauraugumiem + 0,98			balts kalkakmens ar cauraugumiem 0,98	balts kalkakmens ar cauraugumiem (K ₃₃ -K ₃₅) + 2,80		
K ₃₃	kalkakmens 1,07 (K ₃₂ -K ₃₄)	kalkakmens 1,50 (K ₃₂ -K ₃₄)	balts kalkakmens ar cauraugumiem 0,30 čeuļu brekcija 0,11 zala glūda 0,02				balts kalkakmens ar čeuļu brekciju 0,14 zala mergelaina glūda 0,04	zala mergelaina glūda 0,05		
K ₃₂			balts kalkakmens ar cauraugumiem 0,65				balts cauraugta kalk- akmens ar oļu horiz. (sik.sk.tekstā) 0,60		pelēks,cauraugts kalk- akmens + 0,50	
K ₃₁	trūkst	trūkst	trūkst				trūkst	trūkst	trūkst	
K ₃₀	kalkakmens ar al- gu bumbuļiem 0,35	kalkakmens ar al- gu bumbuļiem 0,35	kalkakmens ar algu bumbuļiem 0,37				kalkakmens ar algu bumbuļiem 0,40	pelēks,fosiliju bagāts kalkakmens ar algu bumbuļiem 0,40	kalkakmens ar algu bumbuļiem 0,40	
K ₂₉	pelēkzala glūda 0,04	glūda 0,04	glūda 0,03				pelēkzala glūda 0,03	zalguma-pelēka glūda 0,04	glūda 0,03	
K ₂₈	pelēks kalkakmens virspusē Stroma- topora conc.-rifs 1,40	pelēks kalkakmens virspusē Stroma- topora conc.-rifs + 1,20	kalkakmens parejoss dolomitā, virspusē Stromatopora conc.- rifs + 1,25				dolomits parejōšs kalkakmeni + 0,50	dolomits parejōšs kalk- akmeni,virspusē Stromato- pora concentrica-rifs 1,50	dolomits parejōšs kalkakmeni 1,50	
K ₂₇	dolomita mergelis + 0,12							dolomita mergelis + 1,15	dolomita mergelis 2,70	
K ₂₆									glūda un negazes sabērumi 1,40-1,60	
	2,98	3,09	3,35	2,35	2,35	1,32	3,83	7,21	6,55	6,73

	Nr.75 Nr.74 ^b pretim Kuchvas l.k. Slāgu slīpums 1 ^o 0.	Nr.76 Nr.77 pretim Kuchvas k.k. Slāgu slīpums horizontāls	Nr.77 Apm.250m.lejpus vecās Linavas slokas Kuchva l.k. tāsēg.garums apm. 150m.Slān.slip.horis.	Nr.78 Kuchvas k.k.	Nr.79 Kuchvas k.k.	Nr.80 Pie telefona vada Kuchvas k.k. Slāgu slīpums 4-5 ^o W.	Nr.81 Kuchvas k.k. Slāgu slīpums 4 ^o W	Nr.82 Kuchvas k.k. Slāgu slīpums 1 ^o W	Nr.83 1 1/3 km.augšpus Linavas tilta Kuchvas l.k. Slāgu slīpums 1-2 ^o W	Nr.84 Koliškinai i pretim Kuchvas l.k. Slāgu slīpums 1-2 ^o W.	
K ₃₅					gaiss,raibs(iesark. kalkakmens +0,92 glūd.mergelis 0,62		biezslāpains,pelēks vāji g.sark.dolomīts + 0,70				
K ₃₄			kalkakmens (K ₃₂ -K ₃₄) (nav sasniedzams) 2,75	pelēks kalkakmens (K ₃₂ -K ₃₄)	balts kalkakmens ar cauraugumiem 1,73 glūdas mergelis 0,02	balts kalkakmens ar cauraugumiem +1,85 iesark.kalkakmens ar iesark.plank. <u>Atrypa reticularis</u> +0,31	balts kalkakmens ar cauraug.augst.slānis zalgans 1,82	balts kalkakmens ar cauraugumiem + 0,80			
K ₃₃				1,57			iesarkans,fosilijas saturopās kalkakmens ar iesark.plank.un ar fosilijam 0,48	iesarkans,fosilijas saturopās kalkakmens ar iesark.plankumiem <u>Atrypa reticularis</u> 0,36			
K ₃₂			/ /	/		balts kalkakm.+0,60	balts kalkakmens ar olu horizontiem 0,62	pelēks,fosilijsatur. - kalkakmens 0,66			
K ₃₁			glūda 0,02	glūda 0,02			glūda 0,06	glūda 0,02			
K ₃₀			kalkakmens ar algu bumbuliem 0,24	kalkakmens ar algu bumbuliem 0,25			kalkakmens ar algu bumbuliem 0,27	kalkakmens ar algu bumbuliem 0,26			
K ₂₉			glūda 0,04	glūda 0,05			glūda 0,05	zalg.jel.glūda 0,06			
K ₂₈		Pelēks kalkakmens + 0,20	kalkakmens pārejošs dolomītā,virspusē -Strom.conc.-rifs 1,30	ciets,pelēks kalk- akmens ar Stromat. conc.-rifū 0,25 drusku mergelains kalkakmens ar dzel- tāniem un sark. plankumiem +0,74			Stromatopora conc. rife upes limeni ---	pelēks kalkakmens ar maz cauraug.u.fosil. 0,24	dolomīts pārejošs kalk- akmeni + 0,40		
K ₂₇	dolomīta mergelis +2,50	dolomīta mergelis 2,70	dolomīta mergelis +1,95					dolomīta mergelis + 2,60	dolomīta mergelis 2,70	dolomīta mergelis +2,50	
K ₂₆	zala un sarkana glūda 0,40 -0,45	zala un violeta glūda +0,52	nogāzes sabērumi 1,00						violeta un sarakana glūda 0,30-0,40		
K ₂₅	fosiliju bagāts mergelā slānis 0,04 -0,06								ciets kalkakmens ar brachiopodu čaulā brek- ciju un ar lamellibran- chiatiem 0,02-0,05		
K ₂₄	zal.u.viol.glūda 1,40								zala un violeta glūda 1,40		
K ₂₃	iesark.mergelis ar brachiopodu čaulām un daudz citām fosi- lijām(sk.teksta) 0,40								raiba kalja lumāselle daudz fosil. 0,20 sarkans jelits 0,03 raiba kalja lumāselle daudz fosil. 0,20		
K ₂₂	zala un sarkana glūda + 0,10								sarkans pelīts 0,05-0,06 zala glūda ar violetiem plank.un ar lamellibran- chiatu akmenkodoliem 0,87		
K ₂₁									tumšvioleti kalkakmens (čaulā brekcija) daudz fosiliju atsevišķi ren- ta culites 0,03-0,04		
K ₂₀									tirzala glūda ar loti daudziem lamellibran- chiatu akmenkodoliem 0,06-0,07		
K ₁₉									drusku mergelains fo- siliju saturošs kalkakmens 0,12-0,14		
K ₁₈									zala glūda apakš upes limena ---		
	4,85	3,22	7,30	2,73	3,00	2,86	4,00	6,10	6,40	5,50	

	Nr.85 300.m.lejpus Ko- lišķinas Kuch- vas k.k.Slāgu slipums 2,1	Nr.86 Apm.600m. augšpus Li- niņas tilta Kuchvas l.k. Slāgu sli-pums 2,0W.	Nr.87 Augšpus Linīnas tilta Kuchvas l.k.Slāgu sli- pums 1,1W	Nr.88 ^a Lejpus Linīnas tilta Kuchvas l.k.Slāgu sli- pums 1,1W	Nr.88 ^b 10m.lejpus Nr.88 ^a Kuchvas l.k.Slāgu slipums horizont.	Nr.89 400 augšp.Pele- gas iet.Kuchvas k.k.Ats.pārkli.no- gāz.sabērumiem	Nr.90 Kuchvas k.k.	Nr.91 200m.lejpus Bolvanovas Kuchvas k.k.
K ₄₁		gaišzaļš dolomits +0,25						
K ₄₀		zalgana-violeta vilpvei- diga slāgota glūda 0,12						
K ₃₉		zalgans(arīg.sark.)dolo- mits vai kalkakmens 0,20 - 0,40						
K ₃₈		pelēks,porozs,drusku mergelains kalkakmens ar brūniem iedobumiem 0,28 glūda(var trūkst) 0,02						
K ₃₇		zalgans kalkakmens ar vēji rozā cauraugumiem, augšā ar spīd.zaliem tīklveid.plank.0,34-0,38						
K ₃₆		glūda 0,05						
K ₃₅	iesarkans,ciets kalkakmens +0,50	zalgans-pelēks-iesarkans gumains kalkakmens 0,50 iesarkans loti ciets kalkakmens 0,95 pelēks,ciets kalkakmens ar čaulu brekoju 0,11						
K ₃₄	balts kalkakmens ar cauraugumiem + 0,62	balts kalkakmens ar caur- augumiem 1,96 glūdas mergelis 0,05						
K ₃₃		iesarkans kalkakmens ar iesarkanām svitrām un ar <i>Atrypa reticularis</i> 0,40						
K ₃₂		balts kalkakmens ar caur- augumiem 0,56						
K ₃₁		trūkst						
K ₃₀		kalkakmens ar aligu bum- buliem + 0,15						
K ₂₉								
K ₂₈					kalkakmens pār- ejošs dolom.---		balts kalkaka. (upes lim. ---)	
K ₂₇				nogāzes	dolomita merge- lis			
K ₂₀ 26				sabērumi	zala glūda ---		zala glūda (upes limeni)	
K ₁₉		drusku mergelains fossil.satur.kalk- akmens 0,12	drusku merg.fos- sil.satur.kalk- akmens 0,12	drusku merg.fos- sil.satur.kalk- akmens 0,10				
K ₁₈		sark.pelits 0,09 zala glūda 0,24 sark.merg.kalk- akmens ar daudz fo- silijam 0,07 zala glūda 0,42 sark.pelits 0,03 zala glūda 0,12	nogāzes sa bērumi 1,70	nogāzes sabē- rumi 1,70				
K ₁₇		fossiliju saturošs kalkakmens 0,03						
K ₁₆		zala glūda ar sar- kaniem starp-slā- piem (apakš upes limena) + 0,50						
	1,12	5,98	1,62	1,82	6,20	---	---	---

	Nr.92 Ratašu dzirnavas Kuchvas k.k. Slāgu slīpums 1-2° S	Nr.93 250 m.lejpus latašiem Kuchvas l.k. Krievu pusē pelēc acu mēra uz- ņemts. Slēpu sli- pums horizontāls	Nr.94 Sitki Kuchvas k.k. Slāgu slīpums 1-2° N	Nr.95 Sitki 100m.lejpus Nr.94 Kuchvas k.k. Atsegums pārkāts nogāzes sabērumiem	Nr.96 Kuchvas k.k.	Nr.97 Anukina Kuchvas k.k.
K ₁₃₋₁₅						zala glūda (upes limeni) ---
K ₁₂					pelēks kalķak- mens ar maziem gastropodiem +0,20	
K ₁₁				pelēks kalķakmens ar algu bumbuliem un gliemežiem <u>3.algu slānis</u>		
K ₁₀				balts, gaišs pelēks kalķakmens ar sar- kaniem punktiem un ar maz.gastropodiem		
K ₉	balts, plānslā- nains kalķakmens ar dzeltaniem punktīem un ar maziem gliemežiem + 1,10			balts kalķakmens ar iesarkaniem plankumiem		
K ₈				pelēks, ciets kalk- akmens ar maziem gastropodiem		
K ₇					kopā 1,45	
K ₆	balts kalķakmens ar algu bumbu- liem <u>2.algu slānis</u> 0,09					
K ₅	drusku iesarkans kalķakmens ar ma- ziem gliemežiem 0,10					
K ₄	pelēks kalķakmens ar maziem glieme- žiem 0,27					
K ₃	pelēks kalķakmens ar algu bumbuliem <u>1.algu slānis</u> 0,05		pelēks kalķakmens ar dzeltaniem plankumiem un algs bumbuliem un glie- mežiem <u>1.algu slānis</u> +0,20			
K ₂	raibs, drusku mer- gelains kalķakmens + 0,65	kalķakmens (K ₂ vai K ₁) apm.0,50				
	2,26	apm. 0,50	0,20	1,45	0,50	---

V. Ritupes krasus atsegumi.

NO-LATGALE. I.

MĒROGS 1:100.000

1 4 1 3 1 1 5 Km

■ Apdzīvota vieta

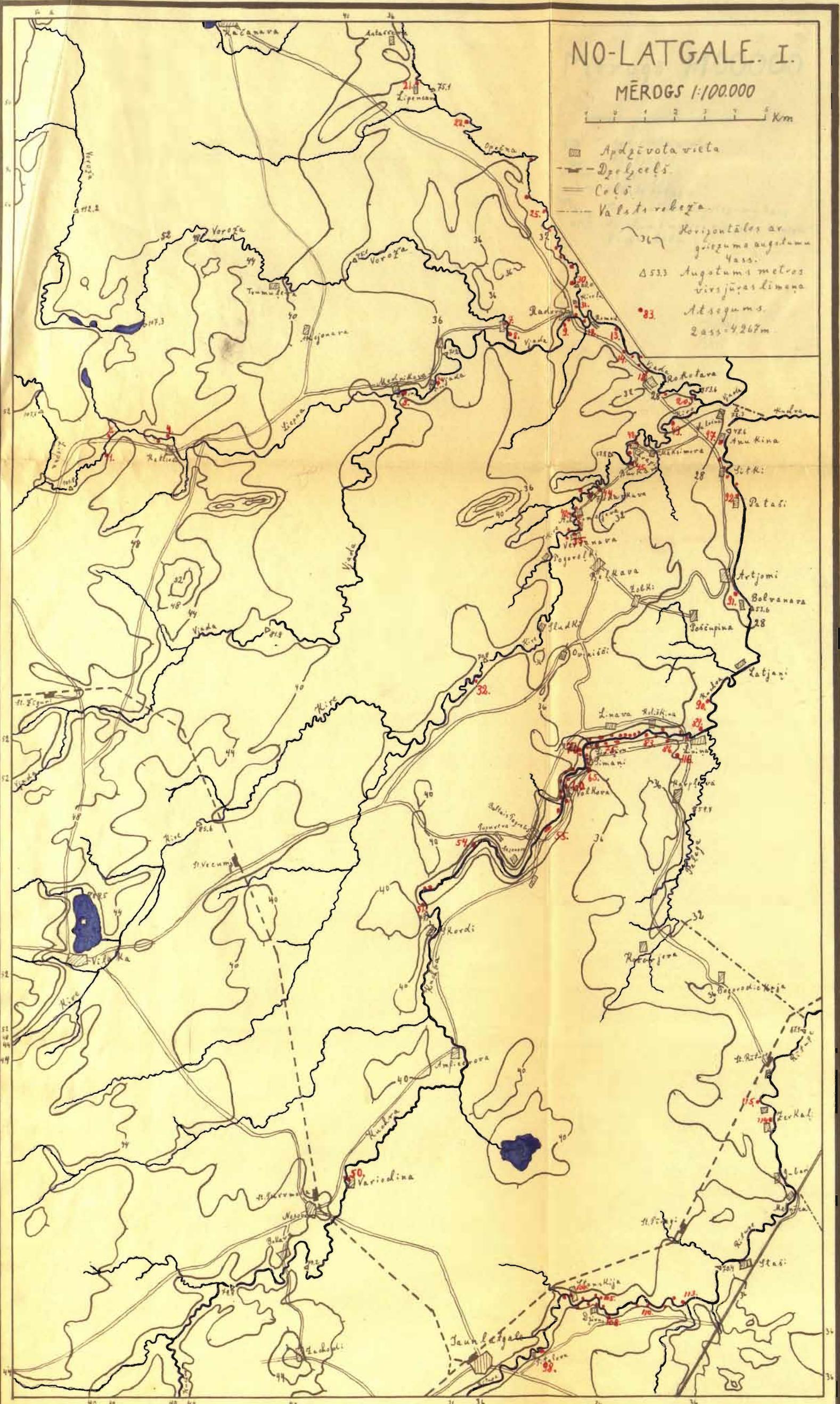
- - Dzelzceļš

— Ceļš

— Valsts robeža

Horizontalas ar
griezuma augstumu
Yass.

4533 Augstums metras
virs jūras līmeņa
Atsejums.
2433=4.267m

NO-LATGALE. II.

MĒROGS 1:100.000

km

Dovona nogulumi:

c-pakāpe

Mergela dolomīta slāni

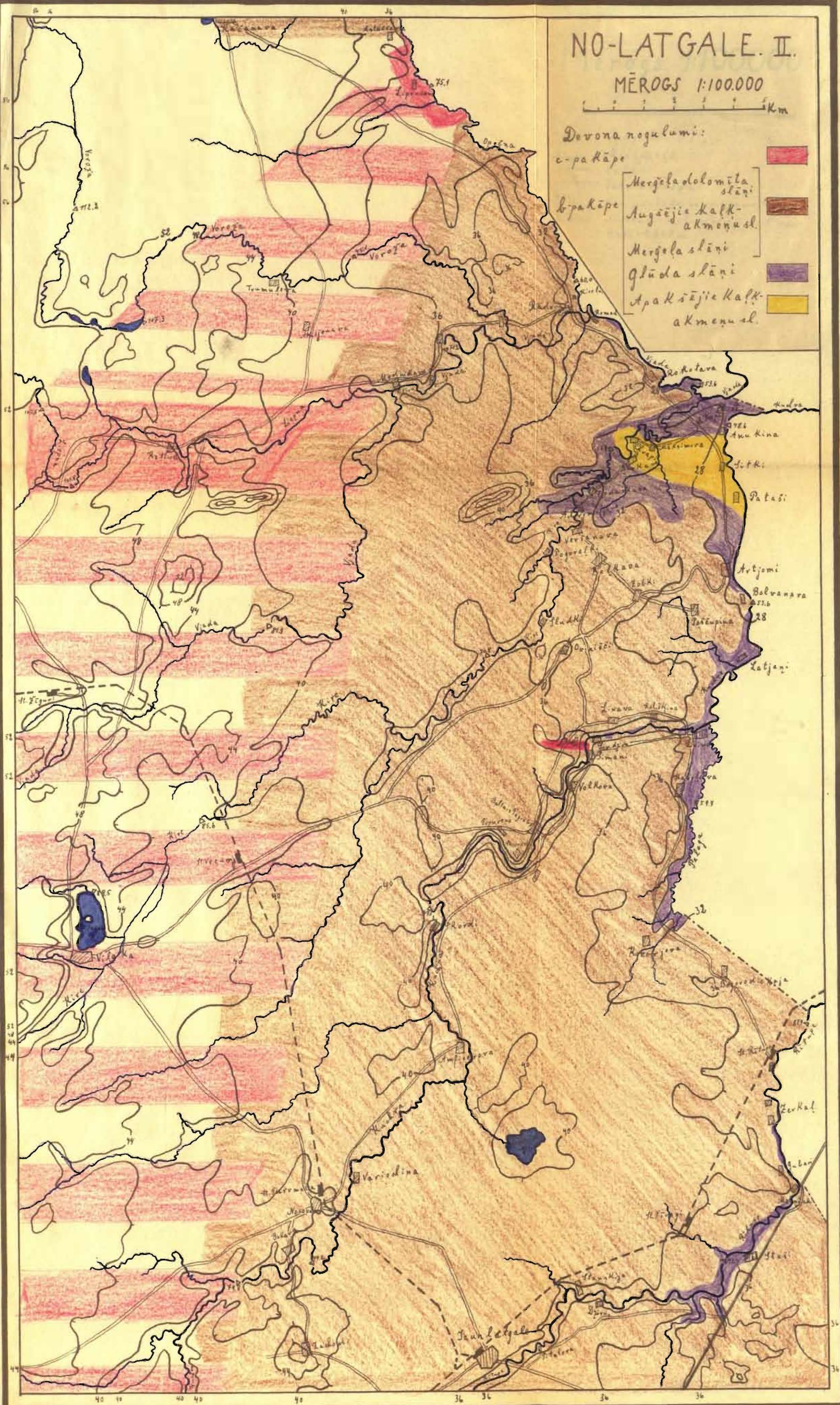
Augstējīe kalk-akmenus l.

Mergela slāni
glūda slāni

Apakšējīe kalk-akmenus l.

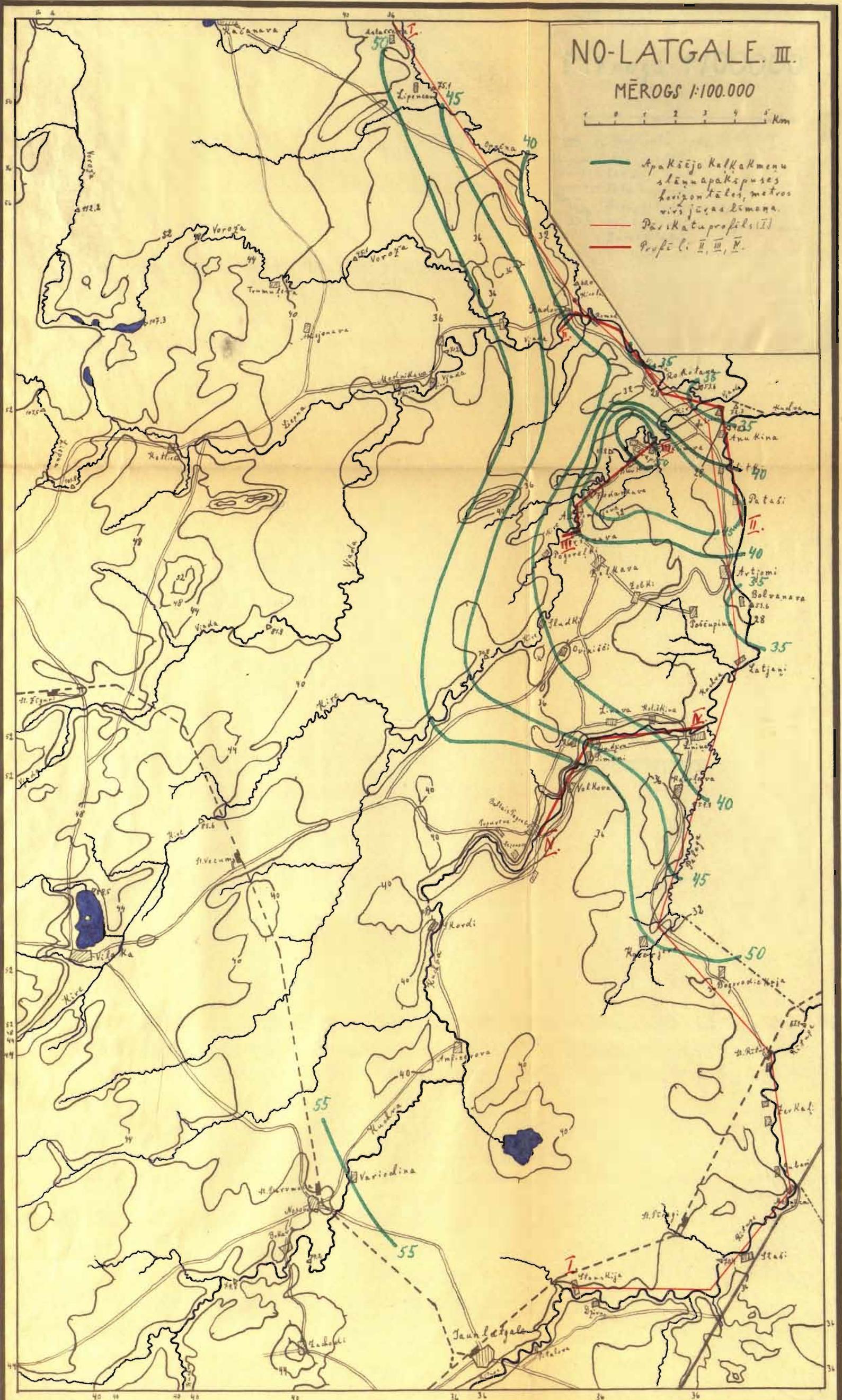

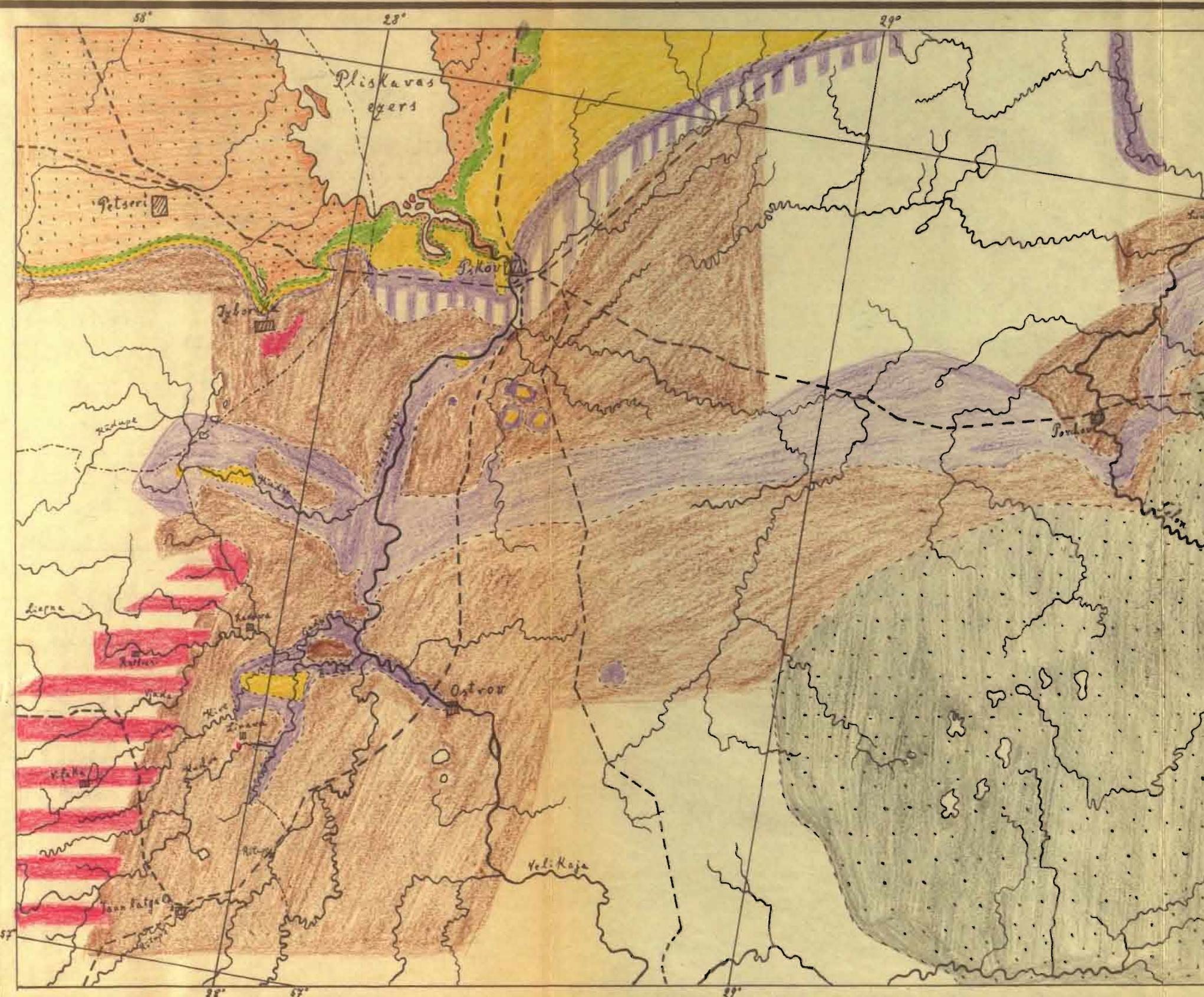
NO-LATGALE. III

MĒROGS 1:100.000

0 1 2 3 4 5 Km

- Apakšējo Kalnahemu
stāvu apakšpuses
horizontālais, metras
virs jūras līmeņa.
- Profili profili I, II, III, IV.
- Profili II, III, IV.

PĀRSKATU KARTE.

Devona nogulumi:

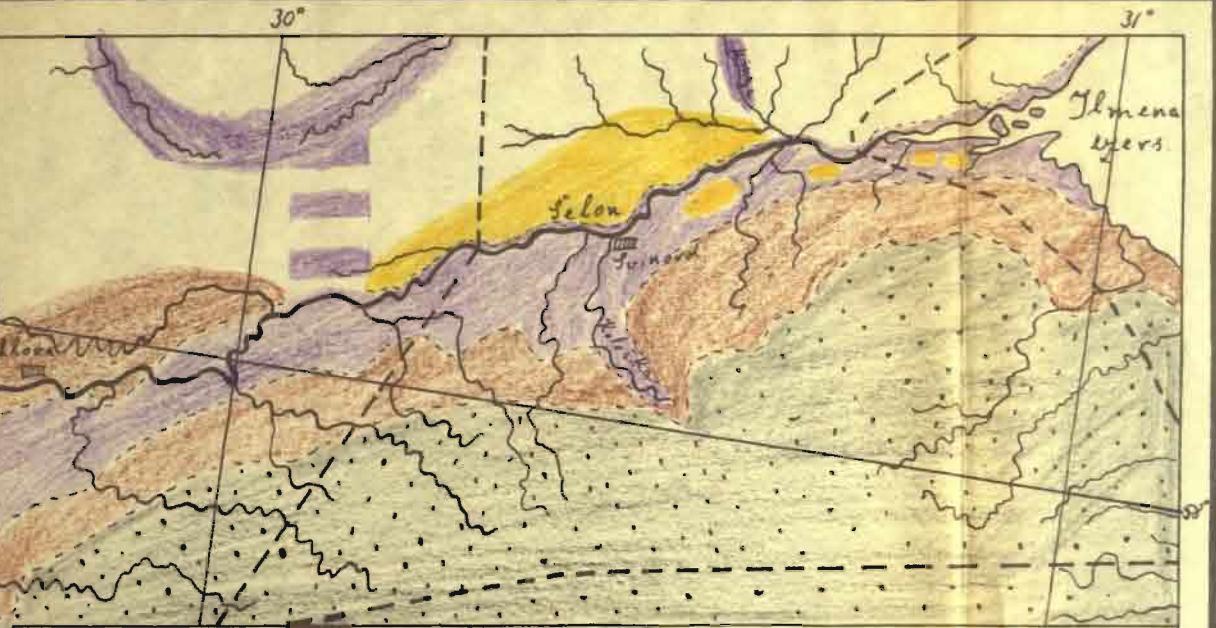
- [Black square] Augstējais smilšakmens
- [Red square] c-pakače.
- [Brown square] Ķelona slāni
- [Purple square] Čudovo-slāni
- [Yellow square] Pakova slāni
- [Green square] Snetnajas slāni
- [Orange square] Apakšējais smilšakmens.

b-pakače.

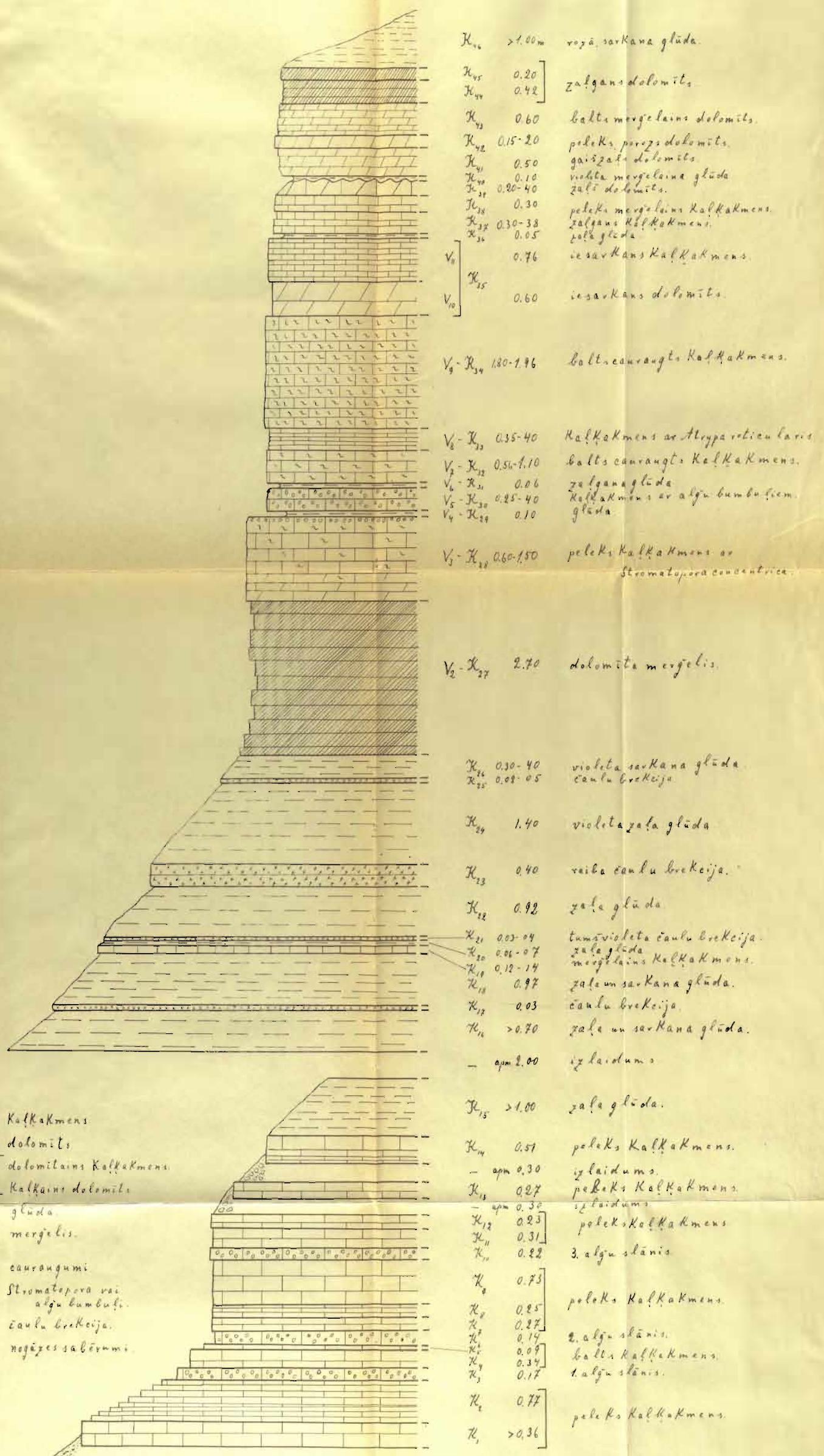
— robeza. - - - dzelzceļi.

Mērogs 1:400 000

10 5 0 10 20 30 40 Km.

VISU UZNEMTO SLANU SCHĒMATISKS PĀRSKATS.

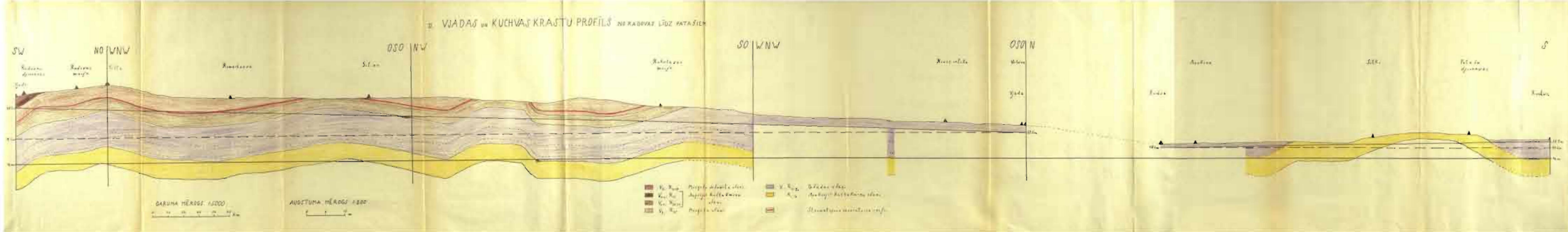
24.81-27.11 m

MĒROGS 1:40

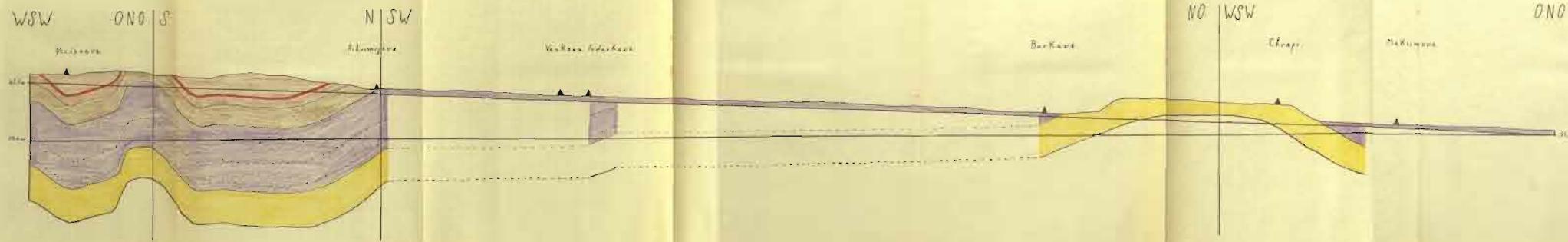
0 1 2 3 m

I NĀS-PĀRSKATA PROFILS NO KŪDUPES LĪdz STĀNISKIJAI.

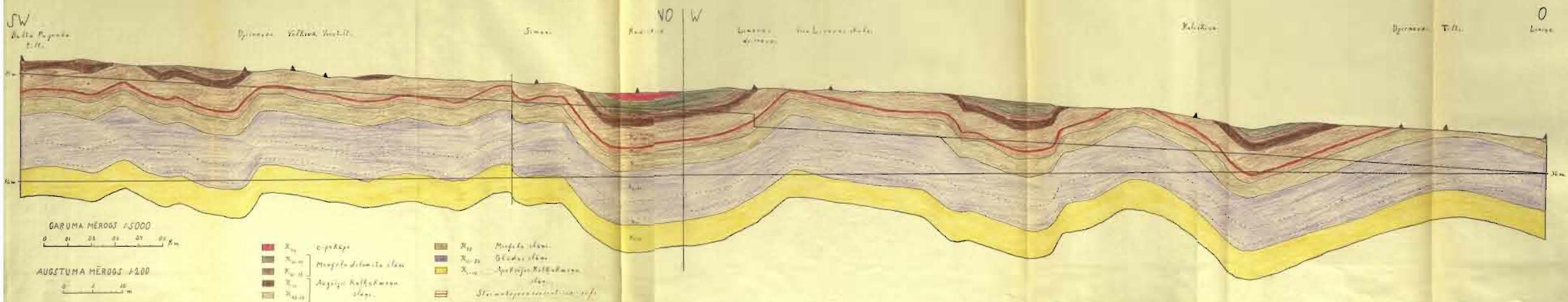

III. KIREŠ KRASTA PROFILS NO VERŠANAVAS LĪDZ MAKĀMOVĀI.

IV. KUCHVAS KRASTA PROFILS NO BALTA PAGRABA LĪDZ LININAI.

b-PAKĀPES
SCHĒMATISKS PROFĪLS

NO IZBORSKAS LĪDZ RADOVAI.

N

S

Izborskā

Radova.

Augšējā Spirifer-Rhynchonella-zona

Meyendorfi-zona

"Stramatopora concentrica"-zona

Apakšējā Spirifer-Rhynchonella-g-k-zona

Gorodiscēs pakāpe.

r.t. 92m

af

60m

Vēcais sarkanais smilšakmens.

- [diagonal lines] Kalkakmens
- [cross-hatch] dolomits
- [diagonal lines] Kalkakmens un dolomits
- [horizontal lines] Kalka mergelis
- [diagonal lines] dolomita mergelis
- [horizontal lines] glūda
- [dotted lines] smilšakmens
- red line** — salīdzināmi horizonti

25m

- K_{16-15} Mergela dolomita slāni
- K_{15}
- K_{15-14} Augšējie kalkakmeni slāni
- K_{14-13}
- K_{13}
- K_{12} Mergela slāni
- K_{11-10} Glūdas slāni
- K_{10-9} Apakšējie kalkakmeni slāni

25m

GARUMA MĒROGS 1:75.000

1 0 1 2 3 4 5 Km

AUGSTUMA MĒROGS 1:250

5 0 5 10 15 20 m